ကဏ္ဍ ၃

မျိုးဆက်ကွာဟမှုများ

၁။ ဩဇာအာဏာအတွက် လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့ မည်သို့ ယှဉ်ပြိုင်ကြသနည်း

■ ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံးသည် လူငယ်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ကရင်လူမျိုးတို့အား အထောက်အပံ့ပေးသောအဖွဲ့ ဖြစ်သည်။

မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့သည် လူမှုရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ပြဿနာများကို ကွဲပြားခြားနားစွာ ဖြင့် ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ကိုင်တွယ်ချဉ်းကပ်ပုံ ရှုထောင့်ကွဲပြားခြင်းကို "မျိုးဆက်ကွာဟမှု" ဟု ခေါ်နိုင်၏။ တစ်ခါ တစ်ရံ လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့သည် ထိုကွာဟမှု ကို ညှိနှိုင်းပြီး အတူတကွဆောင်ရွက်ကြသော် လည်း၊ အချို့သော အခြေအနေများတွင် မတူ ကွဲပြားသော မဟာဗျူဟာများကို ရွေးချယ် အသုံးပြုတတ်ကြခြင်း သို့မဟုတ် အကောင်း ဆုံး ချဉ်းကပ် ဖြေရှင်းရေးနည်းလမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ သဘောထား ကွဲလွဲခြင်းများ လည်း ရှိကြပါသည်။

လူကြီးသူမများကို လေးစားခြင်းနှင့် ၎င်းတို့၏ လမ်းညွှန်မှုကို ခံယူခြင်းဟူသော ရှည်ကြာလှသည့် အစဉ်အလာအတိုင်း မြန်မာ လူမျိုးများစွာတို့က လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြ သည်။ ဘဝအတွေ့အကြုံ ပိုမို ကြွယ်ဝသော လူကြီးတို့၏ အသိဉာဏ်မှတစ်ဆင့် လူငယ် မျိုးဆက်တို့ ကောင်းကျိုးများ ရနိုင်သည့် အပြင်၊ လူကြီးတို့၏ လမ်းညွှန်မှုကို လိုက်နာ ပါက လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ပိုမို တည်ငြိမ်မည် ဖြစ်၍ လူကြီးတို့စကား မပယ်ရှားခြင်းကို ကောင်းသော လမ်းစဉ်အဖြစ် တချို့က ရှုမြင် ကြသည်။ သို့သော် လူကြီးတို့၏ အကြံအစည် အတိုင်းသာ အစဉ်အမြဲ လိုက်နေပါက လူငယ် တို့၏ ကိုယ်ပိုင်အတွေးအခေါ်များ ယုတ်လျော့ သွားမည်။ အတွေးသစ်၊ အကြံသစ်များ ဆိတ်သုဉ်းသွားမည်ဟု ယူဆကြသူများလည်း ရှိကြသည်။

လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့သည် အမြင် ရှုထောင့်များ၌သာ ကွာခြားကြသည်သာမက၊ ဩဇာအာဏာလည်း ကွဲပြားကြသည်။ ကွဲပြား ရသည့် အကြောင်းမှာ ၎င်းတို့၏ ဘဝစက်ဝန်း တွင် ကြုံကြရသော ခြားနားမှုများကြောင့် သို့မဟုတ် ၎င်းတို့ဖြတ်သန်းရသည့်ကျောင်း၊ အလုပ်၊ အိမ်ထောင်ရေး၊ မိသားစု၊ သက်ကြီး ရွယ်အိုများကို ပြုစုခြင်း၊ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်မှု စသည့် လူမှုဘဝဖြစ်ရပ်များ ခြားနားမှုကြောင့် ပင် ဖြစ်သည်။ လူကြီးတို့သည် မြင့်မားသော လူမှုရေးနေရာများ ရရှိကြသည်။ ငွေကြေးကို လည်း စုဆောင်းရန် အခွင့်အရေး ပိုမို ရရှိ သည်။ ထို့အတွက် ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ရန်လည်း ပိုလွယ်ကူကြသည်။ သို့သော် လူငယ်တို့က နည်းပညာအသစ်များတွင် ပို၍ နားလည်လွယ် သည်။ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ခွန်အားဖြင့် ပို၍ ပြည့်စုံသည့်အပြင် မိသားစု တာဝန်ဝတ္တရား တွင်လည်း ပို၍ နည်းပါးကြသည်။ ဤ အချက်များသည် တစ်ခါတစ်ရံတွင် လူငယ်နှင့် လူကြီးကြား ဩဇာအာဏာ ထိန်းညှိပုံတစ်မျိုး မျိုး ဖြစ်သွားတတ်ပြီး၊ တစ်ခါတစ်ရံတွင် အုပ်စု တစ်ခုက အခြားအုပ်စုထက် လွှမ်းမိုးမှုသာ သွားတတ်သည်။

လူငယ်နှင့် လူကြီးကြား ဆက်ဆံရေး သည် ပြောင်းလဲမှုနှင့် တည်တံ့နေမှုများကို သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး၌ ပြသခဲ့ကြသည်။ လွန်ခဲ့သော ရှေးအတိတ်ကတည်းက ရှိခဲ့သည့် ကြီးသူကို ရိုသေဟူသော အစဉ်အလာသည် ကိုလိုနီခေတ်သာမက ယနေ့အထိတိုင် မြန်မာ နိုင်ငံ၌ အရေးပါသော ဓလေ့အဖြစ် တည်တံ့ နေဆဲ ဖြစ်သည်။ သို့သော် လူငယ်တို့ နိုင်ငံရေး တွင် တက်ကြွစွာ ပါဝင်မှုဟူသော ပြောင်းလဲမှု ကိုလည်း တွေ့မြင်နိုင်ပြန်သည်။ ဗြိတိသျှတို့ကို တွန်းလှန်ရာ၌လည်းကောင်း၊ မဆလ၊ နဝတ၊ နအဖ စသော အစိုးရများကို ဆန့်ကျင်ရာတွင် လည်းကောင်း လူငယ်တို့က ဦးဆောင်ခဲ့ကြ သည်။ သို့သော် တချို့သော ကိစ္စများ၌ လူကြီးတို့က လူငယ်တို့ကို အတွေးအခေါ်ဝါဒ သွတ်သွင်းပေးမှုများ ရှိနေပြန်သည်။

ဤသင်ခန်းစာအခန်းကို အသုံးပြုနေ သော ကျောင်းသားကျောင်းသူများမှာ လူငယ် များ ဖြစ်မည်ဖြစ်ရာ၊ သဘာဝအားဖြင့် သင် တို့သည် လူငယ်တို့၏ အမြင်များတွင် ကိုယ်ချင်းစာပြီး ထပ်တူဖြစ်နေနိုင်မည်ဟု ယူဆရသည်။ သို့သော် စိတ်ဝင်စားဖွယ် ကောင်းသည့်ကိစ္စမှာ လူတို့သည် မျိုးဆက် ကွာဟမှု၏ အစွန်းနှစ်ဖက်စလုံးနှင့် တွေ့ကြ ရခြင်း ဖြစ်သည်။ ယနေ့လူငယ်တို့သည် နောင်ဝယ်လူကြီးများ ဖြစ်ကြရာ၊ ယနေ့လူငယ် ဖြစ်နေသူများသည် ကိုယ်ငယ်စဉ်က ဆန့်ကျင် ခဲ့သော လူကြီးနေရာသို့ ပြန်ရောက်သွားရလေ သည်။

ဤကဏ္ဍတွင် လေ့လာသူများသည် မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက် လူငယ်၊ လူကြီးတို့ မည်သို့ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပုံနှင့် မည်သို့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်ကြပုံဟူသောရှုထောင့် ၂ ရပ်စလုံး ကို လေ့လာခွင့် ရကြမည်ဖြစ်သည်။ လူငယ် ဘဝ ကုန်ဆုံးသွားသည်နှင့် လူကြီး၏ဘဝ စရပေရာ၊ ဤဖြစ်ရပ် ၂ ခုကြားတွင် ဖြစ်ပေါ် မည့် ကိစ္စများအားလည်း စဉ်းစားတွေးတောခွင့် ရနိုင်ပါသည်။ ထို့ပြင်ယဉ်ကျေးမှုတစ်ခု၊ လူ့ အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ်တွင် "လူငယ်နှင့် လူကြီး" ဟူသော ဝေါဟာရနှစ်ခု၏ အဓိပ္ပာယ်များ အချိန်နှင့်အမျှ ပြောင်းလဲသွားပုံကို ခြေရာခံ လိုက်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မျိုးဆက်ကွာဟမှု၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။
   (က) လူငယ်နှင့် လူကြီး အစဉ်အမြဲ သဘောထား မတူကြပေ။
   (ခ) လူငယ်က လူကြီးတို့၏ ညွှန်ကြားချက်ကို လိုက်နာရမည်။
   (ဂ) လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့တွင် လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံရေးကို ရှုမြင်သော ရှုထောင့်များ ကွာခြားသည်။
   (ဃ) တူညီသော ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်အောင် လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့ အမြဲတမ်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြသည်။

၂။ မျိုးဆက်ကွာဟမှု၊ ဝါဒသွတ်သွင်းခြင်း၊ ဘဝစက်ဝိုင်းဟူသော ဝေါဟာရများနှင့် ၎င်းတို့နှင့်ဆိုင်သော အောက်ပါ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များကို တွဲပေးပါ။
   (က) လူအများစု၏ ဘဝတွင် ဖြစ်ပေါ်တွေ့ကြုံရလေ့ရှိသော ဖြစ်ရပ်စဉ်များ။
   (ခ) လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့၏ အမြင်ရှုထောင့် ကွာခြားချက်။
   (ဂ) အတွေးအခေါ် အယူအဆတစ်ခုကို လူတို့အား ယုံကြည်အောင် လုပ်ခြင်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းရှိ အငြင်းပွားဖွယ်ကိစ္စများကို စဉ်းစားပါ။ ထိုကိစ္စများတွင် လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့၏ အမြင်ရှုထောင့်များ တူညီသလား၊ ကွာခြားပါသလား။

၂။ လူငယ်၊ လူကြီး၊ လူလတ်ဟူသော ဝေါဟာရများကို အဓိပ္ပာယ် သတ်မှတ်ပေးပါ။ ထိုဘဝအဆင့်များတွင် မည်သည်တို့ဖြစ်ပျက်လေ့ရှိသနည်း။ သင်သည် ယခု မည်သည့် အုပ်စုတွင် ပါဝင်သနည်း။

၂။ ရှေးဟောင်းခေတ် – လူကြီးသူမများအား ဂါရဝထားခြင်း အစဉ်အလာများ မည်သို့ ပေါ်ထွန်းလာသနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ရာဇကုမာရ်၊ ကျန်စစ်သားနှင့် 🕒 အချိန်ပြမျဉ်း – ၈၄၉–၁၂၈၇တို့ကို လေ့လာပါ။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ရာဇကုမာရ်မင်းသားသည် သူ့ဖခင်အား အောက်ပါ နည်းအားဖြင့် ကျေးဇူးဆပ်ခဲ့သည်။
   (က) ထီးနန်းအရိုက်အရာကို ဆက်ခံခြင်း။
   (ခ) နယ်မြေသစ်များ သိမ်းယူပေးခြင်း။
   (ဂ) ကျွန်သုံးရွာကို မြို့တော်အတွက် ပြန်လည် ရယူပေးခြင်း။
   (ဃ) ရွှေစင်ဖြင့် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်တစ်ခု သွန်းလုပ်ကာ စေတီ၌ လှူဒါန်းခြင်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ရာဇကုမာရ်၏ ဆောင်ရွက်ပုံကို သင်နှစ်သက်ပါသလား။ သင့်အနေဖြင့် ရာဇကုမာရ်မင်းသားသည် ၎င်းပိုင်ဆိုင်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် ကိုယ်ပိုင်နိုင်ငံသစ် ထူထောင်ခြင်းကဲ့သို့ အခြားသော အလုပ်တစ်ခုခု လုပ်ခဲ့သင့်သည်ဟု ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်မြင်ရပါသနည်း။

၂။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာကလေးငယ်များသည် မိဘများအား ဂါရဝပြုရာ၊ ကျေးဇူးဆပ်ရာတွင် မည်သို့ ပြုမူကြသနည်း။ ထိုပြုမူပုံများသည် ရာဇကုမာရ်၏ ပြုမူပုံနှင့် ဆင်တူသလား၊ ကွာခြားပါသလား။

၃။ ၁၉၂၀ ခုနှစ် ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှု – ကိုလိုနီခေတ်တွင် ကျောင်းသားများသည် နိုင်ငံရေးအင်အားစု တစ်ရပ်အဖြစ် မည်ကဲ့သို့ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၂၄ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ကိုဘဦးနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၂၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကိုဘဦး၏ မိန့်ခွန်းအရ ပထမတွင် မြန်မာလူကြီးများသည် ကောလိပ်ကျောင်းသားများအား –

(က) ဗြိတိသျှတို့ တည်ထောင်ပေးသော ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို လက်ခံစေချင်သည်။

(ခ) မျိုးချစ်စိတ်ကို ပြရန်အလို့ငှာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ကို ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်စေချင်သည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှပညာရေးစနစ်အား သပိတ်မှောက်ရာတွင် အထက်တန်းကျောင်းသားများ ပူးပေါင်း ပါဝင်စေချင်သည်။

(ဃ) မြန်မာတို့ ဦးစီးသော အမျိုးသားတက္ကသိုလ် တည်ထောင်စေချင်သည်။

၂။ ကိုဘဦး၏ မိန့်ခွန်းအရ၊ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်သူများသည် ကောလိပ်ကျောင်းသားများအား –

(က) စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာသော မျိုးချစ်များ။

(ခ) သွေးဆူလွယ်သော လူမိုက်များ။

(ဂ) မြင့်မြတ်သော စိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင်များ။

(ဃ) မတရားမှုကို တွန်းလှန်သူများဟု ရှုမြင်ကြသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာလူကြီးတို့၏ လက်မခံမှုနှင့် ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့၏ လက်မခံမှု ၂ ခုတွင် မည်သူတို့၏ လက်မခံမှုက ကျောင်းသားလှုပ်ရှားမှုအပေါ် အကျိုးသက်ရောက်မှု ပိုမို ရှိစေခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ ဗြိတိသျှတို့က ကျောင်းသားများကို သွေးဆူလွယ်သော လူမိုက်များဟု အဘယ်ကြောင့် ယူဆကြသနည်း။ ကျောင်းသားသပိတ်သည် ဗြိတိသျှတို့က ကျောင်းသားများအပေါ် ထားရှိသော အယူအဆများအား ပြောင်းလဲသွားစေသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၃။ လူငယ်များသည် အစွန်းရောက်သော နည်းလမ်းများကို လူကြီးများထက် ပိုမို အသုံးချသည်ဟု ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရပါသနည်း။

■ ဂျပ်ဆင်ဘုရားကျောင်းသည် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပင်မနယ်မြေ၏ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်သည် အစဉ်အလာအရ ရန်ကုန်မြို့တော်အတွင်းရှိ လူထုလှုပ်ရှားမှုဆန္ဒပြခြင်းများ စတင်ရာနေရာဖြစ်သည်။

၄။ နယ်ခြဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှု – လူငယ်နှင့် လူကြီး နည်းဗျူဟာများ မည်သို့ ကွာခြားသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၆ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးဘခိုင်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၁၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ လူကြီးများက လူငယ်များကို “ထောင်စာလေးများ” ဟု အဘယ် ကြောင့် ခေါ်ကြသနည်း။

(က) နိုင်ငံအတွက် ပြင်းပြစွာ ဆောင်ရွက်လိုသော လူငယ်တို့၏ စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံမှုများကို ဂုဏ်ပြုရန်။

(ခ) ပုလိပ်အရာရှိအား ဖက်ပြိုင်စိန်ခေါ်သဖြင့် ဒုက္ခရောက်မည်ကို သိသောကြောင့်။

(ဂ) ဖိနပ်ပြဿနာတွင် လူငယ်တချို့ ထောင်ကျသောကြောင့်။

(ဃ) လူငယ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုကို ထောက်ပံ့ရန် လူကြီးများက အနစ်နာခံပြီး ထောင်ကျခံလိုသောကြောင့်။

၂။ ဦးဘခိုင်၏ ဖော်ပြချက်အရ၊ ၁၉၃၈ ခုနှစ်တုန်းက လူငယ်များသည် ဦးဘဘေနှင့် ဦးလှဖေတို့ကို မည်သို့ ရှုမြင်ကြသနည်း။

(က) ရပ်တည်ချက် မခိုင်မာသော အခွင့်အရေးသမားများ။

(ခ) လူငယ်တို့၏ လှုပ်ရှားမှုအတွက် လမ်းကြောင်းပေးသည့် သူရဲကောင်းများ။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့နှင့် ဆန့်ကျင်ရန် နည်းပရိယာယ်ကောင်းများပေး သည့် ပညာရှိ ဦးကြီးများ။

(ဃ) အင်္ဂလိပ်ကို အလွန်ဆန့်ကျင်ချင်သည့် အစွန်းရောက်များ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ လူငယ်မျိုးဆက်တိုင်းသည် ၎င်းတို့၏ လူကြီးမျိုးဆက်များအား ဝေဖန်ရှုံ့ချလေ့ရှိကြောင်း ဦးဘခိုင် ဖော်ပြသောအဆိုသည် မှန်ကန်ပါသလား။ ယနေ့ခေတ် အခြေအနေမှ ဥပမာတချို့ကို ဖော်ပြပေးပါ။

၅။ လမ်းစဉ်လူငယ် – မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ် တွင် ကျောင်းသားများအား အမိန့်နာခံတတ်ရန် မည်သို့ လေ့ကျင့်ပေးသနည်း

မှတ်တမ်း ၇၆ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – လမ်းစဉ်လူငယ်၊ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အဆိုပါ လမ်းစဉ်လူငယ်က လမ်းစဉ်လူငယ်အဖွဲ့သည် –

(က) လူငယ်များအား အမိန့်နာခံတတ်စေရန် လေ့ကျင့်ပေးသော်လည်း ထိုလေ့ကျင့်မှုကို မိမိအပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု မရှိကြောင်း ... ။

(ခ) လူငယ်များအား ကိုယ်ပိုင်စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ထိုသို့ သင်ကြားခံရမှုကြောင့် မိမိသည်လည်း အတန်းဖော်များထက် ပိုမို သာလွန်သည်ဟူသော ခံယူချက်မျိုး ဝင်လာကြောင်း ... ။

(ဂ) လူငယ်များအား အမိန့်နာခံတတ်စေရန် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးပြီး ထိုသင်ကြားမှုသည် မိမိအပေါ်တွင် အောင်မြင်စွာ သက်ရောက်မှု ရှိကြောင်း ... ။

(ဃ) မိမိအတန်းဖော်များကြားတွင် မောက်မာထောင်လွှား၍ စိတ်ကြီးဝင်လာစေအောင် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးလိုက်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အကယ်၍ သင်သာ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီခေတ်တွင် ရှင်သန်နေထိုင်ရပါက သင့်အား လမ်းစဉ်လူငယ်အဖြစ် အမိန့်နာခံတတ်အောင် လေ့ကျင့်ပေး၍ ရနိုင်ပါမည်လား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ အဘယ်ကြောင့် မရနိုင်သနည်း။

၂။ ယနေ့မြန်မာ လူငယ်များကို မည်သူတို့က အမိန့်နာခံတတ်ရန် လေ့ကျင့်ပေးနေသနည်း။ မည်သည့် နည်းစနစ်များကို သုံးသနည်း။ အောင်မြင်မှု ရပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် အောင်မြင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မအောင်မြင်ရသနည်း။

၆။ ဦးသန့်အရေးအခင်း – လူငယ်များက မဆလပါတီအား မည်သို့ ဆန့်ကျင်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၈၆ အထွေထွေ – ဟင်နရီစိုးဝင်း၊ ဦးသန့်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၇၄

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကျောင်းသားများသည် –

(က) ဦးသန့်အား ဗိမာန်တစ်ခုဖြင့် ဈာပနပြုလိုကြသည်။

(ခ) အစိုးရအား ဝေဖန်လိုကြသည်။

(ဂ) သူတို့ တိတ်တဆိတ်ခံစားနေရသော ဝေဒနာကို ဖော်ပြလိုကြသည်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက် ၃ မျိုးစလုံးကို လုပ်ဆောင်လိုကြသည်။

၂။ ဤမှတ်တမ်းက အောက်ပါအချက်များကို ဖော်ပြသည်။

(က) ကျောင်းသားများ၏ လှုပ်ရှားမှုကို လူကြီးများက ထောက်ခံသည်။

(ခ) ကျောင်းသားများ၏ လှုပ်ရှားမှုကို လူကြီးများက ဆန့်ကျင်သည်။

(ဂ) လူငယ်တို့က လူကြီးတို့ထံ အကူအညီတောင်းသော်လည်း မရ။

(ဃ) လူငယ်များက လူကြီးတို့၏ အကြံဉာဏ်ကိုယူရန် ငြင်းဆိုသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဤမှတ်တမ်းတွင် ဖော်ပြထားသော အမယ်အိုကြီးသည် ဦးသန့်ဗိမာန်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အဘယ်ကြောင့် ကူညီလိုသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ကျောင်းသားများ တွေ့ကြုံရသည့် ဘဝအတွေ့အကြုံနှင့်မတူသည့် အမယ်ကြီး ရှုမြင်ရသော ဘဝအတွေ့အကြုံကို ဖော်ပြပါ။

၂။ ဦးသန့်အရေးတွင် လူကြီးနှင့် လူငယ်တို့ အဘယ်ကြောင့် အောင်အောင်မြင်မြင် ပူးပေါင်းလက်တွဲနိုင်ကြသည်ဟု ထင်ပါသနည်း။

၃။ ဟင်နရီစိုးဝင်းသည် ဦးသန့်အရေး ဆန္ဒပြပွဲတွင် ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ပေါင်း ၃၀ ကျော်ကြာမှ ဤစာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပုံပေါ်သည်။ သို့ဖြစ်၍ ၎င်း၏ မှတ်မိသမျှ ရေးသားဖော်ပြချက်များသည် ယုံကြည် စိတ်ချရမည်ဟု ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် စိတ်ချရသည်ဟု ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် စိတ်ချ၍မရဟု ထင်ပါသနည်း။ ဖြစ်စဉ်ဖြစ်ရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဟင်နရီစိုးဝင်း၏ ပြန်လည်တင်ပြလိုမှု အပေါ်တွင် ၎င်း၏ ဆန္ဒစွဲများက မည်ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်နိုင်ခြေ ရှိသနည်း။

၇။ ၈၈ အရေးအခင်း – အဘယ်ကြောင့် လူငယ်များ ပါဝင်လာရသနည်း

မှတ်တမ်း ၆၉ အထွေထွေ – ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်နေဝင်းနှင့်
အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာအရ မည်သည့် ဖော်ပြချက်များသည် မှန်ကန်ပါသနည်း။

(က) ဦးနေဝင်းသည် ရဲတို့၏ အကြမ်းဖက်မှုအား ဖုံးကွယ်ရန် ကြိုးစားသည်။

(ခ) ပြည်သူတို့သည် အကြမ်းဖက်ခဲ့မှု လုံးဝ မရှိ။

(ဂ) ရဲတို့ကြောင့် အသက် ၁၀ နှစ်ခန့် အရွယ်ရှိ မိန်းကလေးများ သေဆုံးကြရသည်။

(ဃ) ကျောင်းသားတို့က ရဲစခန်းကို မီးရှို့သည်။

၂။ အထက်ပါ ဖော်ပြချက်တို့တွင် မည်သည့်အချက်များက တိုက်ရိုက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြ၍ မည်သည့်အချက်များက သွယ်ဝိုက်အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်နေပါသနည်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်းအကြောင်းကို ပြည်သူတို့ သိမြင်စေနိုင်သည့် အကြောင်းအရာများ ပါဝင်သည်ဖြစ်၍ အရေးပါသော ကဏ္ဍ ဖြစ်ပါသည်။ သူ၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာကို ပြည်သူတို့က အဘယ်ကြောင့် စိတ်ဝင်တစား ရှိခဲ့သည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်ပါသနည်း။

၂။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ကြီး၏ အိတ်ဖွင့်ပေးစာများတွင် ဖော်ပြချက်အရ အသက် ၁၀ နှစ်ခန့် ရှိသူများသည်ပင်လျှင် နိုင်ငံရေး ဆန္ဒပြမှုများ၌ ပါဝင်နေသည်ဟု ဖော်ပြထားသည်။ နိုင်ငံရေးကိစ္စများတွင်မည်သည့် အသက်အရွယ်များ ပါဝင်သင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၈။ ၈၈ အရေးအခင်း – လူငယ်နှင့် လူကြီးတို့ မျိုးဆက်ကွာဟမှုကို မည်သို့ ပေါင်းစပ်ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၇၁ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ဖော်ပြချက်များ (က – ဂ) နှင့် ကိုက်ညီသည့် ဝါကျ (၁ – ၃) တို့ကို တွဲပေးပါ။

(က) "လူငယ်တွေဟာ ကောက်ကျစ်မှုကင်းပြီး ပွင့်လင်းကြတယ်"။

(ခ) "လူငယ်နဲ့လူကြီး မျိုးဆက်နှစ်ခုကြားမှာ ကွာဟနေတာ တစ်ခု ရှိတယ်။"

(ဂ) "ကျွန်မအခု လုပ်နေတာက လူတွေလိုချင်တဲ့ ဒီမိုကရေစီအစိုးရ ရရှိအောင် ကူညီဖို့ ဖြစ်တယ်။"

၁။ "ကျွန်မရဲ့ နောက်ကွယ်မှာ ဘယ်နိုင်ငံရေးသမားတွေ ရှိနေသလဲ ဆိုပြီး တချို့ကျောင်းသားတွေက ကျွန်မကို မေးတယ်။"

၂။ တကယ်လို့ အဲဒီနိုင်ငံရေးသမားတွေဟာ နိုင်ငံရေးအာဏာ ရာထူးတွေကိုရဖို့ လုပ်ကြတယ်ဆိုရင် အဲဒီလူတွေကို ရှုံ့ချဖို့ ကျွန်မတွန့်ဆုတ်နေမှာ မဟုတ်ဘူး ဆိုတာကို ဒီလူထုအစည်းဝေးပွဲက ပရိသတ်ရှေ့မှာ ကျွန်မ ကတိပေးပါတယ်။"

၃။ "လူကြီးနဲ့လူငယ် မျိုးဆက်တွေဟာ အတော်လေး ဝေးကွာနေတယ်လို့ ခံစားရပါတယ်။"

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကျောင်းသားအချို့က စစ်ပြန် နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးများကို အဘယ်ကြောင့် မယုံကြည်ရသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ထိုသို့ မယုံကြည်ခြင်းကို မှန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်သည် လူကြီးနှင့် လူငယ်ကြား ကွာဟနေမှုကို ပေါင်းကူးပေးလိုသည်။ ဖြစ်နိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်း အကြောင်းကို သိထားသည့် အချက်များအရ ထို ပေါင်းကူးမှု အောင်မြင်ခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၉။ ၈၈ အရေးအခင်း – စစ်အစိုးရအား ဆန့်ကျင်ရာတွင် လူငယ်တို့ မည်သည့် ဗျူဟာများ သုံးခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၇၃ အတ္တုပ္ပတ္တိ – ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ကိုမင်းကိုနိုင်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ "ရုပ်ပိုင်းအားဖြင့် ကျွန်တော်ဟာ သေသွားနိုင်တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျွန်တော့်နေရာကို ယူဖို့ မင်းကိုနိုင်တွေ အများကြီး ပေါ်ပေါက်လာလိမ့်မယ်" ဟူသော မင်းကိုနိုင်၏ စကားသည် မည်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်သနည်း။

(က) အကယ်၍ မင်းကိုနိုင်သေလျှင် အခြားသူများက "မင်းကိုနိုင်" ဟူသော အမည်ကို ယူကြမည်။

(ခ) အကယ်၍ မင်းကိုနိုင်သေလျှင် အခြားလူငယ်များက အာဏာရှင်စနစ်ကို ဆက်လက် တိုက်ခိုက်ကြမည်။

(ဂ) အကယ်၍ မင်းကိုနိုင်သေလျှင် အတိတ်က ဖြစ်ရပ်များအတိုင်း မင်းဆိုးမင်းညစ်များက မြန်မာနိုင်ငံကို ပြန်လည် အုပ်ချုပ်လိမ့်မည်။

(ဃ) အကယ်၍ မင်းကိုနိုင်သေလျှင် အခြားသူတစ်ဦးက မင်းကိုနိုင်၏ အိမ်သို့ သွားမည်။

၂။ ကိုမင်းကိုနိုင်၏ နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးများအပေါ် ထားရှိသော သဘောထားမှာ –

(က) အလွန်ထောက်ခံ။

(ခ) ပြောင်တိုက်ခိုက်။

(ဂ) ကြားနေ။

(ဃ) ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်း မြင်လိုသော သဘောရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကိုမင်းကိုနိုင်သည် နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးများကို အပြည့်အဝ ထောက်ခံမည်ဟု မဖော်ပြခြင်းမှာ အဘယ်ကြောင့်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ မင်းကိုနိုင်၏ နေရာအား နိုင်ငံရေးသမားဟောင်းကြီးများက မည်သို့ မြင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ နားလည်သဘောပေါက်မှုမေးခွန်း အမှတ် ၁ တွင် ကိုမင်းကိုနိုင်ပြောသော စကားသည် ဝမ်းနည်းဖွယ်ကောင်းသည်၊ လှုံ့ဆော်မှုပေးသည် သို့မဟုတ် အခြားမည်သည့် ခံစားချက်များ သင်ခံစားရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၃။ ယခုအခါ ကိုမင်းကိုနိုင်သည် အသက်ငါးဆယ်ခန့်ရှိပြီ ဖြစ်ပြီး သူ့ဘဝသက်တမ်း တစ်ဝက်ခန့်ကို အကျဉ်းထောင်များအတွင်း၌ ကုန်ဆုံးခဲ့ရသည်။ လွန်ခဲ့သော သူ့အသက် ၂၆ နှစ်က အင်တာဗျူးတွင် ဖြေဆိုခဲ့သော အမြင်အယူအဆများနှင့် ယှဉ်ကြည့်ပြီး ကိုမင်းကိုနိုင်တွင် ပြောင်းလဲသွားပြီဟု သင်ထင်ပါသလား။

၁၀။ တောတွင်းတော်လှန်ရေး – ကျောင်းသားများသည် တိုက်ခိုက်ရေးသမားနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ မည်ကဲ့သို့ ဖြစ်သွားရသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ရဲနည်၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး၊ လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီနှင့်
အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကိုရဲနည်၏ ဖော်ပြချက်အရဆိုလျှင် တောတွင်း၌ ကျောင်းသားများသည် –

(က) ဒေသခံပြည်သူများထက် ပိုမို ကျွမ်းကျင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(ခ) အားနည်းချက်များစွာရှိပြီး တော်လှန်ရေးအတွက် အကူအညီလိုသည်။

(ဂ) စစ်အစိုးရအား နိုင်အောင် တိုက်ခိုက်နိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့် လက်လျှော့လိုက်သည်။

(ဃ) ပြည်တွင်းသို့ ပြန်ဝင်သင့်သည်ဟု သဘောပေါက်သွားကြသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ လူငယ်များသည် ယုံကြည်မှု လွန်ကဲသည် သို့မဟုတ် ယုံကြည်မှု လျော့နည်းသည်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသလား။ ထိုအချက်များက စစ်အစိုးရကို ဆန့်ကျင်ရာတွင် မည်သို့ လွှမ်းမိုးမှု ရှိနိုင်သနည်း။

၂။ ကိုရဲနည်သည် နောက်ဆုံးတွင် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားပြီး ဇရာဝတီမဂ္ဂဇင်း၌ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခဲ့ပြီး၊ ထိုမဂ္ဂဇင်း၌ပင် သူ့အကြောင်းကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ လွန်ခဲ့သည့် ၁၀ နှစ်၊ နှစ် ၂၀ အတွင်း ပြည်ပတွင် သတင်းသမားဖြစ်သွားခဲ့ကြသော ပြည်ပရောက် လူငယ်မျိုးဆက်များသည် မြန်မာပြည် နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ လှုပ်ရှားမှုအပေါ် မည်ကဲ့သို့ ဩဇာသက်ရောက်မှု ရှိနေခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

အချက်အလက်

မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး (ABSDF) အဖွဲ့ကို မိုးသီးဇွန်အပါအဝင် ခေါင်းဆောင်များက စစ်အာဏာရှင် အုပ်ချုပ်ရေးအား လက်နက်ကိုင်နည်းလမ်းနှင့် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်များဖြင့် ဆန့်ကျင်ပြီး လူ့အခွင့်အရေးများ ပိုမို ရရှိစေရန် ၁၉၈၈ ခုနှစ်၌ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

■ အခမ်းအနားတစ်ခု၌ တွေ့ရသော မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး ရဲဘော်များနှင့် (ABSDF) အမှတ်တံဆိပ်ပုံ

၁၁။ ဒုက္ခသည်များ ပြန်လည်အခြေကျခြင်း – ပြည်ပ၌ မွေးဖွားလာသော မြန်မာ မျိုးဆက်သစ်များသည် သူတို့၏ မိဘများနှင့် မည်သို့ ကွာခြားမည်နည်း

မှတ်တမ်း ၉၈ အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ပြန်လည်အခြေကျသွားသော ဒုက္ခသည်များ၏ ဖော်ပြချက်များအရ၊ မတူညီသော ဘဝပုံစံကို ထိုဒုက္ခသည်များထက် ၎င်းတို့၏ သားသမီးများက မည်သို့ ကြုံတွေ့ရနိုင်သနည်း။

(က) ကလေးငယ်များသည် အေးသော ရာသီဥတုနှင့် လိုက်လျောညီထွေနေနိုင်ရန် ပိုမို ခက်ခဲလိမ့်မည်။

(ခ) အစိုးရက ပြည်သူကို ကူညီစောင့်ရှောက်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းမျိုးတွင် ကလေးငယ်များအတွက် ရှင်သန်နေထိုင်ဖို့ အခွင့်အလမ်း ရှိပေလိမ့်မည်။

(ဂ) မိဘများလောက် ကလေးများက စက်ကိရိယာပစ္စည်းများ သုံးစွဲရန် အတွေ့အကြုံ မရှိပေ။

(ဃ) ကလေးငယ်များတွင် မိဘများထက် ပို၍ သက်တောင့်သက်သာ လွယ်ကူသော ဘဝများ ရှိနိုင်ဖွယ် ရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ ဇာတ်လမ်းအတွင်းရှိ ကလေးငယ်များ ကြီးပြင်းလာလျှင်၊ ထိုကလေးငယ်များသည် ကရင်၊ မြန်မာ၊ အိုင်းရစ် မည်သည့် လူမျိုးအဖြစ် ခံယူမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ သို့မဟုတ် အခြားလူမျိုး တစ်ခုခုအဖြစ် ခံယူမည်လား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း၌ နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ဒုက္ခသည်စခန်းများ၌ နေထိုင်သည်ဖြစ်စေ၊ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ကြသည်ဖြစ်စေ၊ တတိယနိုင်ငံ တစ်ခုခုတွင် အခြေကျသည်ဖြစ်စေ၊ ဖေ့ဘုတ်စ် (Facebook)၊ ဘလော့ (Blog)၊ ချက်တင် (Chatting)၊ စကိုက် (Skype) စသော နည်းပညာများကြောင့် လူငယ်များအချင်းချင်း အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် အဆက်အသွယ်များ ရရှိကြသည်။ ထိုဆက်သွယ်နိုင်စွမ်းသည် သင်၏ဘဝ သို့မဟုတ် အခြားလူငယ်များ၏ ဘဝတွင် မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ **မှတ်တမ်း ၃** ရာဇကုမာရ်ကျောက်စာတွင် ဖော်ပြထားသော လူကြီးသူမများအား ဂါရဝထားခြင်းသည် အချိန်ကာလကြာသောအခါ မည်သို့ ပြောင်းလဲလာသနည်း။ မည်သည့် အခြေအနေများတွင် လူငယ်တို့က လူကြီးများကို လေးစားကြပြီး မည်သည့် အခြေအနေများတွင် လေးစားလိုက်နာမှု မရှိကြသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၂၄၊ ၃၂၊ ၇၃၊ ၈၆** တို့ကို အဓိက လေ့လာပြီးဖြေပါ။

၂။ ယနေ့အထိ အသက်ရှင်နေသေးသည့် အရေးပါသော မြန်မာနိုင်ငံ ခေါင်းဆောင် ၅ ဦး ကို ဖော်ပြပါ။ ထိုသူတို့၏ အသက်ကို ဖော်ပြပါ။ လူငယ်ခေါင်းဆောင်များအား ဦးဆောင်ခွင့်နေရာ ပေးသင့်ပါသလား သို့မဟုတ် ဦးဆောင်ခွင့်နေရာကို လူကြီးများက ဆက်လက် ရယူထားသင့်ပါသလား။ သင်မည်သို့ ယူဆပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရပါသနည်း။ ယခင်မှတ်တမ်းများမှ ရရှိထားသော အချက်အလက်များကို ဥပမာပြုပြီး ရှင်းပြပါ။

၃။ ဖော်ပြပါ မှတ်တမ်းများတွင် လူငယ်တို့သည် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုများ၌ မည်သို့သော နည်းလမ်းများဖြင့် သူတို့၏ စွမ်းရည်များ၊ အင်အားများကို စိုက်ထုတ်ပံ့ပိုး ပါဝင်ခဲ့ကြသနည်း။ ငယ်ရွယ်မှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော လူငယ်တို့၏ အားနည်းချက်များကို မည်သို့ ဖော်ပြထားသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၂၄၊ ၇၃** နှင့် **၉၉** တို့ကို ပြန်ဖတ်ပြီးဖြေပါ။ [လူငယ်တို့၏ အားသာချက်နှင့် အားနည်းချက်တို့ကို ဖော်ပြခိုင်းခြင်းဖြစ်။]

၄။ ဖော်ပြပါ မှတ်တမ်းများတွင် လူကြီးတို့က လူငယ်များကို မည်သို့ မြင်သနည်း။ ထိုသဘောထားများသည် လူကြီးနှင့် လူငယ်တို့သည် ဘုံပန်းတိုင်များအတွက် အတူတကွ ရှေ့ဆက်ဆောင်ရွက်ကြရန် အကူအညီပေးနိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၃၂၊ ၃၆၊ ၈၆၊ ၆၉** နှင့် **၇၁** တို့ကို အဓိကလေ့လာပြီး ဖြေပါ။

၅။ မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် လူငယ်များ သို့မဟုတ် လူကြီးများ မည်သူတို့က အာဏာပိုရှိခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၇၉၊ ၇၃** တို့ကို ပြန်ဖတ်ပြီး လူငယ် လူကြီးကြားရှိ အာဏာချိန်ခွင်ညှာကို ဖော်ပြပါ။

၆။ မျိုးဆက်ကွာဟမှုနှင့် ပတ်သက်သော သင့်အယူအဆများသည် ဤသင်ခန်းစာအပြီးတွင် မည်သို့ ပြောင်းလဲသွားသနည်း။ မပြောင်းလဲသော အယူအဆများ မည်သို့ ရှိနေသေးသနည်း။

ကဏ္ဍ ၄

လူတန်းစားကွဲပြားခြင်း

စီးပွားရေးအယူဝါဒများနှင့်

ကျေးလက်မြို့ပြ ကွာဟချက်

၁။ လူတို့၏ အခွင့်အလမ်းများကို လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်းများက မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသနည်း

လူတို့ဘဝတွင် အခွင့်အလမ်းများကို လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်း သို့မဟုတ် လူတန်းစားအခြေအနေတို့က ပိုင်းခြားသတ်မှတ် အကျိုးသက်ရောက်စေသည်မှာ သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံး၌ပင် ဖြစ်သည်။ ငွေကြေးနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှု မည်မျှ ရရှိထားသနည်းဟူသော ဥစ္စာဓန ပိုင်ဆိုင်မှု၊ အလုပ်လုပ်ခြင်းမှ မည်မျှ ငွေကြေးရရှိသနည်းဟူသော ဝင်ငွေ၊ အခြားသူများက ထိုအလုပ်ကို မည်မျှ လေးစားသည်၊ အရည်အသွေး မည်သို့ ရှိသည်ဟူသော အဆင့်အတန်းနှင့် ပညာရေးအဆင့်စသည့် အချက်များကို အခြေခံထားသော လူတန်းစားနှင့် လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေများက လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုအတွင်းရှိ လူတစ်ယောက်၏ အခြေအနေကို ပိုင်းခြား သတ်မှတ်လေ့ရှိသည်။

လူတန်းစား အခြေအနေများသည် ခေတ်အဆက်ဆက်၌ ပြောင်းလဲခဲ့ကြသည်။ ဥပမာအားဖြင့် ရှေးမြန်မာဘုရင်များ၏ခေတ်တွင် လူတို့သည် အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစား၊ ပညာတတ်လူတန်းစား၊ ဓနရှင် (စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်) လူတန်းစားနှင့် သာမန်လူတန်းစားဟူ၍ လူတန်းစား ၄ မျိုး၌သာ ရှင်သန်ဖွားမြင်ကြ၏။ သာမန်လူတန်းစားက ဓနရှင်လူတန်းစားအဖြစ်သို့လည်းကောင်း၊ ဓနရှင်လူတန်းစားက အုပ်ချုပ်သူလူတန်းစား အဖြစ်သို့လည်းကောင်း စသဖြင့် လူတန်းစားကူးပြောင်းမှု အခြေအနေသည် ထိုခေတ်ကာလက မရှိသလောက်ဖြစ်သည်။ မည်သူမှ မိမိ၏ လူတန်းစားအဆင့်ကို လွယ်ကူစွာ မပြောင်းနိုင်ပေ။ ၂၀ ရာစု ရောက်သောအခါ လယ်သမား၊ အလုပ်သမားများသည် အခြေခံလူတန်းစား၊ ပညာဖြင့် အသက်မွေးသော ဆရာဝန်၊ ကျောင်းဆရာ၊ နိုင်ငံ့ဝန်ထမ်းစသူများက လူလတ်တန်းစား၊ စီးပွားရေးသမားနှင့် နိုင်ငံရေးသမားများက အထက်တန်းလွှာ လူတန်းစားဟူ၍ ကွဲပြားသွားခဲ့သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် လူတန်းစား ကူးပြောင်းခြင်းမှာ သာမန်ကိစ္စတစ်ရပ် ဖြစ်လာလေသည်။ လယ်သမား မိဘများမှ ပေါက်ဖွားလာခဲ့သူဖြစ်သော်လည်း၊ ကျောင်းစာတော်သောအခါ အင်ဂျင်နီယာ ဖြစ်လာနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် ဘဝတွင် ပညာရေးကို ရရှိသောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊ အလုပ်အကိုင် ပြောင်းလဲလိုက်သောအခါတွင်ဖြစ်စေ၊ လူတို့၏ လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်းများသည်လည်း ပြောင်းလဲလာနိုင်ပေပြီ။

သို့သော် အချို့က လူတန်းစား ခွဲခြားမှုစနစ်သည် အထက်တန်းလွှာ လူတန်းစားက အခြေခံလူတန်းစားအပေါ်တွင် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်သဖြင့် မတရားသော စနစ်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆကြသည်။ ထိုယူဆသူများက ချမ်းသာသူနှင့် ဆင်းရဲသူများ ကွာဟရသော အကြောင်းရင်းဖြစ်သည့် ဝင်ငွေမညီမျှမှုကို လျှော့ချလိုကြသည်။ အထူးသဖြင့် စက်မှုခေတ်ပြောင်းတော်လှန်ရေး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည့် ၁၈ နှင့် ၁၉ ရာစု ကာလများတွင် လူတချို့သာ အလွန်အမင်း ချမ်းသာလာသော ကာလ (အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈ နှင့် ၁၉ ရာစုတွင် ကြည့်ပါ။) တွင် ခေါင်းပုံဖြတ် အမြတ်ထုတ်ခံ နေရသည်ဟူသော ခံစားချက်မျိုးကို လူအများစုက ခံစားခဲ့ရသည်။ မြန်မာနိုင်ငံကဲ့သို့ ကျွန်ပြုခံရသော ကိုလိုနီနိုင်ငံများတွင် ဥရောပသားများက သက်ဆိုင်ရာ ကိုလိုနီနယ်မြေများမှ သဘာဝအရင်းအမြစ်နှင့် လုပ်အားအရင်းအမြစ်တို့ကို အသုံးချ၍ ၎င်းတို့အတွက် ငွေကြေးအကျိုးအမြတ်များ ရာဖွေလာမှုအပေါ် များစွာသော ဌာနေတိုင်းရင်းသားများက မကျေမနပ် ဖြစ်လာကြသည်။

အဆိုပါ ပြဿနာများကြောင့် ၁၉ ရာစု ဂျာမန်တွေးခေါ် ပညာရှင် ကားလ်မာ့စ် (အောက်ပုံ) က အရင်းရှင်စနစ်အပေါ် ဝေဖန်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာနှင့် ငွေကြေးပိုင်ဆိုင်ရန်အတွက် လူတို့ယှဉ်ပြိုင်နေကြသောစနစ်ကို အရင်းရှင်စနစ်ဟု ခေါ်သည်။ အရင်းရှင်စနစ်သည် အလုပ်သမားနှင့် လယ်သမားတို့အား များစွာ ထိခိုက်နာကျင်စေသည်ဟု ကားလ်မာ့စ်က ယူဆခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လူတို့ ထုတ်လုပ်ထားသော ရလဒ်များကို လူအချင်းချင်း မျှဝေခံစားနိုင်သော ကွန်မြူနစ်စနစ်ကို အကြံပြုခဲ့သည်။ လူတန်းစား ခွဲခြားမှု မရှိသော လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ရပ် ထူထောင်ရန် တော်လှန်ရေးတစ်ရပ် ဆင်နွှဲဖို့ လိုအပ်သည်ဟု ကားလ်မာ့စ်က ယူဆလေသည်။

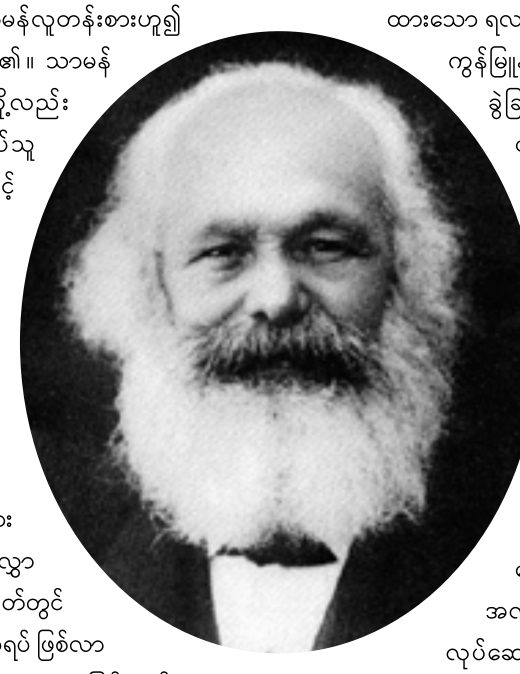

၂၀ ရာစု ခေတ်ဦးတွင် မာ့စ်၏ အယူအဆများသည် မြန်မာနိုင်ငံ၌ လူကြိုက်များလာခဲ့သည်။ များစွာသော မြန်မာအမျိုးသားရေးဝါဒီများသည် ကွန်မြူနစ်များ သို့မဟုတ် ဆိုရှယ်လစ်များ ဖြစ်ခဲ့ကြသည်။ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဆိုသည်မှာ ကွန်မြူနစ်စနစ်ထက် ပိုမိုပျော့ပျောင်းသော ဥစ္စာဓန ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် အလုပ်ကို လူသားတို့ အတူတကွ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် လုပ်ဆောင်ခွင့် ရရှိစေရန် အစိုးရက ထိန်းချုပ်ဆောင်ရွက်သောစနစ် ဖြစ်သည်။ မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ ပါလီမန်အစိုးရသည် ဆိုရှယ်လစ်မူဝါဒတချို့ကို ကျင့်သုံးပြီး၊ ကွန်မြူနစ်တို့က ထိုအစိုးရကို လက်နက်ကိုင်ပြီး တော်လှန်ခဲ့သည်။

ကမ္ဘာအနှံ့အပြား အရင်းရှင်နိုင်ငံများနှင့် ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံများ ကြားတွင် ဖြစ်ပွားသော ၂၀ ရာစု အလယ် စစ်အေးကာလ (အချိန်ပြမျဉ်း ၁၉၄၉ ခုနှစ်– ၁၉၈၅ ခုနှစ်တွင်ကြည့်။) တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် အရင်းရှင်ဘက်လည်းမလိုက်၊ ကွန်မြူနစ်ဘက်လည်း မပါဘဲ ကြားနေခဲ့ပေသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် မဆလပါတီသည် အစိုးရက ချုပ်ကိုင်သည့် ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေးစနစ်ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်လာခဲ့သည်။ ၁၉၈၀ လွန်နှစ်များသို့ ရောက်သောအခါ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး နိုင်ငံတကာကုန်သွယ်မှုနှင့် အရင်းရှင်စနစ်ကို လက်ခံကျင့်သုံးလာခဲ့သည်။ ယနေ့ခေတ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည်

စီးပွားရေး ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဟုဆိုသော နိုင်ငံတစ်ခု၏ စီးပွားရေးသည် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သည့် အခြေအနေကို ထိတွေ့နေရပေသည်။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဇေးရှင်းဖြစ်စဉ်သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးရှိ နိုင်ငံတိုင်းအတွက် အငြင်းပွားဖွယ် ကိစ္စဖြစ်လာသည်။ နိုင်ငံခြားကုန်သွယ်မှုသည် တိုင်းပြည်ကို ပိုမို ချမ်းသာကြွယ်ဝအောင် ဆောင်ကျဉ်းပေးနိုင်သည်၊ သို့သော် ထိုကြွယ်ဝချမ်းသာလာမှု၏ အသီးအပွင့်ကို ဆင်းရဲသော လူမှုအလွှာများထက် အထက်တန်းလူမှုအလွှာများကသာ အများဆုံးခံစားခွင့် ရနေလေသည်။

လူမှုစီးပွားရေးအဆင့်အတန်းကို အကျိုးသက်ရောက်စေသော အခြားအချက်တစ်ချက်မှာ ကျေးလက်ဒေသတွင် နေထိုင်သူများနှင့် မြို့ပြဒေသတွင် နေထိုင်သူများကြားရှိ အခွင့်အလမ်း ကွာခြားချက်ဖြစ်သော ကျေးလက်မြို့ပြ ကွာဟမှု ဖြစ်သည်။ မြို့ပြနှင့် ကျေးလက်ဒေသနှစ်ခုစလုံးတွင် ဆင်းရဲသားများ ရှိကြသော်လည်း၊ မြို့နေဆင်းရဲသားနှင့် ကျေးလက်ဆင်းရဲသားတို့ ရင်ဆိုင်ကြရသော ပြဿနာများမှာ မတူညီကြပေ။ ကျေးလက်လယ်သမားတွင် မြေရှင်များထံတွင် ကြွေးခံကြရခြင်း၊ အခွန်ပေးဆောင်ရသော ဒုက္ခနှင့် မြို့ပြတွင်ရှိသော ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးတို့ ကောင်းစွာ မရရှိနိုင်ခြင်းစသော ပြဿနာများ ရှိကြသည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း မြို့နေဆင်းရဲသားများသည် ပြွတ်သိပ်ကျပ်နေသော လူနေမှုထူထပ်သည့် အခြေအနေ၊ အလုပ်လက်မဲ့ အခြေအနေစသော ပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြရသည်။ ထိုပြဿနာများသည် နှစ်ပေါင်းများစွာကြာအောင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ ဖြစ်ပေါ်နေ၏။

ဤကဏ္ဍတွင် မြန်မာနိုင်ငံ၌ အသုံးပြုခဲ့သော စီးပွားရေးစနစ်များကို နှိုင်းယှဉ်လေ့လာခွင့် ရမည် ဖြစ်ပြီး၊ မည်သည့်စနစ်ပုံစံများက အကောင်းဆုံး အကျိုးပြုနိုင်ခဲ့ကြောင်းကိုလည်း ဆုံးဖြတ်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

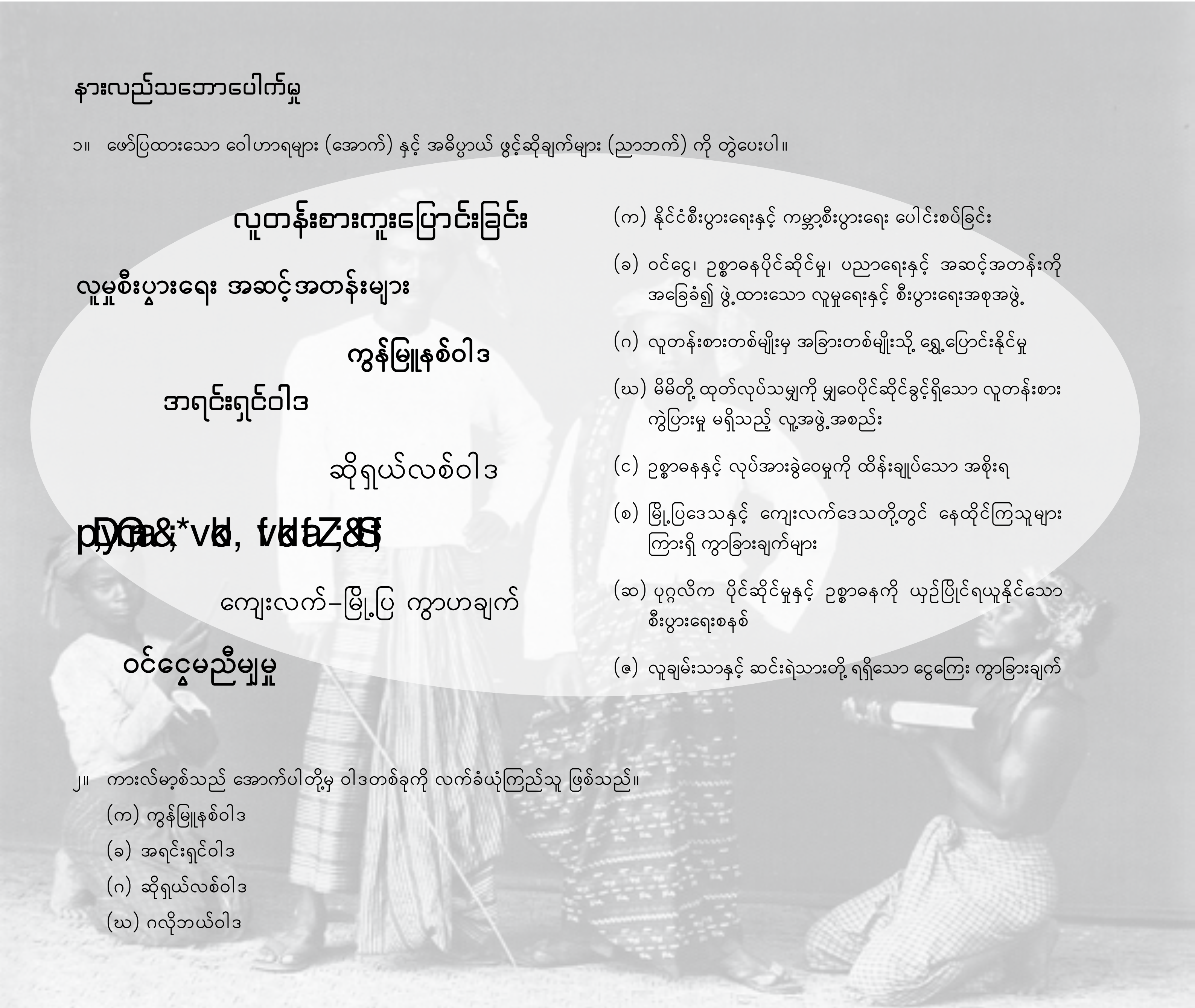

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဖော်ပြထားသော ဝေါဟာရများ (အောက်) နှင့် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုချက်များ (ညာဘက်) ကို တွဲပေးပါ။

လူတန်းစားကူးပြောင်းခြင်း

လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်းများ

ကွန်မြူနစ်ဝါဒ

အရင်းရှင်ဝါဒ

ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ

pD;yGm;a&;*vdk, f vdkaZ;&Sif;

ကျေးလက်–မြို့ပြ ကွာဟချက်

ဝင်ငွေမညီမျှမှု

(က) နိုင်ငံစီးပွားရေးနှင့် ကမ္ဘာ့စီးပွားရေး ပေါင်းစပ်ခြင်း

(ခ) ဝင်ငွေ၊ ဥစ္စာဓနပိုင်ဆိုင်မှု၊ ပညာရေးနှင့် အဆင့်အတန်းကို အခြေခံ၍ ဖွဲ့ထားသော လူမှုရေးနှင့် စီးပွားရေးအစုအဖွဲ့

(ဂ) လူတန်းစားတစ်မျိုးမှ အခြားတစ်မျိုးသို့ ရွှေ့ပြောင်းနိုင်မှု

(ဃ) မိမိတို့ ထုတ်လုပ်သမျှကို မျှဝေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသော လူတန်းစား ကွဲပြားမှု မရှိသည့် လူ့အဖွဲ့အစည်း

(င) ဥစ္စာဓနနှင့် လုပ်အားခွဲဝေမှုကို ထိန်းချုပ်သော အစိုးရ

(စ) မြို့ပြဒေသနှင့် ကျေးလက်ဒေသတို့တွင် နေထိုင်ကြသူများ ကြားရှိ ကွာခြားချက်များ

(ဆ) ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်မှုနှင့် ဥစ္စာဓနကို ယှဉ်ပြိုင်ရယူနိုင်သော စီးပွားရေးစနစ်

(ဇ) လူချမ်းသာနှင့် ဆင်းရဲသားတို့ ရရှိသော ငွေကြေး ကွာခြားချက်

၂။ ကားလ်မာ့စ်သည် အောက်ပါတို့မှ ဝါဒတစ်ခုကို လက်ခံယုံကြည်သူ ဖြစ်သည်။

(က) ကွန်မြူနစ်ဝါဒ

(ခ) အရင်းရှင်ဝါဒ

(ဂ) ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒ

(ဃ) ဂလိုဘယ်ဝါဒ

ခင်းခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းရှိ လူမှုစီးပွားရေးဆိုင်ရာ လူတန်းစားများကို ဖော်ပြပါ။ အခြေခံလူတန်းစား၊ လူလတ်တန်းစား၊ အထက်တန်းလွှာ လူတန်းစား ဟူ၍ မည်သို့ ခွဲခြားမည်နည်း။ သင်သည် မည်သည့် လူတန်းစားတွင် အကျုံးဝင်သည်ဟု ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။

၂။ အရင်းရှင်စနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ ကွန်မြူနစ်စနစ် ၃ မျိုးတွင် မည်သည့်စနစ်ကို သင်ကြိုက်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ကြိုက်ရသနည်း။

၃။ သင်သည် ကျေးလက်ဒေသ သို့မဟုတ် မြို့ပြဒေသ မည်သည့် အရပ်ဒေသ၌ နေထိုင်သနည်း။ သင့်ဘဝတစ်လျှောက် ရရှိသော အခွင့်အလမ်းများကို ထိုဒေသကွဲပြားမှုက မည်ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်ဟု ထင်ပါသနည်း။

၄။ လူတန်းစားကူးပြောင်းမှုသည် သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ကူးပြောင်းရန် လွယ်သည်ဟု ထင်ပါသလား။ ခက်ခဲသည်ဟု ထင်ပါသလား။ သင့်ထင်မြင်ယူဆမှုကို ထောက်ပံ့ပေးမည့် သက်သေကို ဖော်ပြပါ။

၅။ သင့်လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်း၌ ဝင်ငွေ မညီမျှမှု ရှိပါသလား။ ထိုဝင်ငွေ မညီမျှမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အကြောင်းရင်းက အဘယ်တို့နည်း။ ထိုဝင်ငွေ မညီမျှမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုက အဘယ်တို့နည်း။

၂။ ရှေးခေတ်ဘုရင့်နိုင်ငံများ – မတူသော လူတန်းစားများ ဘာလုပ်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၆ – မြို့များကို စားခြင်းအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ – စန္ဒလင်္ကာ၊ အလောင်းဘုရားနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၇၅၂–၁၈၈၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ဖော်ပြပါ လူတန်းစားများအနက် မည်သည့် လူတန်းစားသည် ရှေးခေတ်ဘုရင့်နိုင်ငံတွင် မပါဝင်သနည်း။

(က) သာမန်လူတန်းစား

(ခ) ဓနရှင်လူတန်းစား

(ဂ) စစ်မှုထမ်းလူတန်းစား

(ဃ) ပညာတတ်လူတန်းစား

ခင်းခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ တိုင်းပြည်အတွင်း မှီတင်းနေထိုင်သူများကို လူတန်းစား ၄ မျိုး ခွဲပြရာတွင် ကျွန်လူတန်းစားများ ရှိသော်လည်း ရှင်စန္ဒလင်္ကာသည် လူတန်းစားလေးမျိုးတွင် မထည့်သွင်းခဲ့ပေ။ ထိုကျွန်များသည် ၎င်းတို့ ရရှိသော ထုတ်လုပ်မှုမှ တချို့ကို ဘုရင့်အား (အခွန်အဖြစ်) အဘယ်ကြောင့် မဆက်သရသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ မိမိတို့ ထုတ်လုပ်မှုမှ တချို့ကို ဘုရင့်အား အခွန်အဖြစ် ပေးကြရာတွင် လူတန်းစားအမျိုးမျိုးတွင် အမြင်အယူအဆ အမျိုးမျိုးရှိသည်ဟု သင် ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရပါသနည်း။

■ ၁၂၁၈ တွင် ပုဂံ၌ နားတောင်းများမင်း တည်ခဲ့သော ထီးလိုမင်းလို ဂူဘုရား။

၃။ မြို့ပြများထွန်းကားလာခြင်းနှင့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေး – ၎င်းတို့က ၁၈ ရာစု လူမှုဘဝကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၊ ၁၉၊ ၂၀ အတ္တုပ္ပတ္တိ – စန်ဂျာမနိုနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၇ ရာစု

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၁၉** နှင့် **၂၀** ကို ကြည့်ပါ။ ဤဓာတ်ပုံများတွင် စန်ဂျာမနို ဖော်ပြထားသော မည်သည့် ပစ္စည်းများကို တွေ့ရသနည်း။

ရန်ကုန် –

တောရွာ –

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ရန်ကုန်မြို့သူ မြို့သားများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ မည်သည်တို့ ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ တောရွာနေ ရွာသူရွာသားများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ စီးပွားရေး၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှုများ မည်သည်တို့ ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၄။ ၁၃၀၀ ပြည့် အရေးတော်ပုံ – ကိုလိုနီခေတ်တွင် အလုပ်သမားများက အရင်းရှင်စနစ်ကို အဘယ်ကြောင့် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၅ အတ္တုပ္ပတ္တိ – တို့ဗမာအစည်းအရုံး၊ ဘီအိုစီ ရေနံကုမ္ပဏီ (BOC) နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၆၊ ၁၉၃၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ဖော်ပြပါ ပြောင်းလဲချက်များတွင် မည်သည့်အချက်ကို အလုပ်သမားတို့က ထောက်ခံနိုင်ပြီး၊ မည်သည့်အချက်ကို မထောက်ခံနိုင်သနည်း။

(က) ကွန်မြူနစ်စီးပွားရေးပုံစံသို့ ပြောင်းလဲခြင်း၊

(ခ) ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာပြည်မှ ထွက်ခွာခြင်း၊

(ဂ) သတင်းစာတွင် သပိတ်မှောက်ခြင်း သတင်းများ မထည့်သွင်းရန် ဗြိတိသျှတို့က ဥပဒေထုတ်ခြင်း၊

(ဃ) ဆယ်နှစ်တာကာလအတွင်း တဖြည်းဖြည်းချင်း လစာတိုးမြှင့်သွားမည်ဟု ရေနံမြေ သူဌေးများက ကတိပေးခြင်း၊

■ ဘီအိုစီ ရေနံကုမ္ပဏီက လုပ်ကိုင်ခဲ့သော မြန်မာပြည်ရေနံမြေ လုပ်ငန်းခွင် နမူနာတစ်ခု။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ တို့ဗမာအစည်းအရုံးဝင် ကျောင်းသားများက ရေနံမြေအလုပ်သမားများကို ကွန်မြူနစ်အယူအဆများနှင့် မိတ်ဆက်ပေးခဲ့ကြသည်။ ၎င်းသည် အလုပ်သမားများအတွက် အကူအညီ ဖြစ်သည်ဟု ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

၂။ ဗမာပြည်ရေနံကော်ပိုရေးရှင်း (BOC) သည် မြန်မာအလုပ်သမားများကို အလုပ်ခန့်၍ ရေနံကို ထုတ်ယူပြီး ရရှိသော ရေနံကို ၎င်းတို့အကျိုးအမြတ်အတွက် ရောင်းစားခဲ့သည်။ အဆိုပါ သဘာဝအရင်းအမြစ်ကို ထုတ်ယူပိုင်ခွင့်သည် အမှန်တကယ်တွင် ရေနံထုတ်လုပ်ခွင့် ဝယ်ယူထားသော ဗြိတိသျှကုမ္ပဏီတွင် ရှိပါသလား၊ ထိုဒေသအတွင်း နေထိုင်သော မြန်မာလူမျိုးတို့တွင် ရှိပါသလား၊ မြန်မာအလုပ်သမားများတွင် ရှိပါသလား၊ မြန်မာလူမျိုးအားလုံးတွင် ရှိပါသလား၊ အခြားမည်သူ့ထံတွင် ရှိသည်ဟု သင်ထင်မြင်ပါသနည်း။

၅။ ဆရာစံသူပုန် – ကိုလိုနီခေတ်တွင် လယ်သမားများက လယ်ယာပြုပြင်ရေးကို အဘယ်ကြောင့် လိုအပ်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၁ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ချစ်တီးများနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များ၊ ၁၉၃၀–၁၉၃၁

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ စုံစမ်းစစ်ဆေးရေးကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာအရ၊ လယ်ယာပြောင်းလဲရန် လိုအပ်သော အကြောင်းမှာ အောက်ပါတို့ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) အဓိကအားဖြင့် ချစ်တီးလယ်ပိုင်ရှင်များထံသို့ မြန်မာတို့က လယ်ယာမြေများ ထိုးအပ်ရသဖြင့် မြန်မာလယ်သမားတို့ မကျေနပ်ကြသောကြောင့်။

(ခ) အရင်းရှင်စနစ်သည် မှားယွင်းပြီး၊ အစိုးရက လယ်မြေအားလုံးကို ပိုင်ဆိုင်သင့်သော ကြောင့်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့က ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် လယ်မြေအားလုံးကို သိမ်းယူလိုသောကြောင့်။

(ဃ) ချစ်တီးများက ၎င်းတို့ လယ်လုပ်သော လယ်မြေများကို ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ရှိသောကြောင့်။

ခင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဆရာစံပုန်ကန်မှုတွင် လယ်သမားတို့က ၎င်းတို့၏ လယ်မြေများ ချစ်တီးလယ်ပိုင်ရှင်များထံသို့ ထိုးအပ်ရခြင်းကို အလွန်မကျေမနပ် ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ဗြိတိသျှတို့၏ အခွန်တိုးကောက်ခြင်းကိုလည်း ဆန့်ကျင်ကြသည်။ သို့သော် လယ်သမားတို့သည် ဤဖြစ်ရပ်များ ဖြစ်ပွားစေသော အရင်းရှင်စနစ်ကို မဆန့်ကျင်ခဲ့ပေ။ လူတို့သည် စီးပွားရေးစနစ်တစ်ခုထက် လူတစ်စုကို ပို၍ ဒေါသထွက်လွယ်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

၂။ လယ်သမားများသာ အမြဲတမ်း လယ်ပိုင်သင့်သည်ဟု ထင်ပါသလား။ သို့မဟုတ် လယ်ပိုင်ရှင်များလည်း လယ်ပိုင်သင့်ပြီး လယ်သမားများသို့ အငှားချထားသင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။

၆။ လူတန်းစား ကွဲပြားခြင်း – လူတန်းစား ကွဲပြားမှုကို ကိုလိုနီခေတ် မီဒီယာများ၌ မည်သို့ ဖော်ပြခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကာတွန်းထဲရှိ အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်သည် မတူညီသော လူမှုစီးပွားရေး နောက်ခံများရှိပြီး လူတန်းစား ကွဲပြားခြင်းကို ဖော်ပြသော လက္ခဏာများမှာ မည်သည့်အရာများ ဖြစ်သနည်း။

ခင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကာတွန်းဆရာက ထိုအမျိုးသမီး ၂ ဦးသည် မတူညီသော လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်း ရှိသည်ဟု တွေးစေလို၍ ရေးဆွဲထားခြင်း ဖြစ်ပါသလား။ သို့မဟုတ် အဝတ်အစားဝတ်ပုံ မတူညီရုံ သက်သက်ကိုသာ ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါသလား။ အကြောင်းပြ၍ ဖြေပါ။

၂။ ယနေ့ခေတ် မြန်မာတို့တွင် လူမှုစီးပွားရေးအဆင့် မတူသူများသည် ဝတ်ပုံစားပုံ နေထိုင်ပုံများ မည်သို့ ကွာခြားကြသနည်း။

၇။ ကုလား – ဗမာ အဓိကရုဏ်း – လူမှုစီးပွားရေး အခြေအနေသည် မည်သို့ အကျိုး သက်ရောက်စေသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၇ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – မောရစ်ကောလစ်၊ မဟတ္တမဂန္ဒီနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကောလစ်၏ အဆိုအရ၊ အထက်တန်းလွှာ မြန်မာများနှင့် မြန်မာအလုပ်သမားတို့သည် ကုလား – ဗမာ အဓိကရုဏ်းတွင် မည်ကဲ့သို့ ကွဲပြားစွာ တုံ့ပြန် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသနည်း။

(က) အထက်တန်းလွှာ ဗမာများက ကုလားများကို သတ်ဖြတ်ရာတွင် ဦးဆောင်ပြီး၊ ထိုဦးဆောင်မှုနောက်သို့ ဗမာအလုပ်သမားများက လိုက်သည်။

(ခ) ဗမာအလုပ်သမားများက ကုလားများကို သတ်ဖြတ်ရန် ကြိုးစားကြစဉ်၊ အထက်တန်းလွှာဗမာများက ကုလားများကို ကာကွယ်ပေးခဲ့သည်။

(ဂ) ဗမာအလုပ်သမားများက ကုလားများကို ရဲဝံ့စွာ ရင်ဆိုင်ကြစဉ်၊ ဗမာအထက်တန်းလွှာများက အိမ်ထဲမှ အိမ်ပြင်မထွက်ဘဲ ပုန်းနေခဲ့ကြသည်။

(ဃ) ကုလားအလုပ်သမားများနှင့် ဗမာအလုပ်သမားများ အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ကြသည်ဖြစ်ရာ ဗမာအထက်တန်းလွှာများက အလုပ်ရှင်များနှင့် ညှိနှိုင်းပေးရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။

ခြင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကောလစ်သည် ဗမာအထက်တန်းလွှာ သို့မဟုတ် ဗမာအလုပ်သမားများတွင် မည်သည့်ဘက်သို့ လိုက်သည်ဟု သင်ထင်သနည်း။ ထိုသို့ ဘက်လိုက်ရခြင်းမှာ မည်သည့် အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သင်ထင်သနည်း။

၂။ ဗမာအလုပ်သမားနှင့် ဗမာအထက်တန်းလွှာတစ်စု သို့မဟုတ် ဗမာအလုပ်သမားနှင့် ကုလားအလုပ်သမားတစ်စု မည်သည့် အစုက လူတန်းစား အားဖြင့် ယေဘုယျ ပိုတူသည်ဟု သင်ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။

၈။ ကွန်မြူနစ်တော်လှန်ရေးသမားများ – ၎င်းတို့က ခြင်းရဲသားများအား ကူညီရန် မည်သို့ ခံနွှရှိခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၅၂ အထ္ထုပ္ပတ္တိ – သခင်ဘတင်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆၊ ၁၉၄၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မည်သည့် ဖော်ပြချက်များသည် သခင်ဘတင်၏ တောင်းဆိုချက်များ ဖြစ်သနည်း။

(က) မြန်မာနိုင်ငံသား အားလုံးကို အခမဲ့ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှု ပေးရမည်။

(ခ) လယ်သမားသို့ လယ်မြေများ ပြန်ဝေပေးရမည်။

(ဂ) အစိုးရက အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ကုန်သွယ်ရေးကို ထိန်းချုပ်သင့်သည်။

(ဃ) မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီများ လုပ်ပိုင်ခွင့်အပြည့် ရသင့်သည်။

(င) ဗြိတိသျှတို့အား အကြွေးချက်ချင်း ပြန်ဆပ်မည်။

ခြင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သခင်ဘတင်၏ အစီအစဉ်ကို ဆောင်ရွက်မည်ဆိုပါက မည်သည့် ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများ သက်ရောက်နိုင်သနည်း။

၉။ ကျေးလက်မြို့ပြ ကွာဟချက် – မြို့နှင့် တောတွင် အခွင့်အလမ်းများ မည်သို့ ကွာခြားသနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၅၄

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ဖော်ပြချက်များကို မှန်၊ မှား ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ခြုံငုံကြည့်လျှင်၊ အဓိက အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းမှာ လယ်လုပ်ငန်း ဖြစ်သည်။

(ခ) ဝန်ဆောင်မှုအလုပ်ကို ကျေးလက်တောရွာတွင် ပို၍ တွေ့ရသည်။

(ဂ) ထုတ်လုပ်မှုလုပ်ငန်း အလုပ်အကိုင်များမှာ မြို့ပြတွင် ပိုများသည်။

(ဃ) လယ်ယာ မလုပ်သော ကျေးလက်နေ အမျိုးသမီးများမှာ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးတွင် ဝင်ရောက် လုပ်ကိုင်ဖွယ်ရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကျေးလက်နှင့် မြို့ပြနေသူများသည် အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်း ညီတူညီမျှ ရရှိပါသလား။ ဤဇယားကို အခြေခံပြီး ရှင်းပြပါ။

၂။ ဇယားတွင် ဖော်ပြထားသော မည်သူတို့သည် အခြေခံလူတန်းစားများဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ မည်သူတို့သည် လူလတ်တန်းစားများနည်း။ မည်သူတို့သည် အထက်တန်းလွှာများနည်း။

၃။ ယနေ့ခေတ်တွင် သန်းခေါင်စာရင်း ပြန်လည်ကောက်ယူပါက ဤဇယားနှင့် ကွာခြားမည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၁၀။ ပြည်တွင်းစစ် – ၎င်းက စီးပွားရေးကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်သနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၅၇ 🙂 အထွေထွေ – သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း၊ သခင်စိုး၊ သခင်သန်းထွန်း၊ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း၊ ဦးနု၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဒီးဒုတ်ဦးဘချို နှင့် 🕒 အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆၊ ၁၉၅၈၊ ၁၉၆၃

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဘဏ္ဍာရေးဝန်ကြီး၏ အဆိုအရ၊ ပြည်တွင်းစစ်အတွင်း ပျက်စီးခဲ့သော ရင်းမြစ်များကို –

(က) အစိုးရက သောင်းကျန်းသူများကို နှိမ်နင်းပြီးဖြစ်၍ အလွယ်တကူ ပြန်လည် ရရှိမည်။

(ခ) ဘဏ္ဍာရေးနှင့် လူသားရင်းမြစ်အသစ်များ လိုအပ်သဖြင့် ခက်ခဲစွာ ပြန်လည် တည်ဆောက်ရမည်။

(ဂ) အစိုးရက သောင်းကျန်းသူများကို နှိမ်နင်းရန် ဆန္ဒမရှိသဖြင့် ခက်ခဲစွာ ပြန်လည် တည်ဆောက်ရမည်။

(ဃ) အစိုးရတွင် အလွန်ခိုင်မာသော စီးပွားရေး စီမံကိန်းရှိသည် ဖြစ်၍ အလွယ်တကူ ပြန်လည် ရရှိမည်။

■ သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း (၁၈၇၆ - ၁၉၆၄) ဩဇာတိက္ကမ ကြီးမားသော မြန်မာကဗျာဆရာ၊ စာရေးဆရာနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ကြီး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ပြည်တွင်းစစ်သည် မြို့ပြစီးပွားရေးကို ပိုထိခိုက်စေသည် သို့မဟုတ် ကျေးလက်စီးပွားရေးကို ပိုထိခိုက်စေသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ ကွန်မြူနစ်တို့သည် ဆင်းရဲသားများအတွက် တိုက်ခိုက်နေကြခြင်း ဖြစ်သော်လည်း၊ ထိုတိုက်ခိုက်သော ပြည်တွင်းစစ်သည် ဆင်းရဲသားများကို ပို၍ ဆင်းရဲသွားစေ၏။ စစ်ကို ဆက်တိုက်ရခြင်းအကြောင်းအရင်းကို ကွန်မြူနစ်တို့က မည်သို့ ရှင်းပြမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၁၁။ မဆလ ပါတီ – ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်ကို ဤပါတီက တည်ထောင်ရန် မည်သို့ စီစဉ်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၆၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ မူဝါဒသဘောထား ထုတ်ပြန်ချက်အရ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်တို့၏ ခြားနားမှု နှိုင်းယှဉ်ချက် ဇယားအား ဖြည့်ပါ။

ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်	ဆိုရှယ်လစ်စနစ်
စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတချို့သည် ပုဂ္ဂလိကပိုင်သည်။	
ချမ်းသာသူများက ဆင်းရဲသားများကို အမြတ်ထုတ်သည်။	
ပြည်သူတို့သည် စားစရာနှင့် နေစရာအတွက် ကိုယ်တိုင် ဖန်တီးရသည်။	
ပြည်သူတို့တွင် ပုဂ္ဂလိက ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိသည်။	

ဆင်ခြင်နိုင်မှု

၁။ တော်လှန်ရေးကောင်စီက ဖော်ပြထားသော ဆိုရှယ်လစ်လူ့ဘောင်ကို တည်ထောင်ရန် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

၂။ ဤစနစ် (ဆိုရှယ်လစ်စနစ်) ၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အဘယ်တို့နည်း။

၁၂။ လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ – ထိုအဖွဲ့များ ငွေကြေး မည်သို့ ရရှိသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဇခုန်တိမ့်ယိမ်း၊ ဒီမိုကရေစီသစ်တပ်မတော် (ကချင်)နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၉၄

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အန်ဒီအေ – ကချင်အဖွဲ့က သစ်များ ခုတ်ထွင်ရောင်းချမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သူ ဇခုန်တိမ့်ယိမ်း အောက်ပါ အကြောင်းအရင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။

(က) ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို အစိုးရက လုပ်မပေးသောကြောင့် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်ရန်အတွက်။

(ခ) လွတ်လပ်သော ကချင်မြေကို ရရှိစေရန်အတွက်။

(ဂ) ကချင်ပြည်နယ် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ကို ထိန်းသိမ်းရန် အတွက်။

(ဃ) အနာဂတ်ကာလတွင် နအဖ အစိုးရက ကချင်တို့၏ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင် အရင်းအမြစ်ကို အမြတ် မထုတ်နိုင်ရန်အတွက်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဥက္ကဋ္ဌ ဇခုန်တိမ့်ယိမ်း၏ ကျွန်းသစ်များ ထုတ်လုပ်ရောင်းချရသော အကြောင်းပြချက်များကို သင်သဘောတူပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် တူသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မတူသနည်း။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးကို ပြုလုပ်ရန် အန်ဒီအေ – ကချင်အဖွဲ့အတွက် အခြားဘာလုပ်နိုင်သနည်း။

၂။ အခြားသော နည်းများဖြင့် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ဝင်ငွေရပုံကို သင်ကြားဖူးပါသလား။ ၎င်းတို့မှာ အဘယ်တို့နည်း။ သစ်ထုတ်လုပ်ခြင်းထက် ထိုနည်းများက ပိုကောင်းပါသလား၊ ပိုဆိုးပါသလား။

၃။ အချို့သော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများသည် လွတ်လပ်ရေးအတွက်မဟုတ်ဘဲ ငွေကြေးနေ့ဥစ္စာအတွက် တိုက်ခိုက်နေကြသည်ဟု စွပ်စွဲခံနေရသည်။ လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုသည် ထိုရည်ရွယ်ချက် နှစ်မျိုးစလုံးကို တစ်ပြိုင်နက် ပြုနိုင်သည် သို့မဟုတ် ပြုသင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၄။ ဥက္ကဋ္ဌ ဇခုန်တိမ့်ယိမ်း ဖော်ပြသော ပြဿနာများမှာ (မဖွံ့ဖြိုးသောကိစ္စများ) ကျေးလက်ဒေသတွင်သာ ဖြစ်နေပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၁၃။ ဂလိုဘယ်လိုက်ဖေးရှင်းဖြစ်စဉ် – ၎င်းက မြန်မာ့စီးပွားရေးကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၈ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၈၈ နဝတ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကြား ကာလအတွင်း ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစုံ (သွင်းကုန်ရော ထုတ်ကုန်ပါ) တိုးတက်ခဲ့သော နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။

၂။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကြား ကာလအတွင်း ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစုံ ကျဆင်းခဲ့သော နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။

၃။ ၂၀၀၁ ခုနှစ်နှင့် ၂၀၀၆ ခုနှစ်ကြား ကာလအတွင်း ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်း တည်ငြိမ်သော နိုင်ငံများကို ဖော်ပြပါ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အခြေခံနှင့် လူလတ်တန်းစား မြန်မာများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေး၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း။

၂။ အထက်တန်းလွှာ မြန်မာများအတွက် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာကုန်သွယ်ရေး၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း။

၃။ မြန်မာအစိုးရ၏ လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအား စီးပွားရေးပိတ်ဆို့လိုက်ရာ မြန်မာနှင့် အမေရိကန်နိုင်ငံ ကုန်သွယ်ရေးမှာ ရပ်ဆိုင်းသွားရသည်။ ထိုစီးပွားရေးပိတ်ဆို့မှု အယူအဆကို သင်လက်ခံပါသလား။

၁၄။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် အရေးအခင်း – အရေးအခင်းဖြစ်စေမည့် မည်သည့် စီးပွားရေးနောက်ခံ အကြောင်းတရားများ ရှိနေသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစုနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ သံဃာတို့ တောင်းဆိုချက် (၁ – ၄) သည် စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ သို့မဟုတ် လူမှုရေး မည်သို့ သက်ဆိုင်ကြောင်း အမျိုးအစား ခွဲပြပါ။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု၏ အဆိုအရ ဤဆန္ဒပြမှုများ ဖြစ်ပွားရသည့် ပထမအကြောင်းရင်းမှာ အောက်ပါအချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ရဟန်းတို့အား နအဖ အစိုးရက မထီလေးစား ပြုမူသောကြောင့်။

(ခ) ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းက စော်ကားသောကြောင့်။

(ဂ) ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အား အကျဉ်းချထားသောကြောင့်။

(ဃ) လောင်စာဆီဈေးနှုန်းများ မြင့်တက်လာသောကြောင့်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် အရေးအခင်းများသည် စီးပွားရေးပြဿနာကို မူတည်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။ နိုင်ငံရေးပြဿနာကို မူတည်ပြီး ဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု အငြင်းပွားကြသူများရှိသည်။ ဤအရေးအခင်းများကို ဖြစ်ပွားစေသော အရေးအကြီးဆုံး ပြဿနာသည် မည်သည့် ပြဿနာဟု သင်ထင်သနည်း။

၁၅။ စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများ၏ အဆုံးသတ် – ဥရောပသမဂ္ဂ၏ စိုးရိမ်မှုများမှာ အဘယ်တို့နည်း

မှတ်တမ်း ၁၀၄ အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၁၃

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဥရောပသမဂ္ဂက ဖော်ပြထားသော စိုးရိမ်မှုအမျိုးမျိုးတို့တွင် အောက်၌ ဖော်ပြထားသော မည်သည့်အချက် မပါဝင်သနည်း။

(က) ကချင်ပဋိပက္ခ

(ခ) ရခိုင်နှင့် ရိုဟင်ဂျာပဋိပက္ခ

(ဂ) နိုင်ငံရေးအကျဉ်းသမားများ

(ဃ) ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၂၀၁၃ ခုနှစ်တွင် မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုအား ရပ်တန့်ရန် ဥရောပသမဂ္ဂက ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည် အချိန်အခါ မှန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်ရသနည်း။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ အခြေအနေများနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဥရောပသမဂ္ဂက စိုးရိမ်မှု အမျိုးမျိုးကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ၎င်းတို့ ဖော်ပြထားသော စာရင်းသည် သင့်လျော် လုံလောက်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ သင့်အနေဖြင့် မည်သည့်အချက်များ ထည့်သွင်းလိုပြီး၊ မည်သည့် အချက်များကို ထုတ်ပယ်လိုပါသနည်း။

၁၆။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ခြင်း – ဤအချက်က မြန်မာနိုင်ငံသားတို့၏ လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်းကို မည်သို့ သက်ရောက်စေသနည်း

မှတ်တမ်း ၉၈ အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒုက္ခသည်များ၏ ဇာတ်လမ်းများကို ဖတ်ရှုရာ၌ ထိုသူတို့သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ ဒုက္ခသည် စခန်းများ၌ နေထိုင်ရာတွင်လည်းကောင်း၊ အခြေခံလူတန်းစားများဟု သင်ရှုမြင်နိုင်သည့် သက်သေများ တွေ့ရှိပါသလား။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်း အခြေကျနေထိုင်ကြသော ဒုက္ခသည်များသည် ၎င်းတို့၏ နိုင်ငံသစ်၌ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မရနိုင်သည့် ပိုမို ကောင်းမွန်သော လူမှုစီးပွားရေး အဆင့်အတန်းများ၊ လူတန်းစား ပြောင်းရွှေ့နိုင်မှုများ ရရှိနိုင်မည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ရှင်းပြပါ။

၂။ နိုင်ငံခြားတွင် ပြန်လည်ရွှေ့ပြောင်းပြီး အခြေကျနေထိုင်ကြသော မြန်မာတို့က ပြည်တွင်းရှိ ဆွေမျိုး၊ မိတ်ဆွေများကို ငွေကြေးပြန်လည် ထောက်ပံ့သည့်အကြောင်း သင်ကြားဖူးပါသလား။ ထိုအချက်သည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ဝင်ငွေမညီမျှမှုကို လျှော့ကျစေနိုင်ပါသလား။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် လူတန်းစားများ မည်သို့ ပြောင်းလဲကြသနည်း။ မည်သို့ မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေခဲ့ကြသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၆၊ ၃၂၊ ၃၇** နှင့် **၅၄** တို့ကို အဓိကထား လေ့လာပြီး ဖြေပါ။

၂။ မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် ပြည်သူတို့က အစိုးရအား ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရန် စီးပွားရေးအခြေအနေများက မည်ကဲ့သို့ တွန်းပို့ခဲ့ကြသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၃၁၊ ၃၅၊ ၅၂၊ ၈၉** တို့ကို လေ့လာပြီး ဖြေပါ။

၃။ သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက်လုံး၌ မြန်မာ့စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးမှု၏ အဓိကအဟန့်အတားများမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ **မှတ်တမ်း ၅၇၊ ၈၃** နှင့် **၉၁** တို့ကို အဓိကလေ့လာ၍ ဥပမာများပြပြီး ဖြေပါ။

၄။ အတိတ်ခေတ်က မြန်မာနိုင်ငံသားများအတွက် အရင်းရှင်စနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် သို့မဟုတ် ကွန်မြူနစ်စနစ်သည် အလျော်ညီဆုံး ဖြစ်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ သင့်ရွေးချယ်မှုအား **မှတ်တမ်း ၃၅၊ ၅၂၊ ၆၂** နှင့် **၉၁** တို့ကို အသုံးပြုပြီး ရှင်းပြဖြေဆိုပါ။

၅။ ဤခေတ် ၃ ခေတ်တွင် သင်သည် မည်သည့်ခေတ်၌ မြို့ပြ သို့မဟုတ် ကျေးလက်တောရွာတွင် နေချင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ကိုလိုနီခေတ် [**မှတ်တမ်း ၁၉၊ ၂၀၊ ၃၁** တို့ကို လေ့လာပြီး ဖြေပါ။] ပါလီမန်ခေတ် [**မှတ်တမ်း ၅၄၊ ၅၇**] နဝတ၊ နအဖ ခေတ် [**မှတ်တမ်း ၈၃**]။

၆။ လူတန်းစားကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ဤကဏ္ဍကို လေ့လာပြီးသောအခါ သင်၏အမြင် ပြောင်းလဲပါသလား။ မပြောင်းလဲပါက မည်သို့ မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေရပါသနည်း။

■ ဤမြေပုံသည် မြန်မာဒုက္ခသည်တို့ ပြန်လည်အခြေကျသော အဓိကဒေသများကို ဖော်ပြသည်။
မြန်မာဒုက္ခသည်များသည် ထိုင်း၊ အိန္ဒိယ၊ မလေးရှား တို့မှတစ်ဆင့် ဖြတ်သန်းသွားကြသည်။

ကဏ္ဍ ၅

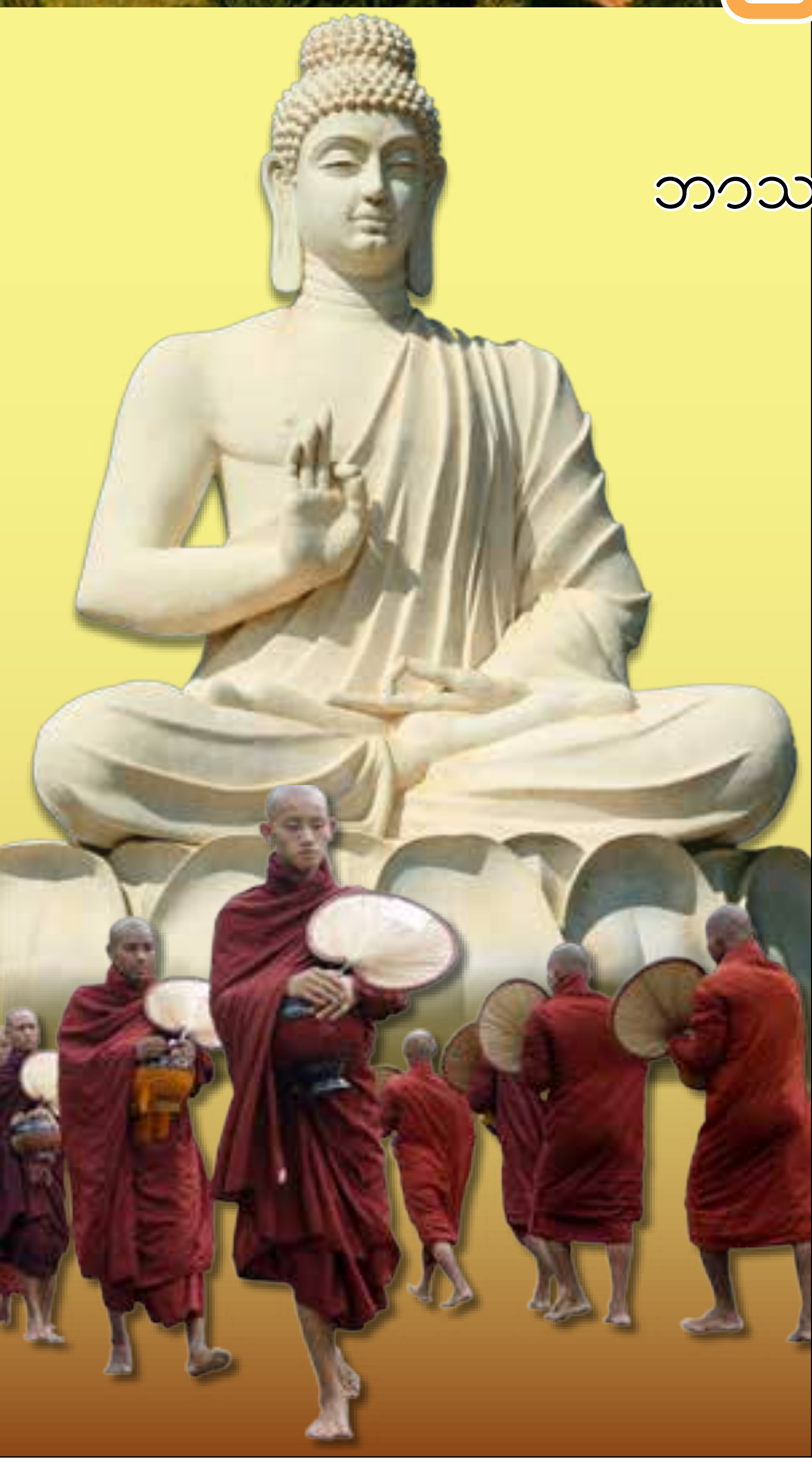

ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး

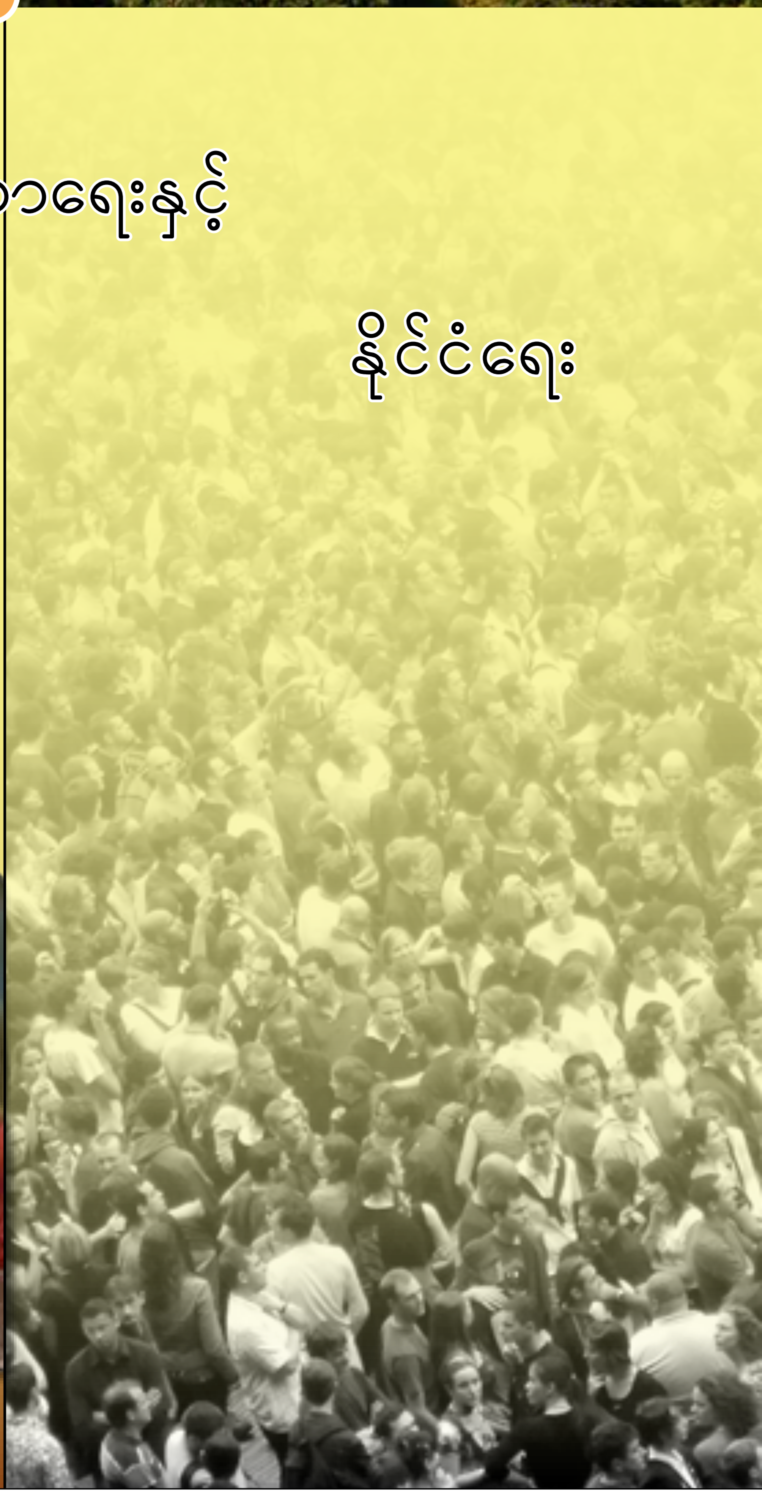

၁။ ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုများက လူ့အဖွဲ့အစည်းကို မည်သို့ လွှမ်းမိုးသက်ရောက်စေသနည်း

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြသူများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာ၊ ဟိန္ဒူဘာသာနှင့် တိရစ္ဆာန်၊ နတ်ကိုးကွယ်မှု စသော ဘာသာမျိုးစုံကို နှစ်သက်ရာ ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်မှာ နှစ်ပေါင်းများစွာကြာပြီ ဖြစ်သည်။ လူအချို့ အထူးသဖြင့် ကွန်မြူနစ်ဝါဒကို ယုံကြည်ကြသူ လူတချို့ မည်သည့် ဘာသာကိုမှ မကိုးကွယ်ပေ။ ဘာသာရေးကို ကျယ်ပြန့်စွာ ခြုံငုံကြည့်လျှင် အမျိုးအစား နှစ်မျိုးကို တွေ့နိုင်သည်။ စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားသော ဘာသာရေးပုံစံနှင့် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှု မရှိသော ဘာသာရေးပုံစံတို့ဖြစ်သည်။ ခရစ်ယာန်၊ အစ္စလာမ်နှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ စသော ဘာသာရေးများသည် စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှု ရှိသော ဘာသာရေးများဖြစ်ပြီး ရှင်းလင်းစွာ သတ်မှတ်ထားသော လမ်းညွှန်ချက်များနှင့် ဘဝတွင် အကောင်းဆုံးနေနည်းဟူသော ပန်းတိုင်များ ရှိကြသည်။ ထို့အပြင် အဆိုပါ ဘာသာရေးတို့တွင် သတ်မှတ်ထားသော ခေါင်းဆောင်မှုပုံစံ အသီးသီးရှိကြသလို ခေါင်းဆောင်မှုဆိုင်ရာ အထက်အောက်ဖွဲ့စည်းပုံအဆင့်ဆင့်လည်း ရှိကြသည်။ တိကျစွာ သတ်မှတ်ထားသော ဘာသာရေးနယ်မြေ အသီးသီးလည်းရှိသည်။ တိရစ္ဆာန်များနှင့် သဘာဝနတ်များကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုစသော တည်ဆောက်ပုံမဲ့ ဘာသာရေးတို့တွင် ယေဘုယျယုံကြည်မှုစနစ်သာ ရှိပြီး၊ တိကျသော ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်မှုနှင့် တိကျသော လမ်းညွှန်ချက်များ မရှိကြပေ။ ဤဘာသာရေးမျိုးမှာ ရှေးအကျဆုံး ဘာသာရေးမျိုး ဖြစ်သည်။ ဤတိရစ္ဆာန်နှင့် သဘာဝနတ်များကို ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှု၏ ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ အစိတ်အပိုင်းများသည် အခြားသော ဘာသာရေးပုံစံများတွင် ရောယှက်ပါဝင်သွားပြီး နောင်အခါတွင် လူတို့က ကိုးကွယ်ကျင့်သုံးကြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ အစ္စလာမ်ဘာသာနှင့် ဟိန္ဒူဘာသာတို့ကို ရှေးယခင်ကတည်းက ကိုးကွယ်ခဲ့ကြပြီး၊ ၁၉ ရာစုရောက်မှ ခရစ်ယာန်ဘာသာက သာသနာပြုပုံစံဖြင့် ဝင်ရောက်လာခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ပြည်သူအများစုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များဖြစ်၍ တချို့ မြန်မာများနှင့် နိုင်ငံခြားသားတို့က မြန်မာနိုင်ငံကို "ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံ" ဟု ခေါ်ဆိုကြသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်မဟုတ်သော မြန်မာလူမျိုးများကတော့ ထိုသို့ ခေါ်ဆိုသည်ကို မနှစ်သက်ကြပေ။ အထူးသဖြင့် ဘာသာရေးက အစိုးရအပေါ် လွှမ်းမိုးသက်ရောက်ပုံနှင့် ပတ်သက်၍ အငြင်းပွားမှု ပဋိပက္ခများလည်း ရှိနေဆဲဖြစ်သည်။

ကမ္ဘာအနှံ့အပြားတွင် အစိုးရနှင့် ဘာသာရေးကြား ဆက်နွယ်မှုပုံစံအမျိုးမျိုး ရှိကြသည်။ ပထမပုံစံတစ်မျိုးမှာ မည်သည့် ဘာသာတစ်မျိုးမျိုးကိုမှ ဦးစားမပေးသော ဘာသာရေးဆက်နွယ်မှု ကင်းရှင်းသည့်နိုင်ငံ (secular state) မျိုးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ နိုင်ငံမျိုးတွင် ဘာသာရေးသည် တစ်ဦးချင်း ပုဂ္ဂလိကအရေးကိစ္စသာ ဖြစ်ပြီး အများပြည်သူတို့နှင့်ဆိုင်သော အရေးကိစ္စ မဟုတ်ပေ။ ဒုတိယပုံစံတစ်မျိုးမှာ ဘာသာပေါင်းစုံကို ကိုးကွယ်ကျင့်သုံးခွင့်ပေးသော ဘာသာရေးဗဟုဝါဒ၊ တစ်နည်းအားဖြင့် လွတ်လပ်စွာ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ခွင့်ကို ပေးထားသော အစိုးရမျိုး ဖြစ်သည်။ အခြားတစ်ဖက်တွင်လည်း အစိုးရအနေဖြင့် မိမိပံ့ပိုးလိုသော ဘာသာတစ်မျိုးမျိုးကို ရွေးချယ်သတ်မှတ်ကြသည် မျိုးလည်း ရှိတတ်ပါသည်။ ၎င်းကို နိုင်ငံတော်ပံ့ပိုးမှုရထားသော ဘာသာရေးဟု ခေါ်သည်။ အဆိုပါ နိုင်ငံမျိုးတွင် ပြည်သူတို့သည် ၎င်းတို့ ကိုးကွယ်ယုံကြည်သော ဘာသာကို အစိုးရက ပံ့ပိုးသည့်အတွက် အစိုးရကို ထောက်ခံလေ့ရှိကြသည်။ နောက်ထပ်အစွန်းရောက် ပုံစံတစ်မျိုးမှာ ဘာသာရေးအခြေခံသော အစိုးရအုပ်ချုပ်မှုစနစ် (theocracy) ဖြစ်သည်။ ၎င်းစနစ်တွင် နိုင်ငံကို ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များက ဘာသာရေးဥပဒေနှင့်အညီ အုပ်ချုပ်ကြသည်။

ဤရွေးချယ်ပုံအမျိုးမျိုးကို မြန်မာ့သမိုင်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် စမ်းသပ်ခဲ့ဖူး၏။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာရေးသည် အစိုးရအား အကျိုးသက်ရောက်စေသည် သာမက အစိုးရများကို ဆန့်ကျင်သည်အထိ အရေးပါခဲ့သည်။ မြန်မာတို့သည် ကိုလိုနီအစိုးရ၊ ပါလီမန်အစိုးရနှင့် စစ်အစိုးရများကို ဘာသာရေး ကိစ္စများကြောင့်ပင် ဆန့်ကျင်ခဲ့ကြသည်။ ဤအခန်းတွင် မြန်မာ့သမိုင်း၌ ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတို့ မည်သို့ ရောယှက်ခဲ့ကြောင်းကို လေ့လာနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

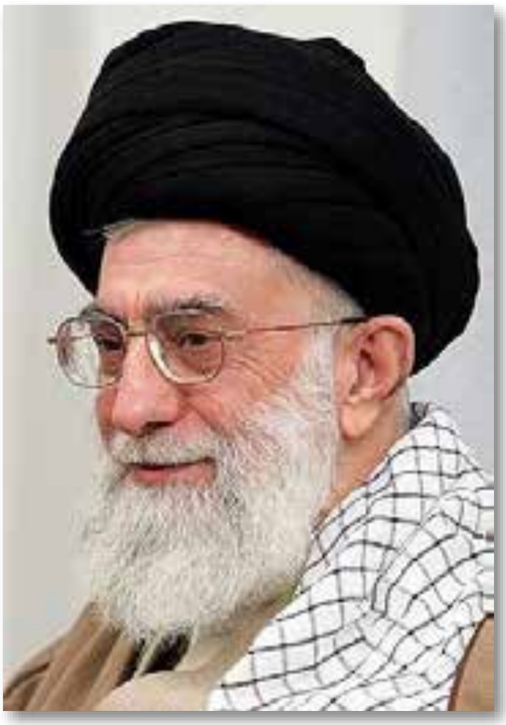

■ အရာတိုလာခိုမေနီ (အပေါ်ပုံ) သည် အီရန် အစ္စလာမ်သမ္မတနိုင်ငံ၏ အမြင့်ဆုံးခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည်။ သူသည် အစ္စလာမ်ဘာသာ၏ လမ်းညွှန်မှုဖြင့် ပြည်တွင်းနှင့် ပြည်ပ မူဝါဒများကို ဆောင်ရွက်သည့် အစိုးရစနစ်ကို ဦးဆောင်လျက်ရှိသည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဝေါဟာရများကို ၎င်းတို့၏ ဖွင့်ဆိုချက်များနှင့် တွဲဆက်ပေးပါ။

(က) လောကီနိုင်ငံရေး	၁။ မည်သည့် ဘာသာရေးကိုမဆို ကျင့်သုံးကိုးကွယ်နိုင်ခွင့်အား ကာကွယ်ပေးထားခြင်း။
(ခ) ဘာသာရေးဗဟုဝါဒ	၂။ လူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့် နိုင်ငံရေးကို ဘာသာရေးနှင့် ရောစပ်ခြင်း မရှိစေခြင်း။
(ဂ) အစိုးရထောက်ပံ့သော ဘာသာရေး	၃။ ဘာသာရေးတစ်ခုကို ကိုယ်စားပြုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အုပ်ချုပ်လိုသော ခေါင်းဆောင်များ ပါဝင်သည့် အစိုးရ။
(ဃ) ဘာသာရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ခြင်း	၄။ အစိုးရက ဘာသာရေးတစ်ခုခုကို ထောက်ပံ့ရန် ရွေးချယ်လိုက်ခြင်း။

၂။ ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များအရ အောက်ပါမည်သည့် ဖော်ပြချက်များသည် မှန်သနည်း။

(က) မြန်မာပြည်ရှိ လူအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။

(ခ) မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗုဒ္ဓဘာသာနိုင်ငံ ဖြစ်သည်။

(ဂ) တိရစ္ဆာန်၊ သဘာဝနတ်နှင့် ရှေးဘိုးဘွားတို့အား ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုသည် ပထမဆုံး ကိုးကွယ်ယုံကြည်သည့် ဘာသာရေးဖြစ်သည်။

(ဃ) မွတ်ဆလင်တို့သည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ မကြာသေးမီကမှ ဝင်ရောက်လာခဲ့ကြသည်။

(င) မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဘာသာရေး ခွဲခြားဆက်ဆံမှုရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်းအမှတ် ၂ တွင် ဖော်ပြချက်များအနက် မည်သည်တို့ကို သင်သဘောတူသနည်း။ မည်သည်တို့ကို သင်သဘောမတူပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ အထက်ဖော်ပြပါ နားလည်သဘောပေါက်မှု မေးခွန်းအမှတ် ၁ တွင် ဘာသာရေး ရွေးချယ်ချက်များအနက် တစ်ခုစီ၏ ကောင်းကျိုး ဆိုးကျိုးများကို ဖော်ပြပါ။

၃။ မေးခွန်းအမှတ် ၁ ပါ ရွေးချယ်ချက်များအနက် မြန်မာနိုင်ငံဘာသာရေးအတွက် မည်သည့် ရွေးချယ်ချက်ကို အစိုးရက ရွေးချယ်သင့်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ တိရစ္ဆာန်၊ သစ်ပင်နှင့် နတ်တို့အား ကိုးကွယ်မှု – စနစ်တကျ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ထားမှုရှိသော ဘာသာရေးများ မပေါ်မီ လူတို့သည် မည်သည့်အရာများကို ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၁ အချိန်ပြမျဉ်း – ခရစ်မတိုင်မီနှစ်ပေါင်း ၃၀၀၀ – ၁၀၀၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤ 'ထာ' ကဗျာတွင် အခြေခံ၍ ရှေးကရင်များသည် အောက်ပါတို့ကို ပြုလုပ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

(က) စေတီများတည်ပြီး ဘုန်းကြီးများကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ခ) သဘာဝတောတောင်၊ ဘိုးဘွားဘီဘင်နှင့် နတ်များကို ကိုးကွယ်ကြသည်။

(ဂ) ယေရှုခရစ်တော်ကို ယုံကြည်ပြီး၊ ဘုရားကျောင်းများ ဆောက်လုပ်ကြသည်။

(ဃ) မည်သည့် နာမ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ယုံကြည်မှုများမှ မရှိကြ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အခြားဘာသာရေးများကို တည်ထောင်ခြင်းမတိုင်မီ ရာစုနှစ်ပေါင်းများစွာကတည်းက သဘာဝတောတောင်၊ ဘိုးဘွားဘီဘင်နှင့် နတ်များကို လူတို့ကိုးကွယ်ခဲ့ကြသည်။ ထိုကိုးကွယ်မှုပုံစံ အစိတ်အပိုင်းများသည် ယနေ့ခေတ် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ လူတို့ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်သည်ဖြစ်စေ၊ ခရစ်ယာန်နှင့် အခြားသော ဘာသာရေးများကို ကိုးကွယ်သည်ဖြစ်စေ ရောယှက်ပါဝင်နေကြောင်း တွေ့နိုင်သည်။ ထိုအစိတ်အပိုင်းများ၏ ဥပမာများကို သင်ဖော်ပြနိုင်ပါသလား။

၂။ နောက်ပိုင်းတွင် မြန်မာလူမျိုးများရော၊ မြန်မာလူမျိုးမဟုတ်သူများပါ ရှေးရိုးနတ်ကိုးကွယ်မှုမှ အခြားဘာသာများဖြစ်သည့် ခရစ်ယာန်ဘာသာနှင့် ဗုဒ္ဓဘာသာများသို့ ကူးပြောင်းရန် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ကူးပြောင်းကိုးကွယ်ရန် ကြိုးပမ်းမှုသည် ရိုးရာနတ်ကိုးကွယ်မှုအား ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း ဖြစ်စေပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်စေသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မဖြစ်စေသနည်း။

၃။ ရှေးခေတ်ဘုရင့်နိုင်ငံများ – ဗုဒ္ဓဘာသာက အုပ်ချုပ်သူတို့အပေါ် မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေခဲ့သနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ရာဇကုမာရ်၊ ကျန်စစ်သားနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၈၄၉–၁၂၈၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ မည်သည့် ဖော်ပြချက်က ရာဇကုမာရ်၏ မှတ်တမ်းကို အနှစ်ချုပ်နိုင်သနည်း။

(က) ရာဇကုမာရ်သည် ဖခင်အား ကျေးဇူးဆပ်ရန် ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားတော်တစ်ခုကို သွန်းထုခြင်း၊ စေတီပုထိုးတည်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ပြီး ထိုစေတီအား စောင့်ရှောက်ရန် ကျွန်တို့ကို လှူဒါန်းခဲ့သည်။

(ခ) ကျန်စစ်သားမင်းသည် သူ့ချစ်မိဖုရားအတွက် ဂူကျောင်းတစ်ခုကို တည်သည်။

(ဂ) ကျွန်သုံးရွာမှ ကျွန်တို့၏ လုပ်အားကို ကျန်စစ်သားမင်းအတွက် တည်သည့်ဘုရားတွင် အလှူအဖြစ်သုံးသည်။

(ဃ) ရာဇကုမာရ်မင်းသားသည် ဖခမည်းတော်မင်းကြီး ပြန်လည်ကျန်းမာလာစေရန်အတွက် ကျွန်တို့ကို လွတ်လပ်ခွင့်ပေးခဲ့သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို ကိုးကွယ်ကျင့်သုံးခြင်းသည် အုပ်ချုပ်သူဘုရင်တို့အား ၎င်းတို့ဩဇာအာဏာတည်ဆောက်ရန်အတွက် မည်ကဲ့သို့ အထောက်အပံ့ဖြစ်စေခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ ဘုရင်နှင့် မိသားစုဆွေတော်မျိုးတော်များသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ထောက်ပံ့သောအားဖြင့် စေတီပုထိုးများတည်ခြင်း၊ ရာဇကုမာရ်ကဲ့သို့ ရုပ်ပွားတော်များ ထုလုပ်ခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်ကြ၏။ သို့သော် ၎င်းတို့သည် ဗုဒ္ဓ၏ ဟောကြားမှုများနှင့် ဆန့်ကျင်သော ကိစ္စများဖြစ်သည့် ဗုဒ္ဓ၏ ဓာတ်တော်မွေတော်များအတွက် စစ်တိုက်ခြင်း၊ လူတို့ကို ကျွန်အဖြစ် စေခိုင်းအသုံးချခြင်းတို့ကိုလည်း ပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုရှေးခေတ်ဘုရင်များကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကောင်းများ ဖြစ်သည်ဟု သင်ယူဆပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ယူဆသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မယူဆသနည်း။

၄။ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများ – သာသနာပြုများက မြန်မာများနှင့် ဆက်ဆံရေး မည်သို့ တည်ဆောက်ခဲ့ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၁၄၊ ၂၁ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မစ္စစ်လော်ရာကာဆန်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉ ရာစု

■ ခရစ်ယာန် သာသနာပြုများက ဌာနေတိုင်းရင်းသားများကို ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ စည်းရုံးခဲ့ကြသည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဖော်ပြပါ မှတ်တမ်း ၂ မျိုး၏ ဆိုလိုသော အဓိပ္ပာယ်မှာ ကိုလိုနီ ကျွန်ပြုခံရသူများသည် ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ကူးပြောင်းသွားလျှင် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

(က) ဗြိတိသျှအစိုးရကို တော်လှန်နိုင်ချေ ပိုရှိသည်။

(ခ) ၎င်းတို့ ဌာနေတိုင်းရင်းသားများနှင့် ပဋိပက္ခ ဖြစ်နိုင်ချေ ပိုနည်းသည်။

(ဂ) အခြားဘာသာဝင်များနှင့် ငြိမ်းချမ်းစွာ ယှဉ်တွဲနေနိုင်ချေ ပိုရှိသည်။

(ဃ) ဗြိတိသျှအစိုးရကို ဆန့်ကျင်နိုင်ချေ ပိုနည်းသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ မြန်မာပြည်ရှိ ခရစ်ယာန်များသည် ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့များနှင့် ပို၍ နီးကပ်သော ဆက်ဆံရေးရှိခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ မြန်မာပြည်ရှိ ခရစ်ယာန်များသည် သင့်အတွေ့အကြုံအရဆိုလျှင် အနောက်နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ယနေ့အခါ ပိုမို နီးကပ်သော ဆက်ဆံရေး ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။

၅။ ဖိနပ်ပြဿနာ – ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များက ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့တို့ကို အဘယ်ကြောင့် ဆန့်ကျင်ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၃၊ ၃၆ – ဖိနပ်ပြဿနာအကြောင်း အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးဘခိုင်၊ ဦးဘကလေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်းနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၁၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ မှတ်တမ်းများအရ၊ ဗြိတိသျှတို့က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ မနှစ်သက်အောင် မည်သို့ ပြုမူခဲ့သနည်း။

(က) စေတီပုထိုးများသို့ အလည်အပတ်သွားခြင်းဖြင့်။

(ခ) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များကို ခရစ်ယာန်ဘာသာ ကူးပြောင်းစေခြင်းဖြင့်။

(ဂ) ဗြိတိသျှများကို မြန်မာတို့၏ ပခုံးပေါ်မှ တက်စီးစေခြင်းဖြင့်။

(ဃ) စေတီပုထိုးများပေါ်တွင် ဖိနပ်စီးခြင်းဖြင့်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့များသည် စေတီပုထိုးများသို့ ဝင်ရာ၌ ဖိနပ်ချွတ်ရန် ငြင်းဆိုခြင်းအားဖြင့် မည်သို့သော နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ရရှိရန် ကြိုးစားကြသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ၎င်းတို့သည် ၎င်းတို့ ရည်ရွယ်သော ပန်းတိုင်ကို ဆိုက်ရောက်ခဲ့ပါသလား။

၆။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ – ထိုအခြေခံဥပဒေက ဘာသာရေး အကြောင်း မည်သည်တို့ကို ဖော်ပြခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၆ – လွတ်လပ်မှု အခွင့်အရေးများ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးချန်ထွန်း အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှန်၊ မှား ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ဗုဒ္ဓဘာသာမှလွဲ၍ အခြားသော ဘာသာရေးအားလုံး တရားဝင် မဟုတ်ပေ။

(ခ) ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသာ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခွင့်ရှိသည်။

(ဂ) အစိုးရသည် မည်သူ့ကိုမှ ဘာသာရေး ကွာခြားချက်ရှိသောကြောင့် ခွဲခြားဆက်ဆံခြင်း မပြုနိုင်။

(ဃ) နိုင်ငံသားအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ "ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်သည် နိုင်ငံသားအများဆုံး ကိုးကွယ်ရာဖြစ်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသနှင့် ပြည့်စုံသည့် ဘာသာကြီးဖြစ်သည်ဟု နိုင်ငံတော်က အသိအမှတ်ပြုသည်" ဟူသော ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ စာသားသည် မည်သည့် အဓိပ္ပာယ်ကို ဆောင်ပါသနည်း။ ထိုအနေအထားကြောင့် ဖြစ်ပေါ်နိုင်သော လက်တွေ့အကျိုးသက်ရောက်မှုများမှာ မည်သည်တို့ ဖြစ်နိုင်ပါသနည်း။

၂။ ဤဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဘာသာရေး ဗဟုဝါဒခေါ် လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုကို ခွင့်ပြုပါသလား၊ အစိုးရ ထောက်ပံ့သော ဘာသာရေးကိုသာ ခွင့်ပြုပါသလား၊ သို့မဟုတ် ၂ ခုစလုံးလား။ အကြောင်းပြ ဖြေဆိုပါ။

၇။ ဗမာ – မွတ်ဆလင်အဖွဲ့ – ဗမာမွတ်ဆလင်အဖွဲ့သည် မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး အတွက် အခြားအဖွဲ့များနှင့်အတူ မည်သို့ ဆောင်ရွက်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးရာဇတ်၊ ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၊ ဗမာ–မွတ်ဆလင်အဖွဲ့၊ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၅–၁၉၄၈

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဦးရာဇတ်၏ အလိုအရ၊ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များကို မှန်၊ မှား ရေးပါ။

(က) ဗမာမွတ်ဆလင်များ ဗမာ့အမျိုးသားတပ်မတော်သို့ ဝင်ရောက်ရသည့်အချက်မှာ စစ်ပြီးခေတ် အစိုးရတွင် ကိုယ်စားပြုပါဝင်ခွင့် ကျိန်းသေရရှိစေရန် ဖြစ်သည်။

(ခ) ဗမာမွတ်ဆလင် အဖွဲ့သည် ဖဆပလ အဖွဲ့နှင့် အတူတကွ လက်တွဲရန် သဘောတူညီသည်။

(ဂ) အတိတ်ကာလတွင် မွတ်ဆလင်များကို မြန်မာတို့နှင့် ခွဲခြားထားသည်မှာ ဗြိတိသျှတို့၏ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး မူဝါဒကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ) ဗမာမွတ်ဆလင်တို့သည် ဗမာစကား မသွက်လက်ကြပေ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗမာမွတ်ဆလင်များနှင့် အခြားဘာသာဝင် ဗမာများကြား အတိတ်က တင်းမာမှုများကို ဖြေလျော့နိုင်ခဲ့ပြီဟူသော ဦးရာဇတ်၏အမြင်သည် အကောင်းမြင်ဆန်လွန်းသည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်မြင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၂။ မွတ်ဆလင်များနှင့် ပတ်သက်၍ သင့်တွင် ပုံသေကားကျ အမြင် တစ်ခုခု ရှိပါသလား။ ထိုပုံသေကားကျအယူသည် ဤမှတ်တမ်းကို ဖတ်ရှုပြီးပါက ပြောင်းလဲသွားပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မပြောင်းလဲသနည်း။

၈။ ပြည်တွင်းစစ် – အချို့သော မွတ်ဆလင်များ အဘယ်ကြောင့် ပုန်ကန်ကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၅၀ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မူဂျာဟစ်ပါတီ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၆

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မည်သည့် အချက်များကို မူဂျာဟစ်တို့ တောင်းဆိုခဲ့ကြသနည်း။

(က) နယ်မြေ။

(ခ) အူရဒူစကား ပြောခွင့်နှင့် သင်ကြားခွင့်။

(ဂ) ရခိုင်ပြည်နယ်၌ ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ မနေသင့်ကြောင်း။

(ဃ) မူဂျာဟစ်ပါတီအတွက် တရားဝင်အဆင့်အတန်း။

(င) အစ္စလာမ်ဘာသာကို မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံတော်ဘာသာ အဖြစ် သတ်မှတ်ရန်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၄၂** တွင် ဖော်ပြထားသော ဗမာမွတ်ဆလင် အဖွဲ့၏ နိုင်ငံရေးဗျူဟာသည် မူဂျာဟစ်ပါတီ၏ ဗျူဟာနှင့် မည်သို့ ကွာခြားသွားသနည်း။

၂။ နိုင်ငံရေးတွင် မွတ်ဆလင်ဘာသာချင်း တူသော်လည်း ဗမာမွတ်ဆလင်အစုနှင့် မူဂျာဟစ်အစုတို့ကြားတွင် ထိုမျှကွာခြားသော အမြင်များ အဘယ်ကြောင့် ရှိနေကြသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၉။ ဦးနုက ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် အဘယ်ကြောင့် သတ်မှတ်ခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၆၆ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဦးနု အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၁

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာ ဖြစ်သင့်ကြောင်း မည်သည့် အဆိုများ ဦးနုက ထုတ်ပြသနည်း။

(က) မြန်မာပြည်သားများ၏ ၈၅% မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ ဖြစ်သည်။

(ခ) ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာ သတ်မှတ်လျှင် ကန့်ကွက်မည့် မြန်မာနိုင်ငံသားများ မရှိ။

(ဂ) ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာ သတ်မှတ်ခြင်းသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် မဆိုင်ဟုဆိုသော မြန်မာနိုင်ငံသားများ မရှိ။

(ဃ) ဗုဒ္ဓဘာသာ မဟုတ်သူများအား ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ခွဲခြားဆက်ဆံမှု မရှိစေရဟု အာမခံသည်။

(င) နိုင်ငံတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားအများစုမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာများ ဖြစ်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ယနေ့ခေတ်တွင် ဦးနုဖော်ပြခဲ့သော သတင်းအချက်အလက်များသည် မှန်ကန်နေဆဲဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၂။ ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာအဖြစ် သတ်မှတ်သည့် ဦးနု၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို သင်လက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် လက်မခံသနည်း။

၁၀။ မဆလပါတီ – ထိုပါတီက ဘာသာရေးကို မည်သို့ ရှုမြင်သနည်း

မှတ်တမ်း ၆၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၆၂

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အောက်ပါ မည်သည့် ဖော်ပြချက်သည် တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ဘာသာရေး သဘောထားကို အနှစ်ချုပ် ဖော်ပြနိုင်သနည်း။

(က) ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအောက်တွင် ဘာသာအားလုံးကို ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရန် အားပေးသည်။

(ခ) ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒအောက်တွင် မည်သည့် ဘာသာမှ မကိုးကွယ်ရ။

(ဂ) တရားမျှတမှုနှင့် တန်းတူညီမျှရေးကို ဘာသာရေးက မစွမ်း ဆောင်နိုင်ဘဲ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒကသာ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။

(ဃ) တော်လှန်ရေးကောင်စီက ဗုဒ္ဓဘာသာကို နိုင်ငံတော်ဘာသာ အဖြစ် ကြေညာမည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် "အုမတောင့်မှ သီလစောင့်နိုင်မည်" ဟူသော အယူအဆကို ကြေညာခဲ့သည်။ ဘာသာရေးသမားများ အနေဖြင့် ထိုအယူအဆကို လက်ခံမည်ဟု ထင်ပါသလား။ လက်မခံ ဟု ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ သင့်အနေဖြင့်ရော လက်ခံပါသလား။ လက်မခံပါသလား။

၁၁။ ကေအင်န်ယူ – ဒီကေဘီအေ အကွဲအပြဲ – ဆန့်ကျင်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများအား ဘာသာရေးက မည်သို့ ကွဲပြဲစေသနည်း

■ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) တပ်ဖွဲ့ဝင်များ

■ တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော် (DKBA) တပ်ဖွဲ့ဝင်များ

မှတ်တမ်း ၇၇ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဘိုမြ၊ ဦးသုဇန၊ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသားတပ်မတော်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၉၄–၁၉၉၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကေအင်န်ယူသည် အောက်ပါအတိုင်း လုပ်သင့်သည်ဟု ဘိုမြက ဆိုသည်။

(က) ဗုဒ္ဓဘာသာကရင်များကို ဆန့်ကျင်ရန် နအဖ အစိုးရနှင့် ပေါင်းရမည်။

(ခ) ဗုဒ္ဓဘာသာတို့ တောင်းဆိုသမျှကို လိုက်လျောခြင်းဖြင့် နအဖ အစိုးရက ကရင်အချင်းချင်း သွေးခွဲ၍ မရအောင် ဆောင်ရွက် ရမည်။

(ဂ) ကေအင်န်ယူကို ခရစ်ယာန်များသာ ပါဝင်သည့် အဖွဲ့ဖြစ်အောင် လုပ်ရမည်။

(ဃ) သူ့မွဲထဒေသမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ တိုက်ရမည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဘိုမြ၏ ညွှန်ကြားချက်များကို ဆန့်ကျင်ပြီး ဒီကေဘီအေတို့က ကေအင်န်ယူအဖွဲ့မှ ခွဲထွက်သွားသည်။ ဘာသာမတူသောသူများ ပါဝင်သည့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့များသည် ကွဲပြဲကြသည်ဟု သင်ထင်ပါ သလား။ ထိုသို့ ထင်ရန် မည်သည့် သက်သေပြချက် ရှိပါသနည်း။

၁၂။ ၂၀၀၇ ခုနှစ် အရေးအခင်း – နအဖ အစိုးရအား ဆန့်ကျင်ရန် ဗုဒ္ဓဘာသာက မည်သို့ နှိုးဆော်ပေးသနည်း

မှတ်တမ်း ၈၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ သံဃာ့တပ်ပေါင်းစု၊ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၂၀၀၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ သံဃသမဂ္ဂီရဟန်းများသည် အောက်ပါ မည်သည့် နည်းများကို သုံး၍ ဆန္ဒပြကြသနည်း။

(က) လမ်းများတွင် စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း။

(ခ) နအဖ အစိုးရကို သပိတ်မှောက်ခြင်း။

(ဂ) လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ခြင်း။

(ဃ) လောင်စာဆီဈေးနှုန်းများ ကျဆင်းရန် တောင်းဆိုခြင်း။

(င) အမျိုးသားပြန်လည် သင့်မြတ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဦးဥတ္တမနှင့် ဦးဝိစာရတို့မှ ပါဝင်သော ရှည်လျားသည့် နိုင်ငံရေးအစဉ်အလာတွင် သံဃသမဂ္ဂီအဖွဲ့သည် တက်ကြွသော မြန်မာရဟန်းများနှင့် တွဲဖက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် လူတချို့က ရဟန်းများသည် နိုင်ငံရေး၌ မပါဝင်သင့်ဟု ယူဆကြသည်။ ရဟန်းများ နိုင်ငံရေးတွင် ပါဝင်ခြင်း၏ ကောင်းကျိုးနှင့် ဆိုးကျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

၁၃။ နအဖ အစိုးရ – အစိုးရက ဗုဒ္ဓဘာသာကို မည်သို့ ပံ့ပိုးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၁၀၁ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – နိုင်ငံတော် အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီ၊ ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း– ၁၉၉၀ လွန်နှစ်များ – ၂၀၀၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤစာပိုဒ်၏ အဓိကဆိုလိုချက်မှာ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်ဖြစ်သည်။

(က) ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေသည် ဘုရားရင်ပြင်တော်၌ လမ်းလျှောက်ဖူးမျှော်ရသည်ကို နှစ်သက်သည်။

(ခ) ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ၏ဇနီးသည် သူနှင့်အတူ ဘုရားဖူးသွားတိုင်း အတူပါလေ့ရှိသည်။

(ဂ) ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေသည် ဘာသာတရားကိုင်းရှိုင်းသော ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။

(ဃ) ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ၌ အလှူပြုရန် ငွေကြေးများစွာရှိသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဤသို့သော ဆောင်းပါးများသည် နိုင်ငံထုတ် သတင်းစာများတွင် မကြာခဏ ပါလေ့ရှိသည်။ နအဖ အစိုးရသည် ဤအကြောင်းအရာကို အဘယ်ကြောင့် မကြာခဏ ဖော်ပြချင်ရသနည်း။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ ရာဇကုမာရ်မင်းသား (**မှတ်တမ်း ၃**)၊ ဦးနု (**မှတ်တမ်း ၆၆**)၊ မူဂျာဟစ်ပါတီ (**မှတ်တမ်း ၅၀**)၊ ဦးရာဇတ် (**မှတ်တမ်း ၄၂**)၊ မဆလပါတီ (**မှတ်တမ်း ၆၂**)၊ ဘိုမြ (**မှတ်တမ်း ၇၇**) နှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ (**မှတ်တမ်း ၁၀၁**) တို့ကို ပြန်လေ့လာပါ။ အထက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် အဖွဲ့များသည် ဘာသာရေးဖြင့် အုပ်ချုပ်ခြင်း၊ ဘာသာရေး လွတ်လပ်ခြင်း၊ လောကီနိုင်ငံရေး သို့မဟုတ် အစိုးရ ထောက်ပံ့သော ဘာသာရေး တစ်ခုခုကို ထောက်ခံသူများ ဖြစ်ပါသလား။ မှတ်တမ်းများကို ကိုးကားပြီး အဖြေကို ရှင်းပြပါ။

၂။ အောက်ဖော်ပြပါ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၊ အဖွဲ့များ အချင်းချင်းတွေ့ဆုံကြသည်ဟု စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဆက်နွယ်မှုပုံစံများအပေါ် ၎င်းတို့ အချင်းချင်း မည်သို့သော အကြံဉာဏ်များ ဆွေးနွေးဖလှယ်ကြမည်ဟု ထင်ပါသနည်း။

(က) ဦးရာဇတ် (**မှတ်တမ်း ၄၂**) နှင့် မူဂျာဟစ်ပါတီ (**မှတ်တမ်း ၅၀**)

(ခ) ဦးနု (**မှတ်တမ်း ၆၆**) နှင့် မစ္စစ်ကာဆန် (**မှတ်တမ်း ၂၁**)

(ဂ) ရာဇကုမာရ်မင်းသား (**မှတ်တမ်း ၃**) နှင့် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ (**မှတ်တမ်း ၁၀၁**)

(ဃ) မဆလပါတီ (**မှတ်တမ်း ၆၂**) နှင့် သံဃသမဂ္ဂီ (**မှတ်တမ်း ၈၉**)

၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပြည်သူတို့က အစိုးရအား ဆန့်ကျင်အောင် သို့မဟုတ် ထောက်ခံလာအောင် ဘာသာရေးက လွှမ်းမိုးစွမ်းဆောင်နိုင်ပါသလား။ အထူးသဖြင့် **မှတ်တမ်း ၂၁၊ ၆၆၊ ၈၉၊ ၃၆** နှင့် **၅၀** တို့ရှိ ဥပမာများကို အသုံးပြုပါ။

၄။ ၁၉၄၇ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် ဘာသာဝင်အားလုံးကို ခွဲခြားဆက်ဆံခံရမှုမှ ကင်းလွတ်ခွင့် ပြုထားသော်လည်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုမူ အထူးနေရာပေးခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဘာသာဝင်အားလုံး၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်နိုင်ရန် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပါ အဆိုပြဋ္ဌာန်းချက်ကို သင့်အနေဖြင့် မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည် ပြင်ဆင်ရေးသားမည်နည်း။

၅။ ဤသင်ခန်းစာအပိုင်းကို ပြည့်စုံအောင် လေ့လာပြီးသောအခါ ဘာသာရေးနှင့် နိုင်ငံရေး ဆက်နွယ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော သင့်အမြင်အယူအဆများ ပြောင်းလဲသွားပါသလား။ မပြောင်းလဲလျှင် မည်သို့ မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေပါသနည်း။

ကဏ္ဍ

၄

ဗြိတိသျှအင်ပါယာအတွင်းက မြန်မာပြည်

၁။ ကိုလိုနီစနစ်သည် မြန်မာနိုင်ငံအား မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေခဲ့သနည်း

ကိုလိုနီစနစ် ဆိုသည်မှာ နေရာဒေသတစ်ခုမှ လူများက အခြားနေရာသစ်တစ်ခုသို့ သွားရောက်ကာ ထိုနေရာသစ်၏ စီးပွားရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းတို့ကို ထိန်းချုပ်ခြင်းဖြစ်သည်။ နယ်ချဲ့ဝါဒသည် နယ်ချဲ့သူနှင့် နယ်ချဲ့ခံဖြစ်သည့် ဒေသခံများကြားရှိ မညီမျှသော ဆက်ဆံရေးဖြစ်သည်။ ထိုမျှမက နယ်ချဲ့ဝါဒသည် လူမျိုးတစ်မျိုး ဥပမာ – ဗြိတိသျှက အခြားလူမျိုးတစ်မျိုး ဥပမာ – မြန်မာထက် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် ပိုတော်သည်ဟူသော အယူအဆတွင်လည်း အခြေခံထားလေသည်။ ဗြိတိသျှတို့၏ နယ်ချဲ့မှုတွင် စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးဆက်များစွာ ရှိပါသည်။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးက မြန်မာတိုင်းရင်းသားတို့အပေါ် သက်ရောက်ခဲ့သော အကျိုးများကို ဤကဏ္ဍတွင် အများဆုံး လေ့လာရမည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာနိုင်ငံက ဗြိတိသျှတို့၏ လူ့အဖွဲ့အစည်း၊ စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတို့အပေါ်တွင်လည်း လွှမ်းမိုးမှုများ ရှိခဲ့သည်။

ဗြိတိသျှ အုပ်ချုပ်ရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း နေထိုင်ကြသော မတူညီသည့် တိုင်းရင်းသားများကြားရှိ ဆက်ဆံရေးကို အလွန်ကြီးမားသော အကျိုးသက်ရောက်မှု ဖြစ်စေခဲ့သည်။ ဒေသခံတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများကြား အချင်းချင်းသွေးကွဲ၍ စည်းလုံးမှုပျက်ပြားကာ လွတ်လပ်ရေး ရယူနိုင်ခြင်း မရှိစေရန်၊ နယ်ချဲ့အစိုးရများ အနေဖြင့်လည်း ထိန်းချုပ်ရ ပိုမို လွယ်ကူစေရန်၊ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို အခြားနယ်ချဲ့အင်အားကြီး နိုင်ငံများနည်းတူ ဗြိတိန်လည်း ကျင့်သုံးခဲ့သည်ဟု ပြစ်တင် စွပ်စွဲခြင်းများ ရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးသည် ယခု မြန်မာဟုခေါ်သော နိုင်ငံ၏ နယ်ခြားမျဉ်းများကို ဖန်တီးပေးခဲ့သောကြောင့် ထိုမျဉ်းများအတွင်း နေထိုင်ကြသူများကို နိုင်ငံရေးအရ ဘုံဝိသေသလက္ခဏာတစ်ရပ်ကို ရရှိစေခဲ့သည်။ ဥပမာ – ဗြိတိသျှတို့က စီးပွားရေးမြှင့်တင်ရန် မြန်မာနိုင်ငံနယ်ခြားမျဉ်း၏ ပြင်ပမှ အလုပ်သမားများကို ခေါ်သွင်းလာသောအခါ မြန်မာပြည်အတွင်း နေထိုင်သူများက သူတို့ကိုယ်ကို ဌာနေများ၊ ဒေသခံများအဖြစ် ခံစားရပြီး၊ အိန္ဒိယ၊ တရုတ်နှင့် ဥရောပမှ ဝင်ရောက်လာကြသူ နိုင်ငံခြားသားများနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရမည်ဟု ခံယူလာခဲ့ကြသည်။ အချို့မြန်မာများသည် သူတို့ နိုင်ငံခြားသားဟု ယူဆသူများကို မနှစ်မြို့ခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဖြစ်သည့် "သူစိမ်းကြောက်ရောဂါ" ပင် ရရှိလာကြသည်။

မြန်မာပြည်အတွင်း နေထိုင်သူတို့တွင် နယ်ချဲ့အုပ်ချုပ်ရေးကို တုံ့ပြန်ရာ၌ တုံ့ပြန်ပုံမျိုးစုံရှိသည်။ မြန်မာတချို့တွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး ယုံကြည်ချက်များရှိသည်။ ထိုသူများက နယ်ချဲ့စနစ်သည် ဆိုးကျိုးကိုသာ ပေးသည်ဟု ယူဆကြပြီး၊ ထိုစနစ်ကို ရပ်တန့်သွားစေချင်ကြသည်။ [ကဏ္ဍ ၂ နှင့် ၄ တွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လှုပ်ရှားမှုများအကြောင်း ပိုမို တွေ့ရမည်။] တချို့ကလည်း ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို အကောင်းမြင်ကြသည်။ ဗြိတိသျှတို့နှင့် လက်တွဲပြီး ကိုယ့်အတွက်၊ ကိုယ့်မိသားစုအတွက်၊ ကိုယ့်လူမှုဝန်းကျင်အတွက် သို့မဟုတ် ကိုယ့်တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအတွက် အကျိုးအမြတ် ရှာကြသည်။ အချို့မြန်မာများမှာ ကိုလိုနီကျွန်စိတ် သွတ်သွင်းခြင်း (Internalised Colonialism) ကိုပင် ခံလာကြရပြီး အနောက်တိုင်းရင်းသားများက ၎င်းတို့ထက် သာလွန်ကြီးမြတ်သည်ဟူသော ဗြိတိသျှတို့၏ အမြင်ကို လက်ခံလာကြသည်။ တချို့က ဗြိတိသျှ သို့မဟုတ် အနောက်နိုင်ငံသားများကို ဆန့်ကျင်သော အယူစွဲများ ဖြစ်ထွန်းလာကြသည်။

ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ခေတ် အဆုံးသတ်သွားပြီး ဖြစ်သော်လည်း ၎င်း၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ယနေ့ထက်တိုင် တွေ့မြင်နိုင်သေးသည်။ တချို့ မြန်မာတို့က မြန်မာနိုင်ငံတွင် ယနေ့အထိ ဖြစ်ပေါ်နေသော ပြဿနာများအတွက် ဗြိတိသျှတို့ကို အပြစ်တင်ကြသည်။ ဗြိတိန်နှင့် အခြားအနောက်နိုင်ငံများသည် ယနေ့ အချိန်တွင် "နယ်ချဲ့လက်သစ်" များပင် ဖြစ်သည်ဟု ၎င်းတို့က ယူဆကြသည်။ နယ်ချဲ့လက်သစ်ဟူသည့် အဓိပ္ပာယ်မှာ ထိုနိုင်ငံများသည် မြန်မာနိုင်ငံကို လာရောက်အုပ်ချုပ်ခြင်း မပြုသော်လည်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို လွှမ်းမိုးရန် ကြိုးစားနေဆဲဟု ဆိုလိုသည်။ အခြားဘက်တွင်လည်း ယနေ့ခေတ် တချို့မြန်မာများတွင် "နယ်ချဲ့အလွမ်းဝေဒနာ" များ ရှိကြပြီး၊ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးလက်အောက် မြန်မာနိုင်ငံအခြေအနေများမှာ ယနေ့ခေတ်ထက် ပိုမို ကောင်းမွန်သည်ဟု ၎င်းတို့က ယုံကြည်ကြသည်။

ထို့ကြောင့် နယ်ချဲ့ခြင်းတွင် ကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ ဆိုးသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ၊ သို့မဟုတ် ကောင်းဆိုး နှစ်မျိုးရောနေသော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိသည်ဟု ကြည့်သူ၏ ရှုထောင့်အလိုက် မြင်နိုင်ပေသည်။ ဤအခန်းတွင် လက်ရှိဘဝနှင့် လက်ရှိလူမှုဝန်းကျင်တွင် နယ်ချဲ့ဝါဒကြောင့် မည်သို့သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ်နေကြောင်းကို ရှုမြင်နိုင်မည် ဖြစ်သည်။

■ ဥဒေါင်း (အပေါ်ပုံ) ၁၉ ရာစုတွင် ကုန်းဘောင်မင်းဆက်၏ အမှတ်သင်္ကေတအဖြစ် သုံးခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ဒီမိုကရေစီအရေး ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှားမှု၏ အမှတ်သင်္ကေတအဖြစ် အသုံးပြုလာခဲ့သည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အထက်ပါ အဆိုအရ အောက်ပါ ဖော်ပြချက်များအား မှန်၊ မှား ဆုံးဖြတ်ပါ။

(က) ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့ဝါဒကို မြန်မာပြည်သားအားလုံးက ဆန့်ကျင်ကြသည်။

(ခ) ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်ဆိုသည်မှာ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့သူနှင့် နယ်ချဲ့ခံ တိုင်းရင်းသားများကြား တန်းတူဆက်ဆံရေးထားရှိသောစနစ် ဖြစ်သည်။

(ဂ) နယ်ချဲ့ဝါဒ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု အထောက်အထားများမှာ မြန်မာနိုင်ငံတွင် မရှိတော့ပေ။

(ဃ) ဗြိတိသျှတို့က မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပြောင်းလဲခဲ့ပြီး၊ မြန်မာတို့က ဗြိတိသျှလူ့အဖွဲ့အစည်းကို လုံးဝ မပြောင်းလဲခဲ့ပေ။

၂။ အောက်ပါ အခေါ်အဝေါ်များကို ၎င်းတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုချက်နှင့် တွဲပါ။

(က) နယ်ချဲ့လက်သစ်ဝါဒ

(ခ) ကိုလိုနီကျွန်စိတ် သွတ်သွင်းခံရခြင်း

(ဂ) နယ်ချဲ့အလွမ်းဝေဒနာ

(ဃ) သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေးမူဝါဒ

(င) နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒ

၁။ အနောက်နိုင်ငံများက ၎င်းတို့၏ ကိုလိုနီဟောင်းနိုင်ငံများကို လွှမ်းမိုးရန် ကြိုးစားခြင်း

၂။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး လက်အောက်ရှိ အခြေအနေများမှာ ပိုကောင်းသည်ဟူသော ယုံကြည်ချက်

၃။ မတူသော လူမျိုးစုများ ပေါင်းစည်းမသွားအောင် ခွဲခြားထားသဖြင့်၊ အုပ်ချုပ်ရန် လွယ်ကူအောင် ပြုထားခြင်း

၄။ နယ်ချဲ့ခံရသူများက နယ်ချဲ့သူများမှာ မိမိတို့ထက် အဆင့်အတန်းသာသည်ဟု ယုံကြည်ခြင်း

၅။ နယ်ချဲ့ဝါဒသည် မကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှုသာရှိပြီး၊ ရပ်တန့်သင့်သည်ဟူသော ခံယူချက်

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ နယ်ချဲ့ဝါဒ၏ မည်သည့် အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ယနေ့ မြန်မာ့လူ့အဖွဲ့အစည်းများတွင် သင်မြင်နိုင်သနည်း။ ဆိုးသော အကျိုးသက်ရောက်မှု သို့မဟုတ် ကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှု မည်သို့ သင်မြင်သနည်း။

၂။ နယ်ချဲ့ခေတ်ကို မီသော သက်ကြီးရွယ်အိုဆွေမျိုးများ၊ အသိမိတ်ဆွေများကို သင်သိပါသလား။ ထိုသူများတွင် "နယ်ချဲ့အလွမ်းဝေဒနာ" သို့မဟုတ် "နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေးစိတ်" များ ရှိပါသလား။

၃။ "ကိုလိုနီကျွန်စိတ်" ရှိသူများကို တွေ့ကြုံဖူးပါသလား။ ထိုသူတို့၏ စိတ်ဓာတ်ကို သင်မည်သို့ တုံ့ပြန်ချင်သနည်း။

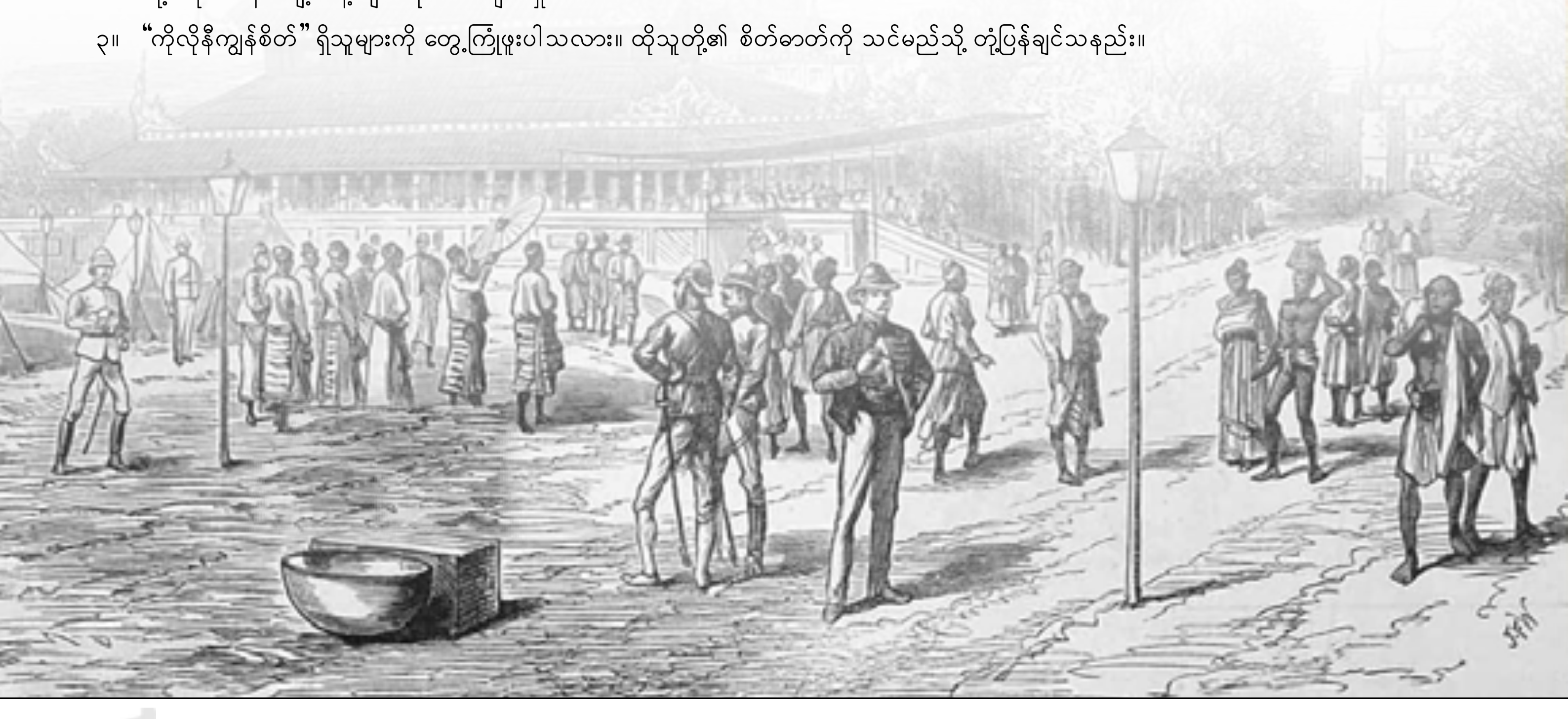

၂။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဗြိတိသျှတို့က မည်သို့ ထိန်းချုပ်ခဲ့သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိန်းချုပ်ရသနည်း

မှတ်တမ်း ၉ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဘကြီးတော် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈၂၄–၁၈၂၆

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ရန္တပိုစာချုပ်၏ အပိုဒ် ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၄၊ ၅၊ ၇၊ ၉ နှင့် အောက်ဖော်ပြပါ စာချုပ်ချုပ်လိုသော ဗြိတိသျှတို့၏ ရည်ရွယ်ချက်များကို တွဲပါ။

(က) အင်းဝနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ရလိုသည်။

(ခ) စစ်အတွင်း သုံးထားသော စရိတ်ကို ပြန်လိုချင်သည်။

(ဂ) အခွန်မဆောင်ဘဲ ကုန်သွယ်လိုသည်။

(ဃ) အင်းဝနှင့် သံတမန်ဆက်သွယ်မှု ပြုလိုသည်။

(င) အင်းဝပိုင်ဒေသတချို့ကို ထိန်းချုပ်လိုသည်။

(စ) ဗြိတိသျှတို့နှင့် နယ်ချင်းဆက်စပ်နေသော ဒေသများတွင် အင်းဝဘုရင်၏ စွက်ဖက်မှုကို တားဆီးလိုသည်။

(ဆ) ဗြိတိသျှအင်ပါယာနှင့် အင်းဝနိုင်ငံကြားတွင် တိကျထင်ရှားသော နယ်နိမိတ်များ သတ်မှတ်လိုသည်။

■ ဗြိတိသျှခြင်္သေ့ - အင်ပါယာ၏ အင်အားနှင့် ခန့်ငြားမှုအတွက် ဗြိတိသျှအင်ပါယာတစ်ဝှမ်းလုံးတွင် သုံးခဲ့သော သင်္ကေတတံဆိပ်

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ အကြောင်းအချက်များတွင် မည်သည့် အချက်သည် ဗြိတိသျှတို့အတွက် အရေးပါဆုံး ဖြစ်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၃။ ဗြိတိသျှသည် မြန်မာနှင့် အိမ်နီးချင်း နိုင်ငံများကြားတွင် နယ်ခြားမျဉ်းများကို မည်သို့ ခွဲခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၁၈ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – စတဲယားလင်း အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၇၈၂ နှင့် ကြည့်ရန် မြေပုံအမှတ် ၂၊ ၃၊ ၄ နှင့် ၅

ဤပေးစာမှာ ဗြိတိသျှအရာရှိများနှင့် ကုန်းဘောင်နန်းတွင်းမှ ခန့်အပ်သော ပြည်တွင်းအရာရှိများကြား ထိုင်းနှင့် မြန်မာနယ်ခြားမျဉ်းများ သတ်မှတ်ရန် ကြိုးစားကြသော အပြန်အလှန်ပေးစာများအနက်မှ တစ်ခုဖြစ်သည်။ မြို့စားဟူသည်မှာ ကုန်းဘောင်ဘုရင်က ဒေသတစ်ခုကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရန် ခန့်အပ်ထားသော အရာရှိဖြစ်သည်။ ဤမြို့စားသည် ကန်ချန်းဒေသနှင့် ၎င်း၏ မုန်စင်းမြို့တော်ကို ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရသည်။

မုန်စင်းမြို့စားမှ ဗြိတိသျှအရာရှိ စတဲယားလင်းထံ ပေးသည့်စာ (၁၅၊ မတ်လ၊ ၁၈၉၄)

၁။ ကန်ချန်းသည် မြန်မာ့လက်အောက်ခံနယ်ဖြစ်ရာ၊ ၁၈၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာတွင် မြန်မာက အင်္ဂလိပ်လက်အောက်သို့ ကျရောက်သဖြင့် ကန်ချန်းသည် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံ ဖြစ်သွားသည်။

၂။ ထိုအချက်ကြောင့် မြို့စားသည် ၁၈၉၁ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှလက်အောက်သို့ဝင်ရန် လိုလားဆန္ဒရှိခဲ့သည်။ သို့သော် ထိုကမ်းလှမ်းချက်မှာ ငြင်းပယ်ခံရပြီး၊ နှစ်နှစ်တာကာလအတွင်း ထူးခြားမှု မရှိခဲ့ပေ။

၃။ ၁၈၉၃ ခုနှစ်တွင် ဗြိတိသျှက ကန်ချန်းသည် ထိုင်းနိုင်ငံလက်အောက် ပြည်နယ်အဖြစ် ကြေညာခဲ့သဖြင့် ထိုမြို့စားသည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏ သစ္စာရေကို သောက်ပြီး ချူလာလောင်ကွန်းဘုရင်ထံသို့ ပဏ္ဏာဆက်ရသည်။

၄။ သို့သော် ယခုအခါ ထိုလွှဲပြောင်းချက်ကို ဖျက်သိမ်းပြီး ကန်ချန်းသည် ဗြိတိသျှလက်အောက်ခံနယ်မြေသာ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။

၅။ ထိုပြန်လည်လွှဲအပ်ခြင်းကို မည်သူကမှ သူ့အား တရားဝင်အကြောင်း မကြားသည့်အပြင် ထိုင်းက သူဆက်သသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများကို လက်ခံနေဆဲဖြစ်သည် သာမက ထိုင်းအရာရှိ တချို့သည် လွန်ခဲ့သော တစ်လက မုန်စင်းသို့ ရောက်လာကြသေးသဖြင့် ဗြိတိသျှလက်အောက်သို့ ပြန်ဝင်ရန် ကိစ္စကို မြို့စားက လက်ခံရန် ခက်နေသည်။

၆။ ထိုသို့သော မှားယွင်းမှုများ နောက်တဖန် ထပ်မံဖြစ်ပွားခဲ့သော်၊ စတဲယားလင်း၏ တောင်းဆိုမှုသည် ထိုင်းဘုရင်အား တင်လျှောက်မှုတွင် လက်ခံနိုင်စရာ အကြောင်းပြချက် ဖြစ်ပါမည်။

၇။ မဖြစ်နိုင်ပေ။ ဘုရင်ချူလာလောင်ကွန်းထံ ဆိုထားသော သစ္စာအား ပျက်ပြယ်ကြောင်း ဘန်ကောက်မှ အမိန့်တစ်စုံတစ်ရာ မပါဘဲ မြို့စားသည် မစ္စတာစတဲယားလင်းထံသို့ ထည့်သွင်း စဉ်းစားခွင့်ပြုရန် မတောင်းဆိုနိုင်ပေ။

နန်းတက်စ၌ရိုက်ကူးထားသော သီပေါမင်းနှင့် မိဖုရားခေါင်ကြီးပုံ

စဝ်ဆိုင်မောင်မန်ဂရိုင်၊ (၁၉၆၅) ရှမ်းပြည်နှင့် ဗြိတိသျှကျူးကျော်မှု၊ Ithaca, Ny : အရှေ့တောင်အာရှအစီအစဉ်၊ p - 248]

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ မြို့စား၏အဆိုအရ၊ မုန်စင်းသည် အောက်ပါ အကြောင်းကြောင့် ဗြိတိသျှနယ်မြေတွင် မပါဝင်ပေ။

(က) ဗြိတိသျှတို့ ရောက်မလာမီ ကုန်းဘောင်မင်းအား လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ဆက်သောကြောင့်။

(ခ) ထိုင်းဘုရင်ချူလာလောင်ကွန်းမင်းအား သစ္စာခံထားသောကြောင့်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့ကို မကြိုက်သောကြောင့်။

(ဃ) အထက်ပါအချက်များအားလုံး မဟုတ်။

၂။ မြေပုံအမှတ် ၂ တွင် ကန်ချန်း (ကျိုင်းဟောင်) ကို ရှာပါ။ ထိုနေရာသည် ယခု မြန်မာပိုင်နယ်မြေ ဟုတ်ပါသလား။

၃။ မြေပုံအမှတ် ၂၊ ၃၊ ၅ တို့တွင် မြန်မာနိုင်ငံမြေပုံသည် မည်သို့ ပြောင်းလဲလာသနည်း။ ပိုကြီးလာသလား၊ ပိုသေးသွားသလား။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ သင်သည် ကန်ချန်းဒေသရှိ ရွာတစ်ရွာတွင် ၁၇၈၂ ခုနှစ်က နေထိုင်နေသော ရွာသားတစ်ဦးဟု စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ သင့်ကို သင် ထိုင်း၊ မြန်မာ၊ ရှမ်း၊ ဗြိတိသျှ မည်သည့် လူမျိုးဖြစ်သည်ဟု ပိုခံစားရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။

၂။ မြေပုံအမှတ် ၂၊ ၃၊ ၄ နှင့် ၅ တို့ကို ကြည့်ပါ။ ရှေးခေတ်များစွာကတည်းက ထိုဖော်ပြထားသော နယ်ခြားမျဉ်းသည် မကြာခဏ ပြောင်းလဲနေပုံကိုကြည့်၍ ဗြိတိသျှတို့ ရောက်လာပြီး နိုင်ငံနယ်နိမိတ်ကို မသတ်မှတ်ခင်ကတည်းက မြန်မာဟုခေါ်သော နိုင်ငံရှိ၊ မရှိကိုဖြေပါ။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြေရကြောင်းကို ရှင်းပြပါ။

၄။ တောင်တန်းဒေသများ – အင်္ဂလိပ်တို့က တောင်တန်းဒေသများကို မြန်မာပြည်မနှင့် အဘယ်ကြောင့် ခွဲခြားအုပ်ချုပ်ခဲ့သနည်း

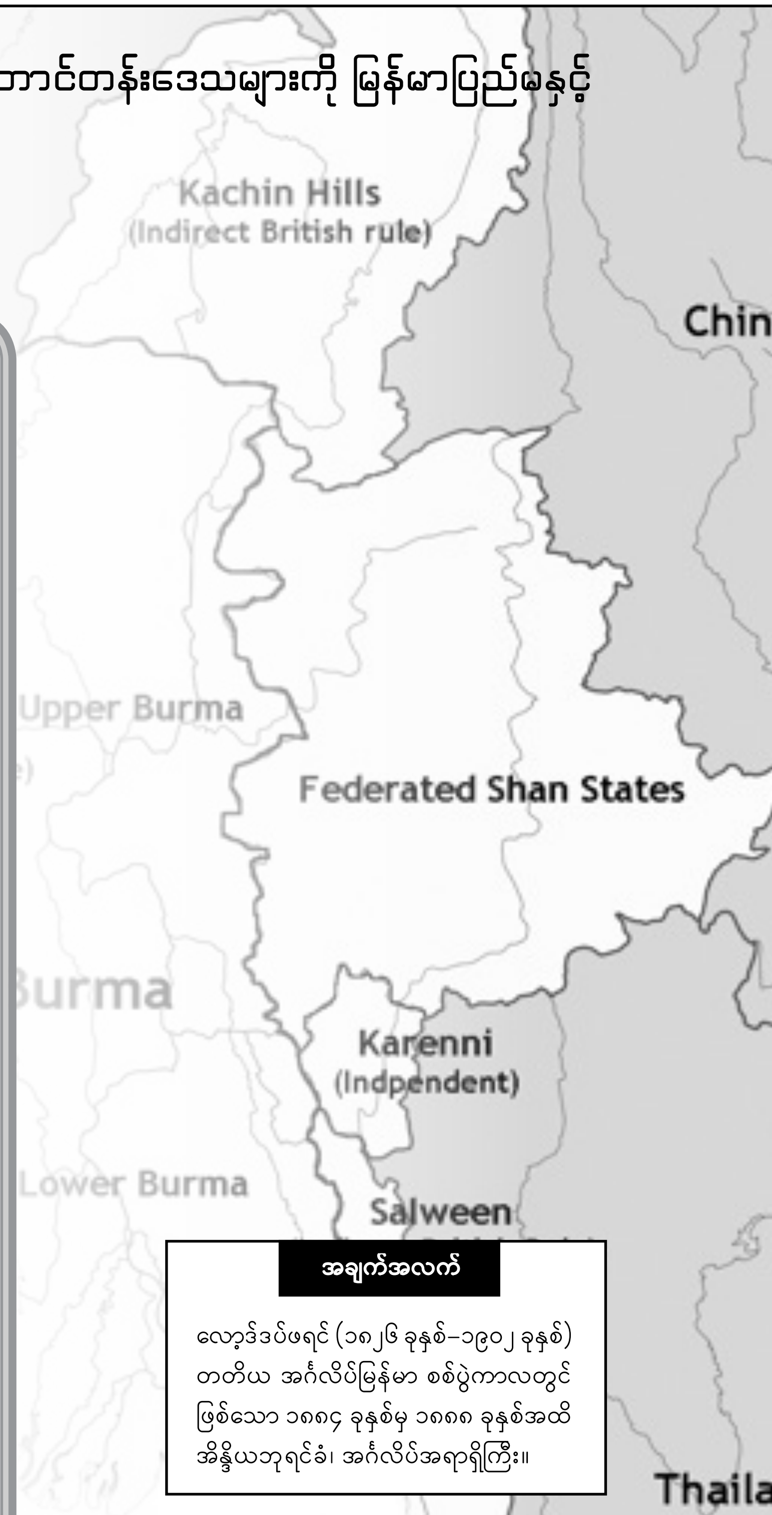

မှတ်တမ်း ၁၆ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – လော့ဒ်ဒပ်ဖရင်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဒပ်ဖရင်က ရှမ်းနှင့် ကချင်တို့သည် အခြားမြန်မာပြည်ရှိ လူမျိုးများနှင့် ကွဲပြားသည်ဟုဆိုရသော အကြောင်းမှာ အောက်ပါ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ၎င်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်များက သီးခြားအုပ်ချုပ်ထားသော ကြောင့်။

(ခ) အခြားလူမျိုးများထက် ၎င်းတို့က ပို၍ ယဉ်ကျေးမှု မြင့်သော ကြောင့်။

(ဂ) ထိုဒေသများတွင် အဖိုးတန်ရင်းမြစ်များ မရှိသောကြောင့်။

(ဃ) ၎င်းတို့က ဗြိတိသျှကို ပိုပြီး တော်လှန်နိုင်ခြေ ရှိသော ကြောင့်။

၂။ ရှမ်းနှင့် ကချင်ကို အခြားမြန်မာပြည်ရှိ လူမျိုးများနှင့် ခွဲခြား အုပ်ချုပ်ရန် စီစဉ်ရခြင်းမှာ အောက်ပါ အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) တိုင်းရင်းသားအုပ်စုများကြားတွင် ကွဲပြားမှု ရှိစေရန်။

(ခ) အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များစွာ မယူနိုင်စေရန်။

(ဂ) ရှမ်းနှင့် ကချင်တို့ အနေဖြင့် အခြားသော အင်အားကြီးနိုင်ငံ များနှင့် ဆက်ဆံရေး တည်ဆောက်နိုင်စေရန်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

၃။ ရှမ်းနှင့် ကချင်ခေါင်းဆောင်များထံမှ ဗြိတိသျှတို့က မည်သည်ကို အလိုရှိသနည်း။

(က) ဗြိတိသျှတို့ အင်အားကြီးကြောင်း လက်ခံရန်။

(ခ) ၎င်းတို့လူများ တိုက်ရိုက်စီးနင်းခံရခြင်းမှ ကာကွယ်ရန်။

(ဂ) အခြားနိုင်ငံခြား နိုင်ငံများနှင့် ဆက်ဆံရေးမတည်ဆောက်နိုင် စေရန်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

အချက်အလက်

လော့ဒ်ဒပ်ဖရင် (၁၈၂၆ ခုနှစ်–၁၉၀၂ ခုနှစ်) တတိယ အင်္ဂလိပ်မြန်မာ စစ်ပွဲကာလတွင် ဖြစ်သော ၁၈၈၄ ခုနှစ်မှ ၁၈၈၈ ခုနှစ်အထိ အိန္ဒိယဘုရင်ခံ၊ အင်္ဂလိပ်အရာရှိကြီး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အထက်ဖော်ပြပါ မေးခွန်းနံပါတ် ၂ ၏ အဖြေကို သင်အံ့သြပါသလား။ ထိုအဖြေမှာ ဗြိတိသျှတို့က သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး မူဝါဒကို မကျင့်သုံးဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသလား။

၂။ ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းတို့ကို ၎င်းလူမျိုးစု အကြီးအကဲများမှတစ်ဆင့် ဗြိတိသျှတို့က အုပ်ချုပ်ပြီး၊ ပြည်မမှ မြန်မာတို့ကိုမူ တိုက်ရိုက် အုပ်ချုပ်သည်။ (**မှတ်တမ်း ၁၆** တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း) ထိုအုပ်ချုပ်ပုံ ကွာခြားချက်သည် တောင်တန်းဒေသများကို ပြည်မနှင့် ဖွံ့ဖြိုးမှု မည်သို့ ကွာခြားစေသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၅။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများ၏ လွတ်လပ်ရေး – ၎င်းကို ဗြိတိသျှတို့က မည်သို့ အသိအမှတ် ပြုသနည်း

မှတ်တမ်း ၁၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဖော်ဆိုင်းလ်၊ ကင်းဝန်မင်းကြီး အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈၇၅ နှင့် ကြည့်ရန် မြေပုံအမှတ် – ၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤသဘောတူစာချုပ်၏ အဓိကအချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) ဗြိတိသျှတို့က ကရင်နီအနောက်ပိုင်းကို အုပ်ချုပ်မည်။

(ခ) မြန်မာမင်းက ကရင်နီအနောက်ပိုင်းကို အုပ်ချုပ်မည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာမင်းတို့က ကရင်နီအနောက်ပိုင်းကို ပူးတွဲ အုပ်ချုပ်မည်။

(ဃ) ကရင်နီအနောက်ပိုင်းသည် ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာမင်းတို့၏ ထိန်းချုပ်မှုမရှိဘဲ လွတ်လပ်သော နယ်မြေ ဖြစ်ရမည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဤစာချုပ်သည် ကရင်နီလူမျိုးများ တိုးတက်ရေးတွင် မည်သို့ လွှမ်းမိုးမှု ရှိသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ ၁၉၄၈ ခုနှစ် မြန်မာနိုင်ငံ လွတ်လပ်ရေးရသောအခါ ကရင်နီနယ်သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်သွားသည်။ အဘယ်ကြောင့် သီးခြား လွတ်လပ်သော နိုင်ငံအဖြစ် မကျန်ရစ်ခဲ့ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

အင်္ဂလိပ်မင်းအစိုးရနှင့် မြန်မာကုန်းဘောင်ခေတ်မင်းအစိုးရ ချုပ်ဆိုသောစာချုပ်

t aemu fu &ebE) fv Gwf v ya&;ESpyfv s/ao mo ab mwh Dsu f?1875

အိန္ဒိယဘုရင်ခံ၏ တောင်းဆိုချက်နှင့်အညီ၊ နှစ်နိုင်ငံကြားတွင် ထားရှိထားသော မိတ်သဟာယဖြစ်မှု တည်တံ့ခိုင်မြဲ၍ အဓွန့်ရှည်ကြာစိမ့်သောငှာ၊ လေးစားအပ်သော မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘုရင်မင်းမြတ်သည် အနောက်ဘက်ကရင်နီနယ်အား သီးခြားလွတ်လပ်သော နယ်မြေအဖြစ် ဆက်လက် ရပ်တည်ခွင့်ပြုရန် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအချက်အား နှစ်ဖက်ပါ လွတ်လပ်သော အချုပ်အခြာအာဏာရှိသည့် အိန္ဒိယဘုရင်ခံနှင့် မြန်မာဘုရင်တို့သည် အနောက်ဘက်ကရင်နီနယ်အား ဝင်ရောက်အုပ်ချုပ် စိုးမိုးခြယ်လှယ်ခြင်း မရှိစေရန်၊ မြန်မာနိုင်ငံဘက်မှ နိုင်ငံခြားရေးရာဝန်ကြီးဖြစ်သော လေးစားအပ်သည့် ကင်းဝန်မင်းကြီးနှင့် လေးစားအပ်သည့် အိန္ဒိယဘုရင်ခံချုပ်ဘက်မှ စေလွှတ်သည့် သံအမတ်ကြီးဆာဒေါက်ကလပ်စ် ဖော်ဆစ်သ် (စီဘီ၊ ကေအက်စ်စီအိုင်) တို့ကြားတွင် ချုပ်ဆိုအပ်သော သဘောတူညီချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤနေရာတွင် ကျွန်ုပ်တို့ဟူသော ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာအုပ်ချုပ်သူတို့ သဘောတူညီကြသည့်အချက်မှာ အနောက်ဘက်ကရင်နီနယ်အား သီးခြားလွတ်လပ်ခွင့်ပြုပြီး၊ နှစ်ဦးနှစ်ဖက် အစိုးရများနှင့် အုပ်ချုပ်စီရင်ရေးများက ထိုဒေသအပေါ်တွင် သက်ရောက်ခွင့် မရှိစေကြောင်း နှစ်ဦးနှစ်ဖက် သဘောတူညီကြပါသည်။ ဤသဘောတူညီချက်ပြုသော နေ့ရက်ဖြစ်သည့် ၂၁၊ ဇွန်၊ ၁၈၇၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာနေ့စွဲ နယုန်လဆုတ် ၃ ရက်နေ့ ၁၂၃၇ ခုနှစ်တွင် တံဆိပ်ခတ်နှိပ် လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည်။

တံဆိပ်	တံဆိပ်
လက်မှတ်	လက်မှတ်
တီ၊ ဒီ၊ ဖော်ဆစ်သ်	ကင်းဝန်မင်းကြီး

စဝ်ဆိုင်မောင်မန်ဂရိုင်၊ (၁၉၆၅) ရှမ်းပြည်နှင့် ဗြိတိသျှကျူးကျော်မှု၊ Ithaca, Ny : အရှေ့တောင်အာရှအစီအစဉ်၊ p.xiviii.]

၆။ ဥပဒေများကို ဗြိတိသျှတို့ မည်သို့ ပြင်ဆင်ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၁၇ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၈၈၅–၁၉၄၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗြိတိသျှတို့သည် ၎င်းတို့ လိုချင်သော အခြေအနေမျိုးကို ဖန်တီးနိုင်ရန်အတွက် ဥပဒေများ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည်။ အဆိုပါ ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ၎င်းတို့ ပြောင်းလဲပစ်ချင်နေသော ကိုလိုနီခေတ်ကြို မြန်မာပြည်အခြေအနေကို နားလည်သိရှိနိုင်ပေသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် ရွာသူရွာသားတို့၏ အမူအကျင့်များကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲနိုင်ရန် အဆိုပါ ဥပဒေများကို ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်များထဲမှ ၎င်းတို့ ပြောင်းလဲပစ်ချင်နေသော အချက်မှာ မည်သည့်အချက်ဖြစ်မည်နည်း။

(က) ဗြိတိသျှတို့ နယ်မချဲ့ခင်က မြန်မာတို့သည် မည်သည့်ကျေးရွာများမဆို မည်သူ့ကိုမျှ တိုင်ကြားခြင်း မရှိဘဲ သွားလာနိုင်သည်။

(ခ) ဗြိတိသျှတို့ နယ်မချဲ့ခင်က၊ ရွာသူရွာသားများသည် ၎င်းတို့ရွာကို ဖြတ်သန်းသွားသော စစ်တပ်၊ ရဲတပ်များအား ရိက္ခာထောက်ပံ့ရသည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့ နယ်မချဲ့ခင်က၊ လမ်းဖောက်ရန် ငြင်းဆိုသော ရွာသူရွာသားများ ငွေဒဏ်တပ်ခံရသည်။

(ဃ) ဗြိတိသျှတို့ နယ်မချဲ့ခင်က ဒေသတွင်း အစိုးရအရာရှိတို့ တောင်းဆိုသော ကိစ္စများကို ရွာသားများက လုပ်ဆောင်ပေးရခြင်း မရှိပေ။

■ မြန်မာနိုင်ငံရောက်ဗြိတိသျှ ကိုလိုနီအရာရှိများ၏ မတူကွဲပြားသော ဝတ်စုံနမူနာပုံများ

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာတို့၏ ရှိပြီးသားအစဉ်အလာ (သက်ဆိုင်ရာစီမံကိန်းများအတွက် လုပ်အားပေးခေါ်ယူခိုင်းစေသော အစဉ်အလာ) ကို ကျင့်သုံးခဲ့သော်လည်း ကျင့်သုံးမှုပုံစံမှာ မြန်မာဘုရင်တို့ထက် ပိုမို တင်းကြပ်သည်။ လုပ်အားပေးရန် ပျက်ကွက်သူများအား ဒဏ်ငွေတပ်ခြင်း၊ ပြစ်ဒဏ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ဗြိတိသျှတို့သည် မြန်မာတို့ကို အုပ်ချုပ်ရာတွင် ဗြိတိသျှအစဉ်အလာတို့ကို မကျင့်သုံးဘဲ အဘယ်ကြောင့် မြန်မာတို့၏ ရှိပြီးသား အစဉ်အလာကို ကျင့်သုံးခဲ့ကြသနည်း။

၂။ ဗြိတိသျှတို့ ခန့်အပ်သော သူကြီးများသည် ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာတို့ကြားတွင် “အလယ်လူ” ဖြစ်သည်။ သင့်ကိုယ်သင် သူကြီးဟု စိတ်ကူးကြည့်ပါ။ ထိုသူကြီးအလုပ်၏ အခက်အခဲများမှာ အဘယ်နည်း။ ထိုသူကြီးအလုပ်၏ ကောင်းကျိုးများမှာ အဘယ်နည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ ခိုင်းသည်ကို လုပ်ရသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ခိုင်းတိုင်း မလုပ်ရသနည်း။

၇။ ဗြိတိသျှတို့ မြန်မာနိုင်ငံကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် မည်သို့ ပြုလုပ်ခဲ့သနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၁၉၊ ၂၀

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ထိုမှတ်တမ်းပါ ဓာတ်ပုံ ၂ ပုံ ကြားတွင် ခြားနားသော အရာများကို ဖော်ပြပါ။

	တောရွာ	ရန်ကုန်
သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး		
အဝတ်အစား		
ကုန်ထုတ်လုပ်ငန်း		
ဗိသုကာ		

၂။ ဤရန်ကုန်မြို့၏ ဓာတ်ပုံမှာ ဗြိတိသျှတို့ သိမ်းပိုက်ပြီးနောက် ဆယ်စုနှစ်အတော်ကြာသော အချိန်တွင် ရိုက်ထားသောပုံဖြစ်သည်။ တောရွာလေးတစ်ရွာ၏ ဓာတ်ပုံတွင် မတွေ့ရသော ဗြိတိသျှတို့၏ မည်သည့် လွှမ်းမိုးမှုအငွေ့အသက်များကို ယခု ဓာတ်ပုံတွင် သင်တွေ့ရသနည်း။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အင်္ဂလိပ်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ပြောင်းလဲမှုများကို ထိုစဉ် ရန်ကုန်မြို့နေလူများက မည်သို့ ခံစားရမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ တောရွာနေသူများသည် သူတို့ရွာအနီးတွင် ကြီးမားသော မြို့ကြီးတစ်မြို့ ဗြိတိသျှတို့က တည်ဆောက်ပေးစေလိုသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၈။ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုများက ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးကို မည်သို့ အထောက်အပံ့ပြုခဲ့သနည်း

📖 မှတ်တမ်း ၂၀ အတွေးပွားဖွယ် – မစ္စစ်လော်ရာကာဆန်၊ ဘုန်းတော်ကြီး အဒေါ်နီယမ်ဂျပ်ဆင် 🕒 အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉ ရာစု

■ မြန်မာနိုင်ငံ ချင်းတောင်တန်းဒေသတွင် ပထမဆုံး သာသနာပြုလုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ခဲ့သော အမေရိကန် သာသနာပြုများဖြစ်သည့် အာသာနှင့် လော်ရာကာဆန်

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ လန်ဒန်သာသနာပြုအဖွဲ့၏ အဆိုအရ၊ သာသနာပြုများသည် ဗြိတိသျှအင်ပါယာကို အောက်ပါအတိုင်း အကူအညီပေးသည်ဟု ဆိုသည်။

(က) ခရစ်ယာန်ဘာသာ ကူးပြောင်းလာသူများကို ဗြိတိသျှတို့နှင့် ပိုမို ရင်းနှီးစေခြင်းဖြင့်။

(ခ) ခရစ်ယာန်ဘာသာ ကူးပြောင်းလာသူများကို စစ်သားများ အဖြစ် လေ့ကျင့်ပေးခြင်းဖြင့်။

(ဂ) ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်များနှင့် ဘာသာဝင်မဟုတ်သူများကြား ဆက်ဆံရေး ပိုမို ကောင်းမွန်စေခြင်းဖြင့်။

(ဃ) အထက်ပါအချက်များအားလုံး။

၂။ ဗြိတိသျှအရာရှိက "သန်ဇင်း" အား ဤကဲ့သို့ ပြောကြားသည်။

(က) ဗြိတိသျှအစိုးရက သူ့အား ကူညီနိုင်မည်မဟုတ်။

(ခ) သူ၏ ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်လိုက်ခြင်းကြောင့် အိမ်နီးနားချင်းများနှင့် ပဋိပက္ခဖြစ်စေမည်ဆိုလျှင် ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်အဖြစ်ကို စွန့်လွှတ်သင့်ကြောင်း။

(ဂ) ခရစ်ယာန်ဘုရားအား ရှိခိုးခွင့်ရရှိရန် ဗြိတိသျှတို့က ကာကွယ်ပေးမည်။

(ဃ) နိုင်ငံခြားဘုရားကို ရှိခိုးလျှင် သီးနှံအခင်းများပျက်၍ ကလေးများ သေဆုံးလိမ့်မည်။

ခေါင်းခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ လော်ရာကာစင်၏ ရေးသားချက် ဇာတ်လမ်းတွင် ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ကူးပြောင်းခြင်းအတွက် မည်သည့် မက်လုံးများ ပေးထားကြောင်း သင်တွေ့နိုင်သနည်း။

၂။ သန်ဇင်းအား သင်မည်သို့ စာနာသနည်း။ ရွာလူကြီးအား သင်မည်သို့ စာနာသနည်း။

၃။ (ဥပမာ ချင်း၊ ကချင်နှင့် ကရင် စသော) လူမျိုးစုများ ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ကူးပြောင်းသွားခြင်းသည် ခရစ်ယာန်မဟုတ်သော ဗမာလူမျိုးများနှင့် ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၉။ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး – ၎င်းတို့ အာဏာရေရှည် တည်မြဲစေရန် "သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး" မူဝါဒကို ဗြိတိသျှတို့ မည်သို့ ကျင့်သုံးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၂၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ကော့ချ်ရိန်း

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကော့ချ်ရိန်း (Cochrane) ၏ အဆိုအရ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး ရပ်ဆိုင်းလျှင် အောက်ပါတို့ ဖြစ်လိမ့်မည်။

(က) ရှမ်းတို့ သူတို့ဘာသာ ကောင်းစွာ အုပ်ချုပ်မည်။

(ခ) ရှမ်းတို့ ကချင်နှင့် ပူးပေါင်းလိမ့်မည်။

(ဂ) အင်္ဂလိပ်တို့ မရှိ၍ ရှမ်းတို့ ဝမ်းမြောက်မည်။

(ဃ) ရှမ်းအချင်းချင်းကြားနှင့် ရှမ်း – ကချင်ကြားတွင် စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားလိမ့်မည်။

ခေါင်းခြင်းသုံးသပ်မှု

၁။ ကော့ချ်ရိန်းပြောသကဲ့သို့ ရှမ်းတို့က ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးကို ကျေနပ်သည် ဆိုသည်ကို မှန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၂။ ကော့ချ်ရိန်းနှင့် အခြားဗြိတိသျှအရာရှိများက ရှမ်းနှင့် အခြားလူမျိုးစုများ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးမရှိလျှင် စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားမည်ကို ကြောက်ရွံ့စေရန် အဘယ်ကြောင့် အလိုရှိပါသနည်း။

၁၀။ ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာတို့ ယဉ်ကျေးမှု ကွာခြားချက်များကို မည်သို့ ညှိယူကြသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၃၊ ၃၆ အထွေထွေတွဲ – ဦးဘကလေး အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၁၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဦးဘကလေး၏ ကာတွန်းက မည်သူတို့ကို ပြောင်လှောင်သနည်း။

(က) မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဆန့်ကျင်နေပါလျက် ဗြိတိသျှတို့ ပြောတိုင်း လိုက်လုပ်နေရသော မြန်မာဂေါပကလူကြီးများ။

(ခ) ဘုရားသို့တက်လျှင် ဖိနပ်ချွတ်ရမည်ကို မသိသော ဗြိတိသျှများ။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့အား ဘုရားပေါ်ဖိနပ်စီးခွင့် တရားဝင်အောင် လုပ်ပေးသည့် ပုလိပ်မင်းကြီးရုပ်တယ်ဝဲသ်။

(ဃ) ဗြိတိသျှများကဲ့သို့ ဘုရားပေါ် ဖိနပ်စီးလာသော မြန်မာများ။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဘုရားပေါ်တက်လျှင် ဖိနပ်ချွတ်ရသော မြန်မာ့ယဉ်ကျေးမှုကို ဗြိတိသျှတို့က အဘယ်ကြောင့် လိုက်လျောညီထွေ မပြုရသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ ဘုရား ပရဝုဏ်တွင်း ဗြိတိသျှတို့ ဖိနပ်စီးခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် ဂေါပကအဖွဲ့က ခွင့်ပြုထားရသနည်း။

၂။ ဗြိတိသျှနှင့် မြန်မာတို့က ထိုကာတွန်းအား မည်သို့ တုံ့ပြန်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ထင်သနည်း။

၁၁။ မတူကွဲပြားသော လူမျိုးစုများနှင့် ပတ်သက်၍ ဗြိတိသျှကိုင်စွဲထားသော အယူအဆများက ၎င်းတို့ အင်ပါယာအတွင်း အလုပ်အကိုင်ခန့်အပ်ထားရှိမှုတို့အပေါ် မည်သို့ လွှမ်းမိုးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၂၅ အထွေထွေတွဲ – အန်းနရစ် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၂၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ အန်းနရစ်က ကချင်လူမျိုးများသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်သည်။

(က) ဗမာလူမျိုးများကဲ့သို့ စစ်သားကောင်းများ မဖြစ်နိုင်။

(ခ) လိမ္မာပါးနပ်ပြီး၊ ပတ်ဝန်းကျင်အမျိုးမျိုးနှင့် လိုက်လျောညီထွေပြုနိုင်သဖြင့် စစ်သားကောင်းများ ဖြစ်နိုင်။

(ဂ) ခန္ဓာကိုယ် ကြံ့ခိုင်သန်စွမ်းသဖြင့် စစ်သားကောင်းများ ဖြစ်နိုင်။

(ဃ) ပျင်းရိသောကြောင့် စစ်သားကောင်းများ မဖြစ်နိုင်။

၂။ စစ်တပ်သို့ ဝင်ရောက်သည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများသည် အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်ဟု အန်းနရစ်က ယုံကြည်သည်။

(က) ဗြိတိသျှတို့အား ပို၍ ပုန်ကန်နိုင်ဖွယ်ရှိ။

(ခ) အခြားတိုင်းရင်းသားများနှင့် အဆင်ပြေပြေ ပိုနေနိုင်စွမ်းရှိ။

(ဂ) ခရစ်ယာန်ဘာသာ ပိုပိုပြီး ကူးပြောင်းနိုင်ဖွယ်ရှိ။

(ဃ) ဗြိတိသျှတို့အပေါ် သစ္စာစောင့်သိမှုပိုရှိနိုင်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ၁၉ ရာစု ဗြိတိသျှသိပ္ပံပညာရှင်များနှင့် အရာရှိအများစုတို့သည် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုတစ်စုချင်းစီ၌ ၎င်းတို့၏ အမူအကျင့်ကို လွှမ်းမိုးပြဋ္ဌာန်းပေးသော အမျိုးသားရေးစရိုက်လက္ခဏာများ ကိုယ်စီရှိကြသည်ဟု ယုံကြည်ကြသည်။ လူမျိုးစုတစ်စုရှိ လူမျိုးစုဝင်အားလုံးတွင် တူညီသော စရိုက်လက္ခဏာအချို့ ရှိသည်ဟု သင်ယူဆပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ယူဆသနည်း။ မယူဆသနည်း။ အဆိုပါ အယူအဆသည် ကိုလိုနီခေတ်ကာလအတွင်း လူတို့အား မိမိတို့ ကိုယ်တိုင်နှင့် ပတ်သက်၍သော်လည်းကောင်း မိမိလူမျိုးစုများနှင့် ပတ်သက်၍သော်လည်းကောင်း ခံယူနားလည်မှုများအပေါ် မည်ကဲ့သို့ လွှမ်းမိုးခဲ့သည်ဟု သင့်အနေနှင့် ထင်မြင်ပါသနည်း။

၂။ အန်းနရစ်၏ ထိုစာအုပ် ထွက်ပေါ်ပြီး မကြာခင်မှာပင် ဗြိတိသျှတို့က ကချင်၊ ချင်းနှင့် ကရင် စသော "တောင်ပေါ်သား" များကိုသာ စစ်ထဲဝင်ရန် တပ်သားစုခဲ့ပြီး၊ ဗမာတို့ကို ချန်ထားခဲ့သည်။ တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်းကြား ဆက်ဆံရေးတွင် ထိုမူဝါဒက မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၁၂။ ဗမာလူမျိုးနှင့် ဗြိတိသျှတို့ကြား လက်ထပ်ထိမ်းမြားခြင်းကို ဗမာလူမျိုးတို့က မည်သို့ ရှုမြင်ပါသနည်း

မှတ်တမ်း ၂၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကာတွန်းထဲက ဗမာမိန်းကလေးသည် မည်သို့ ဖြစ်သွားသနည်း။

(က) သူမ၏ ဗြိတိသျှယောကျ်ားနှင့် ကလေးတို့နှင့်အတူ ပျော်ရွှင်စွာ နေထိုင်ရသည်။

(ခ) ဗြိတိသျှယောကျ်ားက သူ့ဗြိတိသျှမယားကြီး ရောက်လာသောအခါ သူမနှင့် ကလေးကို စွန့်ခွာသွားသည်။

(ဂ) ဗြိတိသျှယောကျ်ားက ကလေးကို ခေါ်ထားပြီး၊ သူမကို အဝေးပို့လိုက်သည်။

(ဃ) ဗြိတိသျှယောကျ်ားက ဗမာစာသင်ပြီး ဗမာလူမျိုးလို နေထိုင်သည်။

၂။ ဗမာမိန်းမငယ်၏ မိခင်သည် သူမ၏ ဗြိတိသျှသမက်လောင်းနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့ ခံစားရမည်နည်း။

(က) ယဉ်ကျေးမှု အလွန်ကွာခြားမည်ကို စိုးရိမ်သည်။

(ခ) မြေးကလေးများ အင်္ဂလိပ်လို ပြောနိုင်မည်ဖြစ်၍ ဝမ်းသာမည်။

(ဂ) သူမ၏သမီး အင်္ဂလန်သို့ ပြောင်းမည်ဖြစ်၍ ဒေါသထွက်မည်။

(ဃ) သူမ၏သမီး ချမ်းချမ်းသာသာ အစေအရံများနှင့် နေနိုင်မည်ဟုတွေးပြီး ဝမ်းသာမည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ကာတွန်းတွင် ပါဝင်သကဲ့သို့ အင်္ဂလိပ်အဖေနှင့် ဗမာအမေတို့ကမွေးသော ကလေးများကို အင်္ဂလိပ်ဟု စဉ်းစားမည်လော၊ ဗမာဟု စဉ်းစားမည်လော။ ထိုကလေးတို့၏ ဘဝပုံစံ မည်သို့ ရှိမည်ဟု သင်ထင်သနည်း။

၂။ ဗမာမများ အင်္ဂလိပ်များနှင့် ပတ်သက်ခြင်းမှာ ဆိုးသည်ဟူသော ကာတွန်းဆရာ၏ အယူအဆကို သင်လက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် လက်မခံသနည်း။

၁၃။ ဥရောပ၊ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်ပြည်တို့မှ လူများဝင်ရောက်လာသောအခါ "ဌာနေ" နှင့် "နိုင်ငံခြားသား" ကြား တင်းမာမှု မည်သို့ ပေါ်ပေါက်လာသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၃ အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၁၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဤကာတွန်း၏ ဖော်ပြချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(က) တရုတ်၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ကုလားများသည် ဗမာများထက် ပိုမိုဝဖြိုးသည်။

(ခ) ဗမာတို့ မလုပ်ချင်သော အလုပ်များကို လုပ်ခိုင်းရန် ဗြိတိသျှတို့က တရုတ်နှင့် ကုလားတို့ကို ခေါ်လာသဖြင့် ဗမာတို့ ဝမ်းသာကြသည်။

(ဂ) အင်္ဂလိပ်၊ တရုတ်နှင့် ကုလားတို့ မြန်မာပြည်တွင် ရှိနေခြင်းအား ဗမာတို့က မနှစ်မြို့ကြချေ။

(ဃ) ဗမာလူမျိုးတို့က အင်္ဂလန်၊ တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယသို့သွားပြီး အလုပ်လုပ်ချင်ကြသည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အချို့သော တရုတ်နှင့် အိန္ဒိယနွယ်ဖွားတို့မှာ မျိုးဆက်ပေါင်းများစွာကြာအောင် မြန်မာပြည်အတွင်း နေထိုင်လာခဲ့ကြသူများဖြစ်သည်။ ဤကာတွန်းက ထိုသူများကို မည်သို့ ခံစားသွားစေမည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ ကာတွန်းဆရာက ဌာနေဗမာများကို အချင်းချင်းကြား မည်သို့ ခံစားစေချင်သည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၁၄။ ဗြိတိသျှအလုပ်သမား မူဝါဒများသည် ဗမာပြည်အတွင်းရှိ ဗမာနှင့် ကုလားများကြား ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသနည်း

မှတ်တမ်း ၃၇ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – မောရစ်ကောလစ် အချိန်ပြမျဉ်း ၁၉၃၀ လွန်နှစ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကောလစ်၏ အဆိုအရ ဗြိတိသျှလုပ်ငန်းများက သာမန်အားဖြင့် ကုလားအလုပ်သမားများကိုသာ အလုပ်ခန့်ရသော အကြောင်းမှာ အောက်ပါအကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ဗမာလူမျိုးတို့က သင်္ဘောကျင်းများတွင် အလုပ်မလုပ်လိုသောကြောင့်။

(ခ) ကုလားအလုပ်သမားများက အလုပ်နေရာ အမျိုးမျိုးတွင် ပိုတော်သောကြောင့်။

(ဂ) ဗမာနှင့် ကုလားအလုပ်သမားတို့ မတည့်သောကြောင့်။

(ဃ) ဗမာအလုပ်သမားများထက် ကုလားအလုပ်သမားတို့က သပိတ်မှောက်နိုင်ချေနည်းသောကြောင့်။

၂။ ကောလစ်၏အဆိုအရ ဗြိတိသျှတို့ လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေးရရှိရန် ကြိုးပမ်းနေကြသော အိန္ဒိယပြည်သူပြည်သားများကို ဗမာအများစုက စာနာစိတ်မထားရသော အကြောင်းရင်းမှာ အောက်ပါအချက်ကြောင့် ဖြစ်သည်။

(က) ဗမာပြည်ရှိ ကြွယ်ဝချမ်းသာသော ကုလားများကို မနှစ်မြို့သောကြောင့်။

(ခ) အင်္ဂလိပ်နှင့် တရုတ်တို့ကို ပိုသဘောကျသောကြောင့်။

(ဂ) အိန္ဒိယလွတ်လပ်ရေးရလျှင် မြန်မာတို့မရမှာ စိုးသောကြောင့်။

(ဃ) အိန္ဒိယသို့သွား၍ အလုပ်လုပ်လိုသောကြောင့်။

၃။ ကောလစ်၏ အဆိုအရ ဗမာတို့က ကုလားများအား မကျေနပ်စေရန် ဗြိတိသျှတို့က မည်သည့် မူဝါဒကို သုံးခဲ့သနည်း။

(က) ကုလားအလုပ်သမားများ၏ သပိတ်ကိုဖျက်ရန် ဗမာအလုပ်သမားများကို ဗြိတိသျှတို့က အသုံးချခဲ့သည်။

(ခ) ကုလားတို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံတွင် ရရှိခဲ့သော ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်မျိုးကို ဗြိတိသျှတို့က ဗမာတို့ကို မပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဂ) ဗမာပြည်တွင် ဗြိတိသျှတို့က ဗမာများကို ကုလားများထက် အဆင့်နိမ့်ထားသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗမာအလုပ်သမားများ သင်္ဘောကျင်းများတွင် "အလုပ်မလုပ်လို" ဟူသော ကောလစ်၏ အဆိုကို မှန်သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ထိုအထင်မျိုး ကောလစ်ထံတွင် ရှိစေရန် ဗမာအလုပ်သမားများနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သည့် စွဲလမ်းမှု သူ့မှာ ရှိနေသနည်း။

၂။ ဗြိတိသျှလုပ်ငန်းများသည် လူမျိုးတစ်မျိုးတည်းကို အလုပ်အကိုင်တစ်မျိုးတည်း၌ ခန့်ထားလေ့ရှိသည်။ ဥပမာ – ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းလုပ်ငန်းများနှင့် အကျဉ်းထောင်အစောင့် လုပ်ငန်းတို့ကို ကုလားများကိုသာ ခန့်အပ်လေ့ရှိသည်။ ထိုမူဝါဒသည် "ဌာနေ" ဗမာများနှင့် "နိုင်ငံခြားသား" တို့ကြား ဆက်ဆံရေးကို မည်သို့ အကျိုးသက်ရောက်စေသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၃။ သင်သည် ဤစာပိုဒ်တွင်ပါသော ဗမာများကို ပို၍ စာနာသလော၊ ကုလားများကို ပို၍စာနာသလော။ ထိုသို့ စာနာရန် သင့်ထံ၌ မည်သည့် အစွဲသို့မဟုတ် ဘဝအတွေ့အကြုံ မည်သို့ ရှိသနည်း။

■ ရန်ကုန်ဆိပ်ကမ်းရှိ ဗြိတိသျှသင်္ဘောများပုံ

၁၅။ တောင်တန်းနှင့် ပြည်မ ပေါင်းစည်းရေး မူဝါဒအား ဗြိတိသျှတို့က အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၃ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – ဆာဟူးဘားရန့်စ်၊ ပတ်သစ်လော့ရင့်စ်၊ ဟင်နရီနိုက်နှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၅–၁၉၄၈၊ ၁၉၄၆–၁၉၄၇

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ နိုက်၏အလိုအရ ဗြိတိသျှတို့က ၎င်းတို့ ကာကွယ်ထားသော တောင်တန်းဒေသများအား လွတ်လပ်သော နိုင်ငံအဖြစ် မပေးချင်သော အချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

(က) တောင်တန်းဒေသတွင် နေထိုင်သူများမှာ နိုင်ငံရေးအရ တိုးတက်မှု မရှိ၍။

(ခ) တောင်တန်းဒေသများမှာ စီးပွားရေးအရ ရှင်သန်ရပ်တည်ရန် မဖြစ်နိုင်သည့်အပြင်၊ လွတ်လပ်သော မြန်မာနိုင်ငံပေါ်လာလျှင် မြန်မာအစိုးရက တောင်တန်းဒေသ၌ ဗြိတိသျှတို့ဆက်လက် ထိန်းချုပ်ထားဆဲ အခြေအနေကို လက်ခံနိုင်မည် မဟုတ်သောကြောင့်။

(ဂ) ဗြိတိသျှတို့က တိုင်းရင်းသားများကို ဗမာတို့နှင့် ခွဲခြားထားလို၍။

(ဃ) တောင်တန်းဒေသသားများက ဗြိတိသျှစစ်တပ်များတွင် သစ္စာရှိစွာ အမှုထမ်းခဲ့သောကြောင့်။

၂။ ရန့်စ်၏ အလိုအရ ဗြိတိသျှတို့၏ မြန်မာပြည်အပေါ် သဘောထား မည်သို့ ပြောင်းလဲသွားသနည်း။

(က) အတိတ်ကာလအတွင်း ဗြိတိသျှတို့က တောင်တန်းဒေသများကို လွတ်လပ်ရေးပေးရန် ကတိမပြုထားသော်လည်း၊ ယခုအခါ လွတ်လပ်ရေး ပေးမည်ဟု ရည်ရွယ်သည်။

(ခ) အတိတ်ကာလအတွင်း ဗြိတိသျှတို့က တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများသည် ဗမာများလောက် မဖွံ့ဖြိုးဟု ယူဆခဲ့ကြပြီး၊ ယခုအခါ တိုင်းရင်းသားများမှာ ဗမာများနည်းတူ ဖွံ့ဖြိုးလာပြီဟု သဘောပေါက်လာကြသည်။

(ဂ) အတိတ်ကာလအတွင်း ဗြိတိသျှတို့က ဗမာတို့သည် တောင်တန်းဒေသရှိ တိုင်းရင်းသားများကို တရားမျှတစွာ မဆက်ဆံဟု ယူဆပြီး၊ ယခုအခါ ဗမာနှင့် တိုင်းရင်းသားတို့ အကြားတွင် ပြဿနာ မရှိတော့ဟု ယုံကြည်လာသည်။

(ဃ) အတိတ်ကာလအတွင်း ဗြိတိသျှတို့က တောင်ပေါ်ဒေသနှင့် ဗမာတို့ကို ခွဲခြားဆက်ဆံခဲ့ပြီး၊ ယခုအခါ ဒေသနှစ်ခုကို တစ်နိုင်ငံတည်းအဖြစ် ပေါင်းစပ်လိုသည်။

■ ပတ်သစ် - လောရန့်စ်၊ လော့ဒ်ဖရက်ဒရစ် (၁၈၇၁ ခုနှစ် - ၁၉၆၁ ခုနှစ်)၊ ဗြိတိသျှနိုင်ငံရေးသမား (၁၉၄၅ ခုနှစ် - ၁၉၄၇ ခုနှစ်) တွင် ဗမာနှင့် အိန္ဒိယ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးအဖြစ် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သူ။

■ စောဘဦးကြီး (အပေါ်ပုံဝဲ) (၁၉၀၅-၁၉၅၀) စကောကရင်လူမျိုး ခရစ်ယာန် ဘာသာဝင် နိုင်ငံရေးနှင့် စစ်ရေးခေါင်းဆောင်၊ ကေစီအိုနှင့် ကေအင်န်ယူ တည်ထောင်သူ။ ဗမာစစ်တပ်နှင့် တိုက်သော စစ်ပွဲတွင် ကျဆုံးခဲ့။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ **မှတ်တမ်း ၄၀** ကို ဖတ်ပါ။ ထိုစာကို ရေးသော ကေစီအိုခေါင်းဆောင်များသည် ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ပေးပို့သော လျှို့ဝှက်ကြေးနန်းစာများကို ဖတ်ရှုရမည်ဆိုပါက မည်သို့ တုံ့ပြန်မည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ **မှတ်တမ်း ၁၆ နှင့် ၁၈** တို့တွင် ဖော်ပြထားသော "သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရေး" မှ ကွဲပြားသော ပြောင်းလဲချက်ကို ထိုလျှို့ဝှက်ကြေးနန်းစာများတွင် မည်သို့ တွေ့နိုင်သနည်း။ အချိန်ပြမျဉ်းကို ကြည့်ပါ။ မည်သည့် ကမ္ဘာ့အခြေအနေက ထိုမူဝါဒ ပြောင်းလဲမှုကို အဓိက ဖြစ်ပေါ်စေခဲ့သနည်း။

၁၆။ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုများက ဗြိတိသျှ ကာကွယ်မှုအောက်တွင် အဘယ်ကြောင့် နေထိုင်ချင်သနည်း

မှတ်တမ်း ၄၀ အတ္ထုပ္ပတ္တိ – စောဘဦးကြီး၊ ဒေါက်တာစံစီပိုးနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၂–၁၉၄၅

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ကေစီအိုဏ်အလိုအရ ဗြိတိသျှတို့သည်အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) ကရင်တို့ကို ဗမာများထံမှ ကာကွယ်ပေးသည်။

(ခ) ကရင်လူမျိုးတို့ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရန် ကူညီသည်။

(ဂ) တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို ဖန်တီးပေးသည်။

(ဃ) အထက်ပါ အချက်များအားလုံး။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ ဗြိတိသျှတို့က ကေစီအိုတို့၏ အကြောင်းကြားစာကို မတုံ့ပြန်ခဲ့ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်ဟု သင်ထင်ပါသနည်း။

၂။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်က ဗြိတိသျှတို့အပေါ်ထားရှိခဲ့သော ကရင်လူမျိုးအများစု၏ သဘောထားသည် ကေစီအိုအဖွဲ့သဘောထားနှင့် တစ်ထပ်တည်း ရှိခဲ့သည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ ယခုခေတ်တွင် မည်သို့ ဖြစ်မည်နည်း။ ခေတ်ကာလပြောင်းလဲမှုအလျောက် အဆိုပါ သဘောထားများ အဘယ်ကြောင့် ပြောင်းလဲခဲ့ရသနည်း။ သို့မဟုတ် အဘယ်ကြောင့် မပြောင်းလဲဘဲ ရှိနေခဲ့သနည်း။

၁၇။ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး သဘောတူစာချုပ်များက ဗြိတိသျှသြဇာ လွှမ်းမိုးမှုများကို မည်ကဲ့သို့ ရှည်ကြာစေခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၅၂ အတ္ထုပ္ပတ္တိ –သခင်ဘတင်၊ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် အချိန်ပြမျဉ်း – ၁၉၄၇ အင်္ဂလိပ် – မြန်မာစာချုပ်များ

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗမာတို့က ဗြိတိသျှနှင့် မည်သို့သော ဆက်ဆံရေး ရှိသင့်သည်ဟု သခင်ဘတင်က ထင်မြင်ယူဆသနည်း။

(က) စီးပွားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးတို့တွင် ဗြိတိသျှတို့ လွှမ်းမိုးမှုမှ လုံးဝ လွတ်လပ်ရန် ဗမာတို့က ပုန်ကန်သင့်သည်။

(ခ) ဗမာတို့က ဗြိတိန်နှင့် သံတမန်ရေးတွင် ခင်မင်ရင်းနှီးစွာ ရှိနေသင့်သည်။

(ဂ) ဗမာက ဗြိတိန်ကို စစ်ကြေညာသင့်သည်။

(ဃ) မြန်မာနိုင်ငံသည် ဗြိတိန်၏ ဘဏ်စနစ်နှင့် စစ်တပ်တို့ကို ယာယီကာလ အပိုင်းအခြားအားဖြင့် ချိတ်ဆက်ထားသင့်သည်။

■ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ၁၉၃၉ ခုနှစ်တွင် သခင်စိုး၊ အောင်ဆန်းနှင့် အခြားခေါင်းဆောင်များက စတင် တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၆ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလကို တိုက်ခိုက်ရန် အလံနီကွန်မြူနစ်ပါတီ (ဘီစီပီ) က တောခိုသောအခါ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ နှစ်ခြမ်းကွဲခဲ့သည်။ ထိုအချိန်မှစ၍ သခင်သန်းထွန်းသည် အလံဖြူကွန်မြူနစ်ပါတီ (စီပီဘီ) အကြီးအကဲ ဖြစ်လာပြီး၊ ၎င်းသည်လည်း အစိုးရအား နောက်ဆုံးတွင် တော်လှန်ခဲ့ပြန်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ အင်္ဂလိပ် – မြန်မာစာချုပ်များ၏ အချိန်ပြမျဉ်းရှိ အသေးစိတ်အချက်များကို ကြည့်ရှုပြီး၊ ဗမာတို့သည် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် ရရှိသော လွတ်လပ်ရေးသည် အစစ်အမှန် မဟုတ်ဟူသော သခင်ဘတင်၏ အယူအဆကို လက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် လက်ခံသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် လက်မခံသနည်း။

၂။ အင်္ဂလိပ် – မြန်မာ စာချုပ်များသည် ဗြိတိသျှတို့အား ကိုလိုနီအာဏာကို မရရှိစေသော်လည်း၊ ကိုလိုနီဝါဒသစ်ကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။ ရှင်းပြပါ။

၁၈။ မြန်မာ့သမိုင်းအပေါ် ဗြိတိသျှတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ဆိုမှုများက မြန်မာပြည်အပေါ် မည်ကဲ့သို့ ဩဇာလွှမ်းမိုးခဲ့သနည်း

မှတ်တမ်း ၈၀ အတွေးပွတ္တိ – ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်

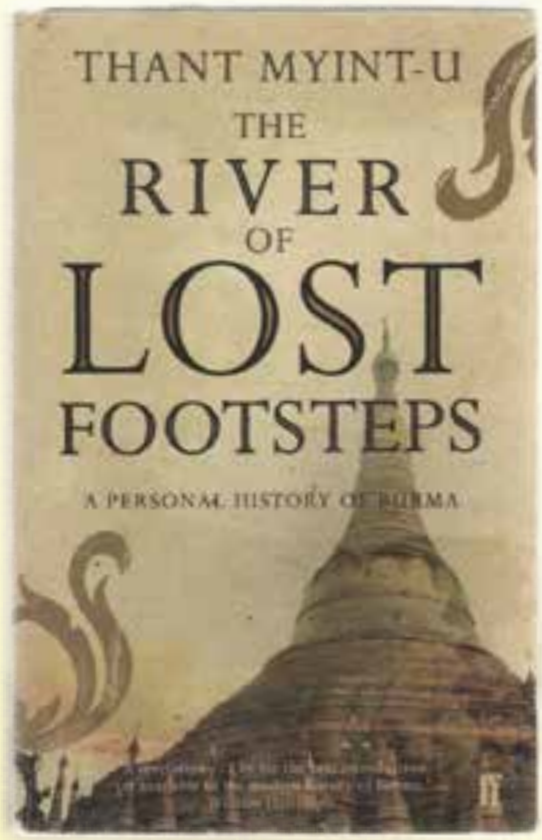

■ ခြေရာပျောက်မြစ် သို့မဟုတ် မြန်မာ့သမိုင်း (အပေါ်ပုံ) ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ ကိန်းဘရစ်နှင့် ဟားဗဒ်တက္ကသိုလ်၌ ပညာဆည်းပူးခဲ့သူ အမေရိကန်ဗမာ သန့်မြင့်ဦး ရေးသားသော ရှေးဟောင်းခေတ်မှ လက်ရှိခေတ်အထိ လွှမ်းခြုံထားသော မြန်မာ့သမိုင်းစာအုပ်။ ထိုသန့်မြင့်ဦးမှာ ယခင် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးချုပ် ဦးသန့်၏မြေး ဖြစ်သည်။

နားလည်သဘောပေါက်မှု

၁။ ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်၏အဆိုအရ ဗြိတိသျှကိုလိုနီအုပ်ချုပ်ရေး၏ အကျိုးရလဒ်တစ်ခုမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

(က) မြန်မာ့သမိုင်းပညာရှင်များသည် နိုင်ငံခြားသမိုင်းဆရာများထံမှ သင်ယူခွင့် ရခဲ့သည်။

(ခ) မြန်မာလူမျိုးများသည် ၎င်းတို့၏သမိုင်း မည်မျှရှည်ကြာစွာ တည်ရှိခဲ့ပြီး၊ မည်မျှကြီးကျယ်ခမ်းနားခဲ့ကြောင်း သေသေချာချာ မသိကြပေ။

(ဂ) နိုင်ငံခြားသား သမိုင်းပညာရှင်များက အချက်အလက်များကို စုဆောင်းခဲ့သဖြင့် ယနေ့ မြန်မာ့ပညာရှင်များ ပြန်သုံးနိုင်သည်။

(ဃ) နိုင်ငံခြားသား သမိုင်းပညာရှင်များသာ အစွဲအလမ်းကင်းပြီး တိကျသော သမိုင်းကို ရေးနိုင်သည်။

ဆင်ခြင်သုံးသပ်မှု

၁။ **[မှတ်တမ်း ၂၂၊ ၃၇]** တို့အရ ဗြိတိသျှသမိုင်းပညာရှင်များသည် ဗမာ့သမိုင်းကို တိကျစွာ မရေးသားဟု သင်ထင်ပါသလား။ ဤသို့ ထင်လျှင် ထိုအချက်မှာ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိ မရေးသားခြင်းလား၊ မတော်တဆ မရေးသားခြင်းလား။

၂။ မြန်မာ့သမိုင်းကို မြန်မာတို့ရေးလျှင် နိုင်ငံခြားပညာရှင်များ ရေးသည်ထက် အဂတိစွဲကင်းသည်ဟူသော ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်၏ အယူအဆကို သင်ထောက်ခံပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထောက်ခံသနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထောက်ခံသနည်း။

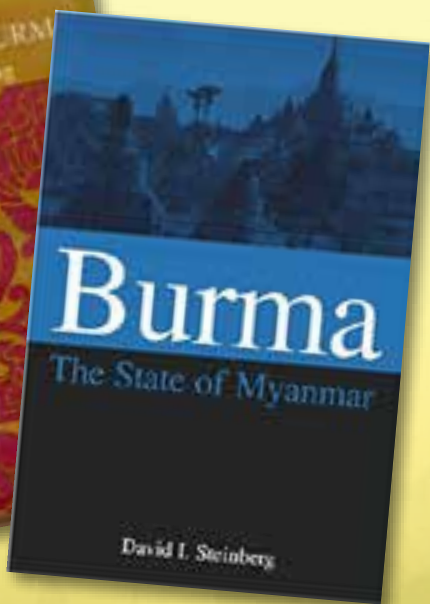

■ "မြန်မာ့သမိုင်း (၁၉၆၇)" စာအုပ်သည် ယေဘုယျမြန်မာ့သမိုင်းကို ဖော်ပြပြီး၊ အဓိက မြန်မာ့အင်ပါယာ ၃ ခု၏ အတက်အကျကို ဖော်ပြထားသည်။ မြန်မာပြည်ဖွား ပညာရှင်သမိုင်းဆရာ မောင်ထင်အောင်ရေးသည်။

■ ဗမာ - မြန်မာပြည် ၂၀၀၁ ခုနှစ်၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှ စတင်ခဲ့သော အရေးအခင်း နောက်ပိုင်း မြန်မာ့နိုင်ငံရေး၊ လူမှုရေး၊ စီးပွားရေးတို့အား ဝေဖန်မှုအမြင်ဖြင့် သုံးသပ်ချက်။ ဒေးဗစ်စတိန်းဘာ့ခ်ျရေးသည်။

ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း

၁။ **မှတ်တမ်း ၁၈၊ ၂၁ နှင့် ၃၇** တို့ကို ပြန်ဖတ်ပါ။ ထိုမှတ်တမ်းများတွင် မည်သည့်အစွဲများ ပါဝင်နေသနည်း။ ထိုအစွဲများရှိနေကြောင်း မှတ်တမ်းရေးသားသူများကိုယ်တိုင် သိသည်ဟု သင်ထင်ပါသလား။ အဘယ်ကြောင့် ထင်သနည်း။ အဘယ်ကြောင့် မထင်သနည်း။

၂။ **မှတ်တမ်း ၁၃၊ ၁၆၊ ၁၇၊ ၂၁၊ ၂၅၊ ၃၇၊ ၄၀ နှင့် ၄၃** တို့ကို ပြန်ဖတ်ပါ။ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းရှိ ကွဲပြားခြားနားသော တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများအား ပိုမို စည်းလုံးရန်နှင့် ပိုမို ကွဲပြားရန် ဗြိတိသျှမူဝါဒက မည်သို့ ပြုလုပ်ခဲ့သနည်း။ ထိုမူဝါဒ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို ယနေ့အချိန်အထိ မည်သို့ မြင်တွေ့နိုင်ပါသနည်း။

၃။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးသည် မြန်မာနိုင်ငံအတွက် အဓိကအားဖြင့် ကောင်းသော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပေးပါသလား။ ဆိုးသော အကျိုးသက်ရောက်မှုကို ပေးပါသလား။ ဤသင်ကြားမှု ကဏ္ဍရှိ မှတ်တမ်းများမှပေးသော အချက်အလက်များကို အသုံးပြု၍ အောက်ပါ ဇယားရှိ ဖော်ပြချက်များတွင် ကောင်း၊ ဆိုး ဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးပါ။

မှတ်တမ်း ၂၁	ဗြိတိသျှအရာရှိတစ်ဦး (ကောင်း) "ကျွန်ုပ်တို့ ဗြိတိသျှများက တရားဥပဒေစိုးမိုးရေးကို မြန်မာနိုင်ငံသို့ ယူဆောင်ပေးသည်။"	မြန်မာရွာသားတစ်ဦး (ဆိုး) "သူကြီးပြောတဲ့ စည်းမျဉ်းတွေကို မလိုက်နာနိုင်ဘူး" သို့မဟုတ် (ကောင်း) ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးအောက်မှာ ကျွန်တော်တို့ ပိုပြီး လုံခြုံတယ်။
မှတ်တမ်း ၁၉–၂၀	ဗမာရွာသား	ရန်ကုန်မြို့သားဗမာ
မှတ်တမ်း ၂၁	ခရစ်ယာန်ဘာသာပြောင်းသူ "သန်ဇင်း"	ခရစ်ယာန်မဟုတ်သော ရွာသူကြီး
မှတ်တမ်း ၂၇	ကာတွန်းထဲက မိခင်	ကာတွန်းထဲက သမီး
မှတ်တမ်း ၃၃	အလုပ်လက်မဲ့ ဗမာတစ်ဦး	ဗမာပြည်မှာ အလုပ်လာလုပ်သော တရုတ်တစ်ဦး
မှတ်တမ်း ၂၃	ဦးဘကလေး	ဘုရားဂေါပက
မှတ်တမ်း ၃၇	ဦးဆတ်	ကောလစ်
မှတ်တမ်း ၄၀	ဒေါက်တာစံစီပိုး	ကရင်ပြည်နယ်ကို မြန်မာ၏ အစိတ်အပိုင်းဟု ယူဆသော ဗမာတစ်ဦး
မှတ်တမ်း ၈၀၊ ၂၂	ဗိုလ်ချုပ်ခင်ညွန့်	ကော့ချ်ရိန်း

၄။ **မှတ်တမ်း ၉၊ ၁၆၊ ၁၇၊ ၂၂ နှင့် ၅၂** တို့တွင် တွေ့ရသော မြန်မာပြည်အား ဗြိတိသျှတို့ နယ်ချဲ့ကျွန်ပြုခြင်း၏ လူမှုရေး၊ နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေး အကြောင်းအကျိုးများကို ဖော်ပြပါ။

	အကြောင်းရင်းများ	**အကျိုးများ**
လူမှုရေး		
နိုင်ငံရေး		
စီးပွားရေး		

၅။ ဤအပိုင်းကဏ္ဍကို လေ့လာဖတ်ရှုပြီးသည့်နောက် ဗြိတိသျှကိုလိုနီကျွန်ပြုခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော သင်၏အမြင်သဘောထားများ မည်ကဲ့သို့ ပြောင်းလဲသွားပါသနည်း။ သို့မဟုတ် မပြောင်းမလဲဘဲ ဆက်လက်တည်ရှိနေပါသနည်း။ "ကိုလိုနီဆန့်ကျင်ရေးစိတ်"၊ "ကိုလိုနီကျွန်စိတ်" သို့မဟုတ် "ကိုလိုနီအလွမ်းဝေဒနာ" များ သင့်ထံတွင် ပို၍ ရှိလာပါသလား သို့မဟုတ် လျော့နည်းသွားပါသလား။